

GORENJSKI GLAS

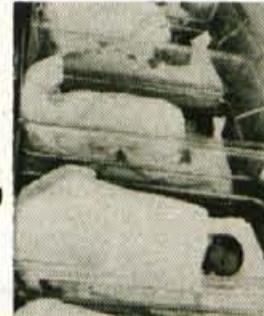
Odprite
strani
7,8,9,10

Glasova preja

Še avto se v
17 letih izrabi,
kaj šele
inkubator

Temeljna banka Gorenjske

ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

So kmetje krivi, da so kmetije premajhne?

Nova zvezna vlada na čelu z Antem Markovićem je zadnji dan marca sprejela odlok o prostem oblikovanju drobnoprodajnih cen mleka. Tej odločitvi so v teh dneh sledile precejšnje podražitve svežega mleka in mlečnih izdelkov, več kot doslej, okrog 2.200 dinarjev za liter, pa naj bi od prvega aprila dalje kanilo tudi v kmetov žep. Nesporočeno je, da je hrana že zdaj za delavce s skromnimi plačami draga in da jim od mesečnega zaslužka ostaja vse manj za ostale potrebe, vendar - za to niso krivi kmetje. Če vprašamo kmete, kdo je najbolj kriv za nespametno kmetijsko politiko v naši državi in za to, da imamo namesto družinskih kmetij in primerno veliko gospodarskih enot razvito "vrtačkarstvo" in kmetije, ki povprečno obsegajo le nekaj več kot tri hektare obdelovalne zemlje, bodo kot iz topa izstrelili predvsem dvoje, troje imen... Prav majhne kmetije je s slabo izrabljeno mehanizacijo in delovno silo so glavnji razlog za nizko produktivnost dela v kmetijstvu - in nenazadnje za drago hrano.

Kaj storiti? Če si hočemo priznati ali ne, bo treba vsaj malo skreniti z izvirne poti socialističnega kmetijstva in uporabiti tudi nekatere izkušnje iz držav "gnilega kapitalizma". Po dober zgled nam

ni treba prav daleč: že v sosedni Avstriji se lahko prepričamo, kako so v zadnjih desetletjih na neboleč način zmanjšali število kmečkih gospodarstev in povečali velikost kmetij. Pri nas je v istem času potekal obratni proces - drobljenje kmetij in kmetijske zemlje, prehajanje zemlje v roke nekmetov... Čeprav je Slovenska kmečka zveza celo zagrozila z dvodnevnim bojkotom oddaje mleka, če se cene ne bi spremenile, pa se tisti, ki trdijo, da kmetje slepe navijojo za visoke podražitve, mitijo. Visoke cene bi resa najprej udarile potrošnikov žep, toda že naslednji trenutek bi prizadele kmetovetege. Ker je slovensko mleko zaradi težjih obdelovalnih razmer dražje, le težko najde pot prek Sotle, na tržišča drugih republik - še posebej zato, ker so jugoslovansko mlekarstvo prevzeli v roke goljufi in jih pri tem podpira celo politika. "Kako naj si drugače razlagamo dejstvo," se je na nedavni seji odbora za mlekarstvo pri Živinorejski poslovni skupnosti vprašal Ivo Rotdajč, "da je počeni uvoženo mleko v prahu domaćim kupcem napredaj kot sveže (po domaćih cenah), inšpektorji pa držijo roke križem in nikogar ne kaznujejo."

C. Zaplotnik

Od 1. aprila dalje

Spodbudnejše obrestovanje

Kranj, 4. aprila - Izvršilni odbor Temeljne banke Gorenjske je 31. marca sklenil spremeniti nekatere obrestne mere. Predvsem se popravlja "krivica" do vpogledne vlog, kjer je bilo do 1. aprila obrestovanje minimalno, sedaj pa so vpogledne vloge obrestovane s 70 odstotki mesečne revalorizacijske stopnje (doslej je obrestovanje dosegal petino te stopnje). Vpogledne vloge gospodarstva bodo po novem obrestovane s 50 odstotki revalorizacijske stopnje, vloge negospodarstva pa z 20 odstotki. Obrestovanje vezanih vlog ostaja enako.

J. K.

28. sejem gozdarstva in kmetijstva

Zanimive novosti

Kranj, 6. aprila - Z otvoritvijo 28. sejma gozdarstva in kmetijstva se bodo prihodnji petek, 14. aprila, v Kranju spet odprla sejemska vrata. Pridelitelj napovedujejo, da bo za to prvo letošnjo sejemske prireditve že znancilno tako imenovano delovanje trga. Sejemske prostorje je namreč razprodan, prikazani pa bodo nekateri najnoviši dosežki iz proizvodnje kmetijske in gozdarske mehanizacije ter predelave hrane. V sejemskeh dneh pa bo na programu tudi več spremjaljajočih prireditiv; na primer mednarodni posvet o sejmenskem krompirju, kmečkem turizmu... Sejem bo tokrat trajal sedem dni.

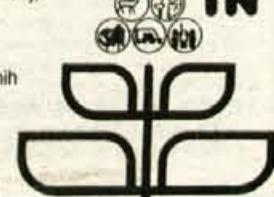
A. Ž.

- vsej Jugoslaviji in mednarodni pregled kmetijske in gozdarske mehanizacije
- predstavitev prehrambene industrije
- mikanvi nakupi za gospodinjstvo, opremo stanovanja, hiš ter vsakdanjih potrebščin

NE PREZRITE: na kranjskem sejmu prisotnost tržnih zakonitosti in ponudbi, kakovosti, popustov

LOVSKI PROGRAM: obravnavata visoke divjadi; lovsko oprema in pripomočki

27. MEDNARODNI
SEJEM GOZDARSTVA
IN KMETIJSTVA
KRAJN,
14.-20. 4. '89

Tudi v mestih naj raste zelenje - Tako razmišlja že veliko tamkajšnjih prebivalcev. Če ni moč pridobivati dragocene zelenjave, bo okolje lahko obogatilo vsaj okrasno rastlinje. (S) - Foto: F. Perdan

Danes je svetovni dan zdravja

Gоворимо о здравју

Svetovna zdravstvena organizacija je za letošnji svetovni dan zdravja razglasila geslo Govorimo o zdravju. Da bi si lahko izbral zdrav način življenja, mora imeti človek zadostne informacije o dejavnih, ki vplivajo na zdravje: okolju, vodi, hrani, navadah... O tem je bil govor tudi za okroglo mizo, ki jo je ob tej priložnosti pripravil Univerzitetni zavod za zdravstveno in socialno varstvo.

Slovensko prebivalstvo se stara in njegova obolevnost se povečuje, kar je zadnja leta značilno za razvite družbe. Žal usodo teh družb delimo le v tej neprijetni naravnini zakonitosti, se zdaleč pa ne v deležu družbenega proizvoda, namenjenega zdravstvu. Še več, količino denarja za te namene, vztrajno zmanjšujemo, ne ozirajo se na stalna opozorila zdravnikov, kako pogumno se to utegne odraziti na narodovem zdravju. Po podatkih Univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo nas Slovence najbolj mučijo bolezni dihal, saj se vsak drugi pojavi pri zdravniku zaradi teh nadlog. Vsak tretji išče zdravniško pomoč zaradi poškodb, vsak šesti pa denimo zaradi bolezni gibal in kosti. Umriram so Slovenci najpogosteje zaradi bolezni obtočil, ki so po 45. letu najpogostejejši vzrok smrti, medtem ko mladi do 25. leta umirajo zaradi nesreč. Zaskrbljajoče rastejo tudi bolezni prebavil, zahvaljujoč med drugim alkoholizmu. Večina bolezni in nepotrebnih ter prezgodnjih smrti je posledica nezdravega načina življenja, od nepravilne prehranjenosti, slabih razvodov, premalo gibanja in stresa, vse

bolj pa tudi slabih življenjskih razmer, med katerimi je v prednosti domala zastrupljeno življenjsko okolje. Posebej ogroženi so v teh razmerah otroci, ki se prezgodači rodijo, mladostniki, mladi brez dela, invalidi, priseljeni in ostareli.

Geslo svetovnega dneva zdravja, naj bi se prosvetili o zdravem načinu življenja, da bi ga lahko živeli, sicer potruje prepričanje, da za zdravje lahko največ naredi vsakdo sam. O tem nas prepričujejo tudi številne zdravstvenovzgojne in preventivne akcije (za okroglo mizo so predstavili prometno akcijo -10 odstotkov, telesnokulturni Razgibajmo življenje in Brazde vzdržljivosti). Vse pa vendarle ni v rokah posameznika, saj si tudi nezdravega načina življenja ni vedno sam kriv. Le drobec iz naše vsakdanosti: v razmerah, ko z dvema plačama ni več more preživeti družine, si je težko privoščiti zdravo hrano, gibanje in rekreacijo pa je moral v dirki za dodatnim zaslužkom tudi marsikdo dati slovo.

D. Z. Žlebir

Motivacije v samoupravnem tržnem socializmu

Z enim zamahom

Kranj, 6. aprila - Na posvetu o nagrajevanju, ki ga je pred sejo CK ZKS sklical medobčinski svet ZKS za Gorenjsko, so poslovodni delavci zelo kritično označili pripravljeno gradivo, saj je problem na tem področju toliko, da bi jih bilo najbolj smiselno pospraviti z enim zamahom.

Pripravljeno gradivo pa takšnega zamaha ne ponuja, temveč kokerira z vodilno poslovodno strukturo, sindikatom in delavskim razredom, kakor je v razpravi dejal Edo Resman. Cilj obravnavane motivacije v samoupravnem tržnem socializmu, kakor so temo zvezne naslovili, je namreč realno povečanje osebnih dohodkov, odprava uravnivočne in pretiranih razlik med posameznimi dejavnostmi. Kako majhne so možnosti za spremembe pa najbolj ponazoriti aktualno prepiranje gospodarstva in družbenih dejavnosti v slovenski skupnosti za denar. Po drugi strani pa se vrednost motivacij v visoki inflaciji sproti razblinja in konec leta utegne resničnost postati sedanja šala, kako se dva delavca v milijardah starih dinarjev pogovarjata, koliko kdo zasluži.

Izhodi iz takšnih razmer sta morda res samo dva. Po prvem naj bi plače postale strošek proizvodnje, določil pa naj bi, koliko kdo mora zaslužiti navzgor pa naj bi bile plače neomejene. Temu izhodu lahko recemo svobodna različica, druga možnost pa je seveda nesvobodna, dekret. Nekaj vmesnega imamo zdaj, s tem pa smo, kot kaže, vse manj zadovoljni, saj vsi skupaj zaslužimo vse manj.

M. V.

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

Priznanje realnosti ali vaja iz računstva

Prav imajo tisti, ki so trdili in trdijo, da bo spremembu statuta Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije tista preizkusna točka, kjer bomo morali praktično pokazati svojo iskrenost pri zavzemanju za politični pluralizem, za zdaj v okviru socialistične zveze. Po razpravi na torkovi seji predsedstva SZDL sodeč, kjer je bilo o tem veliko govorjenega, pa malo dorečenega, sem v to še bolj trdno prepričan. Izvršni odbor slovenske SZDL, posebna delovna skupina in svet za organiziranost in razvoj SZDL so v torek vrgli na mizo predlog prve in po sodbi predlagateljev osnovne sprememb za prehodno obdobje do sprejetja novega statuta, ki bi ga morali napisati čim prej. Do takrat pa bi se morali zadovoljiti morali zadovoljiti z dvema spremembama: črtanjem vodilne vloge partije in njenih družbenoekonomskih in političnih ciljev iz statuta ter novim besedilom "Družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva ter druge oblike interesnega združevanja delujejo v SZDL skladno družbeno vlogo, opredeljeno v svojih programskih in statutarnih dokumentih ter s statutom in programom SZDL. Odnosi med njimi temeljijo na njihovi samostojnosti, enakopravnem sodelovanju in medsebojnih pravicah in dolžnostih".

Takšna spremembu nikakor ni nepomembna. Je predvsem pragmatična in odgovarja na zahteve novih zvez in gibanj, da ne gredo v SZDL prej, preden ne bo tudi statutarno Zveza komunitov zgrubila primata v fronti in postavljenia v enakopraven položaj z drugimi člani Socialistične zveze. Takšen korak spreminja nad 40 let trajajoče odnose v naši politiki in je po sodbah, izrečenih tudi na vrhu SZDL, temeljiti poseg v korenine Dolomitske izjave. Seveda pa drugačne besede v statutu ne rešujejo in ne zadovoljuje vseh predstav v slovenskem političnem prostoru, kakšen najta prostor bo in kakšna naj bo SZDL v njem.

Boječe se lotevamo bistvenega vprašanja: razmerja sil v slovenskem političnem telesu, kot pravi Rupe, in odraza tega razmerja v SZDL. Na dan prihajo povsem praktična vprašanja, koliko sedežev v glasovu naj ima v vodstvu SZDL partija, sindikat, mladina, borci, kmečka zveza, demokrati, socialdemokrati in še marsikdo, ki je šel pod kapo SZDL tudi zato, da bi se izognil nevšečnostim pred zakonom. Zdi se mi, da bi bila delitev delegatskih mest in vpliva na osnovni število članstva v posameznih organizacijah sedaj nerealna, saj imajo mnogi veliko avtomatičnega članstva, ne pa članov na osnovi pristopnih izjav, prostovoljni, prostovoljnega in zavestnega plačevanja članarine. Po sedanji logiki bi bil sindikat prevladujoč, ker ima pač največ članov! Dovolj rešen je mi zdi predlog Ivana Omana, naj bo sestava organov SZDL stvar dogovora in soglasja prizadetih, seveda brez poveličevanja enega in ponizevanja drugega, kar se konec končev (žal) še vedno kaže v izrazih "zvezice", "skupinice" in podobno. Tudi ti zvezice in skupinice, čeprav se zdijo komu nepomembne, imajo pravico do glasu v SZDL in političnem sistemu, saj trenutno druge možnosti za vpliv na oblast nimajo. To je stvarnost in statut naj jo odslikava.

Na seji konference SZDL 26. aprila v Ljubljani, pred prazninkom OF, naj bi spremenjen statut sprejeti. Ga bomo uspeli razumno, stvarno, sporazumno spremeniti, ali pa bomo stopili korak vsekabi. Kakršnakoli vaja iz računstva je v tem primeru povsem odveč.

Zgodovinopisje je ena ključnih borčevskih nalog

Tudi nehvaležne teme

Škofja Loka, aprila - Predsedstvo Občinskega odbora zveze združenih hrbcev Škofja Loka ugotavlja, da je svet za zgodovinopisje pri skupščini škofjeloške občine, ki ga vodi Sveti Kobal, kljub temu da dela volontersko, opravil ogromno dela. Neraziskane so le teme o kontrarevolucijski. - Treba bo izdati novo brošuro o Dražgošu.

Veliko področij narodnoosvobodilnega boja na škofjeloškem je že povsem raziskanih, veliko materiala je že objavljenega, veliko pa spravljenega na zalogo, da se dopolni in najde možnosti za objavo. Vendari pri tem se ustavi, kajti zlepja se več ne najde denarja za založništvo. Denar je le za skromne honorarje zbiralcev materialov in piscev; tega zagotavlja občinska kulturna in raziskovalna skupnost.

Na obdelavo pa še čaka nekaj tem, med drugim o kontrarevoluciji na škofjeloškem. To je seveda nehvaležna naloga, ki je nične ne prevzame rad, po drugi strani pa prav ta tema zahteva veliko več angažiranja zbiralcev. O tem je zelo malo napisanega, večina se ustni viri, pri tem pa je treba še upoštevati, da so to silno občutljive teme, o katerih ljudje silno neradi spregovore.

Klub pomanjkanju sredstev pa bi v Škofji Loki radi izdali vsaj novo brošurico o Dražgošu. Izšle so že tri in so bile vse razprodane. Partizanski pisatelj in zgodovinar Ivan Jan je pripravil strnjeno gradivo za novo brošuro, tiskanje samo ni problem, vendar morali bi dobiti nekoga, razmišljajo pri svetu in pri Občinskem odboru zvezne borcev v Škofji Loki, ki bi pomagal pri finančiranciu brošurice, da bi ta v prodajo, v šole in drugam prišla ne po ekonomski, temveč za vsak žep spremišljivejši ceni.

D. Dolenc

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofje Loke in Tržič

Izjava Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Baydek

Gorenjski glas urejam in pišem: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogat (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kulturna), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cvetko Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrično, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (državne organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franjo Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Preve in Uros Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesterje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SZD 51500-603-31990 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomika propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Položaj vernikov in verskih skupnosti v Sloveniji

Politični spori razdvajajo tudi vernike

Ljubljana, 4. aprila - Jugoslovanske politične razprtje niso obše verskih skupnosti in njihovih vernikov, živečih v Sloveniji. To je tragično za družbo in vero, še posebej za katoliško in srbsko pravoslavno, saj so oboji kristjani. Še posebej se je treba dati bojevitih komunistov, bojevitih kristjanov in bojevitih muslimanov. Jugoslaviji manjka morale, ljubezni in medsebojnega spoštovanja.

To je bila ena bistvenih ugotovitev torkovega pogovora o položaju verskih skupnosti in vernikov v Sloveniji in naši družbi naspol, ki ga je organiziralo Društvo novinarjev Slovenije. Sodelovalo so znana imena največjih verskih skupnosti v Sloveniji in teološke znanosti: dr. Marko Kerševan s Filozofske fakultete v Ljubljani, Primož Hačin z republike konference SZDL, dr. Tone Stres s Teološke fakultete v Ljubljani, Peter Kovačič iz Društva 2000 in prva moža pravoslavne in islamske verske skupnosti v Sloveniji Peran Bošković in Ishak Alešević. Sicer pa v Sloveniji deluje 17 verskih skupnosti, v Jugoslaviji pa nad 40, kar kaže na izjemno pluralnost, moderno rečeno, verskega življenja v Sloveniji in še posebej v Jugoslaviji.

Mnoga vprašanja, tudi ne neposredno vezana na vodilno nit pogovora, so prihaja-

la na dan, predvsem pa trdno stoji ugotovitev, da politična razhajanja v Jugoslaviji vplivajo na opredelitev vrhov cerkva in še posebej vernikov. Cerkve se identificirajo z nacionalnimi politikami in vplečejo poteze po meri politike. Sveti primer je ohlajeno 25 letno tvorno sodelovanje med ljubljanskim in beograjskim teološkim fakultetom, kar po besedah dr. Antona Stresa ne more biti virlina kristjanov. Islam je bil dolgo za precejšen del Jugoslavije neznan, sedaj pa ga spoznamo tudi zaradi politike.

Klub temu je mogoče oceniti, da se položaj vernikov in verskih skupnosti v Sloveniji zboljuje, tudi zato, ker končno verovljene ni več pregrešno in tudi verni postajajo enakopravniji državljanji te skupnosti. Vera naj bo avtonomna, nevezana na politiko, zato je tudi vprašljivo oblikovanje gibanj,

zvez ali strank, karkoli jim že rečemo, na verski osnovi. Takšen primer je krščansko socialno gibanje v Sloveniji, za katerega njegov predstavnik Peter Kovačič sodi, da ima legitimno in zgodovinsko pravico (Krekovi socialisti, Osvobodilna fronta) do političnega organiziranja, pri čemer pa ni nujno, da se morajo vanj vključiti vsi katoličani. Predstavniki verskih skupnosti so opozarjali, da bi morali v naši družbi najti pravo, resno definicijo religije in ne poudarjati le negativnih plati, da bi morali težiti k idejno neopredeljeni šoli, predstavnik srbske pravoslavne cerkve pa je posebej opozarjal na težave pri gradnji oziroma obnovi porušenih pravoslavnih cerkva v Sloveniji. Po njegovih besedah je položaj na Hrvaskem vse slabši, najbolj "odprt" pa je stvari pa je po njegovem mnenju Bosna in Hercegovina. In zaključna misel pogovora: kažejo se znaki preseganja sedanjih problemov, ki jih kaže reševati v ozračju iskrene odprtosti, ekumenizma, medsebojnega spoštovanja in enakopravnosti vernikov in verskih skupnosti, ne glede na razširjenost.

J. Košnjek

Ocena nedeljskega glasovanja

Glasna govorica nemih lističev

Ljubljana, 4. aprila - Moralna obveza republike skupščine je, da na glasovanju 14. aprila potrdi voljo prebivalcev Slovenije in za člana predsedstva Jugoslavije iz Slovenije izvoli dr. Janeza Drnovška. Ta obveza do ljudi v ničemer ne zmanjšuje vloge in samostojnosti republiškega parlamenta.

To je bil eden od sklepov torkovega zasedanja predsedstva republike konference SZDL, ki je objavilo uradne izide nedeljskega glasovanja. Od milijona 471.833 prebivalcev Slovenije s pravico glasovanja nas je prišlo na volišča milijon 287.671 ali 87,49 odstotka. Za Bulca je glasovalo 529.704 ljudi ali 41,14 odstotka, številko pred Drnovškovim imenom pa je obkrojilo 722.058 prebivalcev Slovenije ali 56,07 odstotka. Neveljavnih je bilo 35.909 glasovnic ali 2,79 odstotka oddanih glasovnic. Drnovšek je torej zmagal in gre v dokončno skupščinsko izvolitev. Ob veseljstvu nedeljskega glasovanja pa le ne gre prezreti nekaterih pomanjkljivosti, sicer za marsikoga obrobnih, vendar za tajne in neposredne volitve pomemb-

nih. Mislim na primere glasovanja z nadvadnimi svinčniki in možnimi špekulacijami ob tem, na marsikaterem volišču pomanjkljivo zagotovljene pogoje tajnosti (brez posebnega truda in tudi stroškov bi lahko zagotovili enostavne kabine, ki bi jih lahko uporabljali tudi na prihodnjih volitvah), ter na različne pogledne na javno objavljanje izidov glasovanja. Eni zagovarjajo sprotno objavljanje neuradnih izidov, drugi pa šele, potem ko je glasovanje končano, ker sprotno objavljanje lahko nehotno vpliva na odločitev glasovalcev.

Sicer nemti volilni lističi pa so v nedelji glasno povedali marsikaj zelo pomembnega. Glasovanje je potrdilo, da Slovenci nismo nikakršen politično apatičen narod, če se nam ponudi možnost neposrednega

odločanja, ki nam je bilo sicer tudi doslej objavljan in zagotavljan prek delegatskega sistema, pa je bilo prepogosto vse skupaj pesek v oči, brez možnosti ljudi odločati izboru najvplivnejših ljudi, kar bi mnogi še vedno radi še naprej kuhalni na kuhalnikih kadrovskih koordinacij. Glasovanje je prav tako jasni znanec začenosti, nezadovoljstva z obstoječim. Ceh je plačala prav tako politika, generacija te politike, pa človek, ki v takšni politiki ni bil niti najvplivnejši in z njim tudi vedno ni soglašal, bil pa njem je dolgoletni člen. Mislim, da bi zmagal predstavnik druge generacije tudi v primeru, če se ne bi pisal Drnovšek. Volitve prihodnje leta bodo morale biti še korak naprej in kaj lahko se zgodi, da politiki ne bo uspel zadržati niti najosnovnejše kadrovskie kontinuitete. Veliko je namreč ljudi v Sloveniji, ki so nezadovoljni in menijo, da so izključna rešitev novi ljudje. Na to mora politika neizprosno računati.

J. Košnjek

Spet ukrepi v zdravstvu

Se bo ponovil lanski julij?

V lanskem drugem polletju so v slovenski zdravstveni skupnosti sprejeti ukrepi za ozdravitev zdravstva (med njimi je bila tudi močno povečana participacija), trčili ob hudo nezadovoljstvo ljudi. Ko so se slednji nato v pol leta privadili visokim zneskom doplačil in ko jim je tudi inflacija že močno obrusila ostrino, je prisel nov ukrep - nerazumno znižanje doplačil za zdravstvene storitve. Prenagljeno in nepremišljeno potezo zdaj pojavlja z novim povečanjem.

V sredo, 12. aprila, bodo na skupščini zdravstvene skupnosti predlagani novi ukrepi za kranje zdravstvenega pri-manjkljaja: višja participacija in racionalizacija v zdravstvenih organizacijah, od česar pričakujejo okoli 5 odstotkov v zdravstvu manjkajočih sredstev. Eno in drugo že poznamo iz lanskega drugega polletja. Pri racionalizaciji zdravstva gre za obvladovanje cen zdravstvenih storitev, za ustavitev zaposlovanja v zdravstvu, širjenja dejavnosti in naložb, pa tudi za enakomernejšo financiranje dejavnosti s strani zdravstvenih skupnosti.

Tudi predlog zvišanja participacije je podoben tistem učni, le da je nekoliko omiljen: ni tako drastičnih doplačil k ceni zozobozdravstvenih storitev in za bolnišnično zdravljenje, pa tudi ostarem in invalidom je menda ne bodo v celoti zaračunavali. Če bo skupščina prizgala zeleno luč za ukrepe, bodo tudi višje participacije obvezljive s 1. majem, nato pa se bodo valorizirale vsak mesec proti.

Verjetno bodo ukrepi, ki spominjajo na lanski julij, spet burili duhove. Zakaj toliki skoki v zdravstvenih do-

plačilih, ko bi vendar lahko postopoma uveljavili višja doplačila? Zakaj je bila potrebna januarska »razprodaja« zdravstva, ko bi lahko neboleče ostali na tistih zneskih participacij, ki jih je prinesel julij, le največje napake bi odpravili in ceno zdravja sproti valorizirali! Tako pa se bodo znova začele duhamorne razprave o tem obrobnem zdravstvenem vprašanju, bistvena pa bodo ostajala ob strani.

D. Z. Žlebir

V blejskem trgovskem centru

Le eno domače podjetje

Bled, 4. aprila - Če bi vse potekalo po načrtih, bi v trgovskem centru na Bledu moral odpreti vrata kupcem in obiskovalcem že oktobra lani. To se ni zgodilo: zataknilo se je pri reševanju premožensko-pravnih zadev in stavbi na Ljubljanski cesti 4, tako da se je gradnja začela precej kasneje, kot je bilo načrtovano. Začetnim, gradbenim težavam, pa so se pridružile še nove. Prodaja gostinskih in trgovskih lokalov kasni in ne potekajo tako, kot bi si že zeli podpisnika dogovora o izgradnji centra - občinski izvršni svet in Planum-tozd Inženiring, in glavni izvajalec gradnje za trg GIP Gradis.

Dobro zastavljeni program se je začel majati tedaj, ko so se Peko, Rašič, Industrija usnja Vrhnik in Jugoexport, na katere so Planumu trdno računali in so že po njihovih željah načrtovali prostore, odločili za Almirino modno hišo Pristava v nekdanjih dvorskih garazah; nek

Kranjska Sava je lani izvozila več blaga kot uvozila

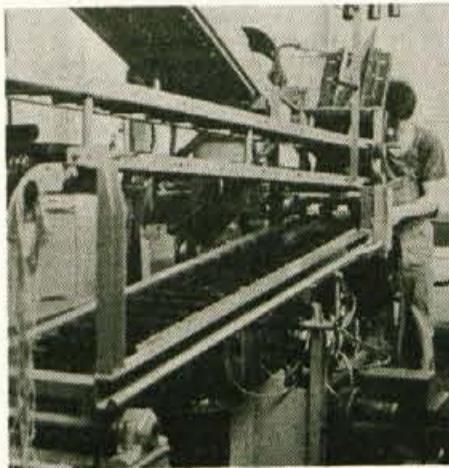
Kaj bo z dirkalnim konjem, še ni povsem jasno

Kranj, 5. aprila - V kranjski Savi bo jutri (četrtek) delavski svet obravnaval izhodišča statuta bodočega družbenega podjetja, kakor naj bi Sava poslovala po letošnjem 1. juliju. Dokončno reorganizacijo pa nameravajo uresničiti najkasneje do konca prihodnjega leta, nikamor ne hite, ker dogovor o mestu in vlogi tovarne Sava Semperit (dirkalnega konja) v okviru bodočega združenega podjetja ni preprosta stvar, nekatere oblike izpeljave majorite (večinost) namreč pri nas še niso povsem jasne. Kranjska Sava je lani prvič po vojni izvozila več blaga, kot ga je uvozila in imela torej pozitivno blagovno bilanco (plačilno še ne), kar kaže, kako temeljito se je spremenila poslovna filozofija njenega vodstva, saj smo včasih poslušali, da bo večni pasivni izvoznik. V nemajhni meri to seveda vpliva zunanjetrgovinski presežek gorenjskega gospodarstva, kar že dve, tri leta zapored ocenjujemo kot edino svetlo tako siceršnjega gospodarskega nazadovanja Gorenjske.

Tudi v kranjski Savi bodo torej dokončno pokopali tozde (zdaj ima šest proizvodnih in tri storitvene) in se poslovili tudi od množice najrazličnejših delegatov, njihovo število se bo po 1. juliju, ko bo Sava začela poslovati kot družbeno podjetje, zmanjšalo od približno 500 na 100. Seveda pa to še zdaleč ne bo edini učinek, poleg tega, da bo tudi iz Save dokončno odpeljal "dohodkovni vlak", kar bo v manjših prispevkih in davkih občutila družbena skupnost, bodo v dveh letih za 10 odstotkov zmanjšali režijske službe, kakor so povedali na današnji časnarski konferenci. Redčiti so jih pravzaprav že začeli, predvsem s pomočjo naravnega odliva, saj odhodov (predvsem v pokoj), ne nadomeščajo, delo pa si razdele sodelavci, ki si razdele tudi 30 odstotkov plače odhajajočega, kar praktično pomeni, da napredujejo za en plačilni razred.

Najprej družbeno, nato združeno podjetje

Družbeno podjetje bo le prva stopnja reorganizacije, najkasneje do konca prihodnjega leta naj bi ji sledilo osnovanje združenega podjetja. Potemtakem tudi v Savi nameravajo imeti več podjetij, z njihovim oblikovanjem pa ne hite, predvsem se žele dobro dogovoriti za mesto in vlogo tovarne Sava Semperit, ki je nastala ob tujem vlaganju. Nadnacionalni Continental, ki se mu je pred leti priključil tudi avstrijski Semperit, jo namreč želi čim bolj trdno vpeti v concern, kar z drugimi besedami pomeni, da si želi zdaj, ko je pri nas to mogoče, v tovarni Sava Semperit zagotoviti majoritet (večinost). Izpeljali bi jo lahko z nadaljnjam vlaganjem ali pa z odkupom, kako izpeljati slednjo možnost pa odgovor v Jugoslaviji še ni povsem jasen.

Seveda pa se v Savi ne bodo kar tako poslovili od svojega dirkalnega konja, kakor je tovarno Sava Semperit na časnarski konferenci sliškovo poimenoval generalni direktor Viljem Žener: štirideset let smo vzbajali dirkalnega konja, petnajst let skupaj hraniли, zdaj ko naj bi dobival dirke, pa naj ga prodamo?

Pred vrati je torej ponoven dogovor, ki naj bi privedel do mešanega podjetja, spremembe oziroma nova pogodbe o medsebojnih odnosih, ki bi jih tako ali tako morali ponovno doreči, saj se bo leta 1996 iztekel 25-letna pogodba. Priprave na pogajanja so se začela, verjetno bodo dolgotrajna, saj bodo morali uskladiti obojestranske interese in se trdno dogovoriti tudi o vseh podrobnostih.

V Savi pa bi bili radi za tuje vlagatelji zanimivi tudi z drugimi programi, v tem pogledu je na najboljši poti velopnevmatika in zračne vzmeti, slednje so kvaliteten izdelek, ki pa si še ni našel dobrega trga. Z uporabo sliškove prispodobe se torej lahko vprašamo: bo iz konjušnice prišlo več dirkalnih konj in Semperitov ne bo več osamljen.

Prvič presežek v blagovni menjavi s tujino

Sava uspešno kljubuje gospodarski križi, za razliko od mnogih gorenjskih tovarn, ki so lani obseg proizvodnje povečala, tudi v letošnjih prvih treh mesecih je načrt uresničila. Lani so obseg proizvodnje v primerjavi z letom poprej povečali za 1,8 odstotka, predvsem na račun 4,4 odstotnega porasta proizvodnje avtopnevmatike in kar 9,3 odstotnega velopnevmatike, ki imata v celotni proizvodnji tričetrtinski delež. Sliko pa je pokvaril izpad proizvodnje transportnih trakov, pri katerih so na račun 20 do 40 odstotkov nižjih cen tovarne Balkan iz Suve reke na Kosovu izgubili velik del jugoslovanskega trga.

Letos pa so začrtali 5,5 odstotni porast obsega proizvodnje, kar so v prvih treh mesecih dosegli.

Nenehno, iz leta in leta, pa raste tudi izvoz Save, lani je fizično porastel za 6,8 odstotka, letos načrtojejo 14,9 odstotni porast. Dosegajo izredno visoke deleže izvožene proizvodnje, pri avtopnevmatiki 50 odstotnega, pri velopnevmatiki 60 odstotnega, pri klinastih jermenih 75 odstotnega.

Lani so prvič v povojni zgodovini imeli presežek blagovne menjave s konvertibilnim trgom, pri 69,2 milijonih dolarjev izvoza in 66,8 milijonih dolarjev uvoza je torej

Pred kratkim je zelo odmevala napoved o izstopu niškega Vulkan iz sozda Sava, sovpadala je z razburkanimi dnevi slovensko-srbskih odnosov. Zdaj se je razburjenje že malec poleg in v Vulkanu bodo morali izvesti referendum, saj za miting za takšno odločitev pač ne zadošča. Vprašanje, kakšen ob izid referendumu, je vznemirljiv, priznajte.

Sozd ima le koordinativno vlogo pri razvojnih programih, tako je Sava pred leti prenesla proizvodnjo cevi v Niš, v Rumu pa izdelavo diagonalnih gum, kjer so se zdaj specializirali predvsem za traktorske gume. Sozd je svojo vlogo vendarle odigral, saj bi sicer verjorno še kje, kakor pri transporntih trakovih prišlo do podvojitve zmogljivosti.

S pomočjo sozda, ki ima v svojih službah zaposlenih deset ljudi, od tega sedem v Beogradu, so manjše tovarne lažje prišle do koristnih (brezplačnih) nasvetov in deloma tudi tehnoloških podatkov, saj je Sava več kot polovico svojega razvoja prenesla v sozdu. Torej le ni bil mrtva črka na papirju in slovo niškega Vulkanu bi moral biti gospodarsko, ne politično utemeljeno.

znašal 2,4 milijona dolarjev. Letos pa računa na 9,7 milijona dolarjev presežka blagovne bilance pri trgovjanju na konvertibilnem tržišču. Še vedno pa ostaja negativna plačilna bilanca pri menjavi s konvertibilnim tržiščem, za približno milijon dolarjev. Pozitivna pa še nekaj časa ne bo, saj jim je IFC pred kratkim odobril 19 milijonov dolarjev posojila za uresničitev projekta Optima II, ki je tek pred zdajem.

Tudi iz Save so zlasti lani začeli v tujino uhađati strokovnjaki, tujci pa seveda vabijo najboljše. Zato so v Savi dopolnili sistem nagrajevanja, poslej bolje nagrajevajoče težje pogoje dela (nočno in potrebljeno nadurno delo) ter za 10 odstotkov bolje strokovnjake z visoko in višjo izobrazbo. Vse zahtevnejše pa postaja delo komercialistov, saj se tudi pri nas blago vse bolj prodaja in ne ve le razdeljuje. Zato najbolj uspešne managerje dodatno nagrajevajo, ti dodatki pa ne smejte presegati 10 odstotkov mase osebnih dohodkov, tudi številčno jih ne sme biti več kot 10 odstotkov.

10 milijard dinarjev neplačanih obresti

Sava povečuje proizvodnjo in izvoz, zmanjšuje zaposlenost, kar pomeni, da je produktivnost večje in delo vse bolj kvalitetno. Izdelki ne ostajajo v skladniščih. Torej bi morali biti poslovni rezultati blesteči. Vendar pa niso odvisni le od dobrega dela, temveč v naših razmerah splošne nelikvidnosti vse bolj tudi od pravocasnega plačevanja računov za prodane izdelke, kar je v visoki inflaciji, ki se približuje štiričetrtični, toliko bolj pomembno.

Sava ima zaravni neplačevanja veliko problemov, direktor računovodstva Vinko Perčič je povedal, da imajo trenutno neizterjanih 10 milijard dinarjev obresti, kar predstavlja enomesecni kosmati osebni dohodek vseh zaposlenih. Se večji problemi pa se jih obetajo po 30. aprilu, ko bo prenehala veljavljaj zakon o zavarovanju plačil in bodo ukinjene tako imenovane durovskie menice, ki jim Vinko Perčič pravi sivi denar, ki je nastajal v neštetičnih kovnicah (firmah).

M. Volčjak

V Savi izdelujejo tudi umetno usnje, ki se je pred leti otepal z velikimi težavami in izgubo, nekaj časa pa temu ni več tako. Trgu so ponudili dva nova izdelka, kaže, da bosta oba zelo uspešna. Krateks je namenjen predvsem za športna oblačila, z njimi so opremljeni naši kolesarji, saj prepusta vodno paro, vode pa ne. Na nedavnom usnarsko-čevljarskem sejmu v Zagrebu pa je medaljo za kakovost prejela druga novost, tako imenovano umetno usnje Oldvist, ki po izgledu spominja na staro usnje. Takšno pa je trenutno v modi predvsem pri mladih. Za oba nova izdelka imajo naročil že toliko, da so uvedli 12-urni delavnik, v prvih treh mesecih pa so delali 70 odstotkov prostih sobot in nedelj. Moda je pač neuverniljena in streči ji je treba takrat, ko ti to dovoli.

Kakor je povedal Mile Milivojevič, direktor tozda Umetno usnje, so lani izdelali 4,3 milijone površinskih metrov umetnega usnja, letos pa utegnejo do 5 milijonov površinskih metrov. Lani so ga približno 30 odstotkov izvozili na Zahod, letos naj bi ga 40 odstotkov. Kako zahtevna je izdelava umetnega usnja pa pove podatek, da v tej proizvodnji dela 70 delavcev, zanje pa skrb 25 tehologov in drugih strokovnjakov, predvsem inženirjev kemije.

Zanimanje za "maršalat"

Tržič, aprila - Za zgradbe in kompleks zemljišča na Koroški cesti 82 v Tržiču, ki je pred leti služil potrebam maršalata, nazadnje pa so tu imeli stanovanja delavci UNZ Kranj, je že več let obstaja zanimanje zasebnikov, da bi zgradbe in razpoložljive zemljišča preuredili v turistične objekte. Dogovarjali so se, vendar, dokler objekt ni bil izpraznjen, se tržički občini ni mogla dokončno dogovarjati z investitorji. 18. marca letos pa ji je uspelo izseliti zadnjega stanovanca in tako ima zdaj skupščina občine Tržič polno pravico uporabe vsega kompleksa nekdanjega maršalata. Obvestila o najnovejši možnosti za investitorje so že obvestili vse dosedanje ponudnike. Prišlo je tudi nekaj novih, silno zanimivih ponudb: eden od investitorjev predlagajo, da bi na prostoru neuporabnega sadovnjaka zgradil dve ali tri tehnološke igrische, v manjši stavbi bi bil priročni gostinski lokal in morda bi celo obnovil plavalni bazen. V pritličju večje zgradbe je predvidel nočni gostinski lokal s kuhinjo in ponudbo hrane in arhivskih vin, v nadstropju pa restavracijo s kulinarčnimi specialitetami. Oddelek za proračun bo pripravil predpogodbne, se še enkrat posvetoval s ponudniki, kdo bo novi uporabnik nekdanjega "maršalata", pa bo na eni prihodnjih sej odločil tržički izvršni svet.

D.D.

Zunanjetrgovinska menjava gorenjskega gospodarstva

Slabši začetek leta

Kranj, 4. aprila - Po podatkih Narodne banke Slovenije je gorenjsko gospodarstvo v prvih dveh mesecih letošnjega leta izvozilo za 316 milijard dinarjev blaga, od tega 79 odstotkov na konvertibilno območje. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je bil celotni izvoz za 5,9 odstotka manjši, vendar na račun kliničnega izvoza, ki je upadel za 26,6 odstotka, konvertibilni pa je bil večji za 1,7 odstotka. Bistveno bolj pa je izvoz porasel v Sloveniji, konvertibilni kar za 12,4 odstotka, klinični pa je upadel le za 1,5 odstotka in tako je celotni izvoz slovenskega gospodarstva porastel za okroglih 10 odstotkov.

V prvih dveh mesecih letošnjega leta tako v gorenjskem gospodarstvu konvertibilna pokritost ni bila dobra, kakor smo navajali že nekaj časa, saj je bila le 99,5 odstotna (v Sloveniji 107,2), celotna pokritost pa je bila 114,7 odstotna (v Sloveniji 112,8).

Direktor je na seminarju

Direktorji te dni množično drve na seminarje o podjetjih in podjetništvu, kjer poslušajo, da jih čakajo težji, managerski časi.

Pod navidezno mirno gladino že brbota, vrste se seminarji, kjer direktorji in komercialisti poslušajo, kakšni časi jih čakajo, kaj jim bo prinesel skok v podjetniške vode. Na začetku imajo torej vsaj najrazličnejši predavatelji obilo koristi od reforme gospodarskega sistema. Toda vsaj načelno lahko rečemo, da je ta korist tokrat bolj koristna kot so bila predavanja o združenem delu, tozdi, sozdih in sisih.

Pogled nazaj razkrije tudi bistveno razliko med tedanjim in sedanjih poukom, saj je tedaj šlo predvsem za učenje na pamet, za pisanje bi rekli šolarji, zdaj pa je snov veliko bolj zahetna, na voljo so le napotki in nasveti, ki jih bo vsakod v praksi uporabil, kakor bo vedel in zнал. Poudarek je seveda na znanju, kajti za plavjanje v podjetniških vodah bo odločilno znanje.

Za generacije in generacije direktorjev in komercialistov, ki so bili doslej predvsem razdeljevalci blaga, podjetniške vode seveda pomenijo zasuk k resnični prodaji blaga. Nanjo pa seveda leta in leta niso bili navajeni, tudi v šoli o podjetništvu niso nič slišali, le redki so šli skozi našo edino managersko šolo na Brdu.

Poleg tega pa, vsaj tu in tam je moč slišati iskreno priznanje, slovenski poslovneži nič kaj radi ne potujejo po svetu, raje so doma, na toplem v pisarni. Včasih, ko časi še niso bili tako težki in posli tako tveganji, so bile dnevnice v markah ali dolarjih še mikavon postranski vir zasluga, zdaj pa pri nas škripa na vseh koncih in krajih in pod drobnogled dajejo tudi dnevnice, je takšnih svetovnih popotnikov vse manj, izginjajo, kakor jih izginjajo iz direktorskih pisarn.

Sicer pa, razliko med našimi in zahodnimi poslovneži najbolje pojasnjuje plača. Da so naši plačani slabno, seveda ni potrebno pojasnjevati, pri Gospodarskem vestniku so izračunali, da je decembra slovenski direktor zaslužil 546 ameriških dolarjev, predsednik kolektivnega managementa pa 643 dolarjev. V najboljšem primeru torej dobrih 7.700 dolarjev letno. Ob naših pa so objavili zasluge najbolj znanih svetovnih poslovnežev, na vrhu lestvice je znani japonski manager Lee Iacoca, ki je pri firmi Chrysler zaslužil 17.656.000 dolarjev letno. Komentar res ni potreben.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

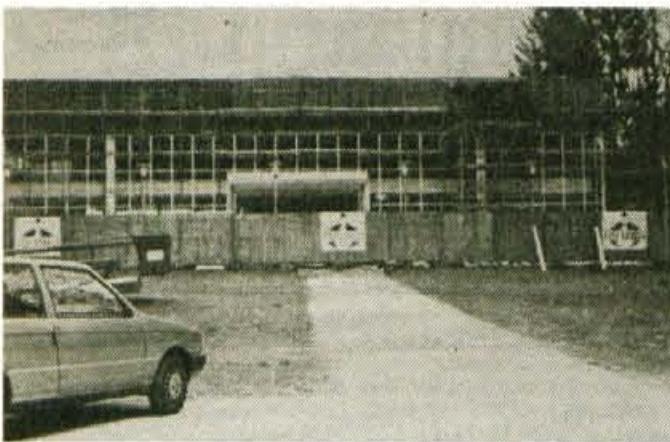
Kompas na obeh straneh meje

Kompas se je vključil tudi v izgradnjo spremljajočih turističnih objektov na mednarodnem mejnem prehodu Karavanke, predor bo po predvidevanjih odprt leta 1991, skozen pa naj bi letno potovalo 20 milijonov potnikov. Zaradi tega je gradnja po predoru za Kompas zelo vabljuva in te priložnosti seveda ne bo izpustil, saj bo tako prisoten na enem izmed najpomembnejših mednarodnih mejnih prehodov v Jugoslaviji. Kompas pa prisoten tako na naši kot na avstrijski strani, na obeh platojih bo imel v treh objektih 2.700 površinskih metrov poslovnih prostorov. Na jugoslovanski strani bo opravljaj mejne turistične storitve, gostinsko in trgovsko dejavnost. Na izstopu iz Jugoslavije pa bo tudi na jugoslovanski strani locirana brezbarinska prodajalna, zanje bodo zgradili objekt tipa Mostovž, saj je obojestranska mostovna poveza seveda racionalnejša izraba prostora. V dogovoru z jugoslovanskimi špediterji, ki jih zastopa koprsko Interevropsko, se bo Kompas vključil tudi v gradnjo objekta za potrebe avstrijskih špediterjev na jugoslovanski strani, v zamenjo pa bo dobil 130 površinskih metrov poslovnih prostorov v špediterskem objektu na avstrijski strani.

Letos sto ton rumene pogače

V Rudniku urana Žirovski vrh so lani izpolnili proizvodni plan in poslovali brez izgube. Odkopali so 107 tisoč ton uranove rude in iz nje predelali 91,5 ton rumene pogače, kar je bilo 1,7 odstotka več, kot so načrto

KRATKE Z GORENJSKE

Nova Festivalna dvorana na Bledu, gre za novo, Cankarjevemu domu podobno organizacijo - je v teh dneh eno samo veliko gradbišče. Trenutno je razkopana celotna Ljubljanska cesta, zakoličena je že trasa za cesto od mostu čez Savo do Betina, tudi trgovski center že dobiva končno podobo, pri ledeni dvorani gradijo parkirišča, začeli so že prenavljati železniško postajo, velika dela potekajo v Zaki in v načrtu imajo tudi ureditev peš poti okrog jezera. To so nekatera večja dela, ki naj bi bila po programu končana do svetovnega prvenstva v veslanju, ki bo septembra na Bledu. Medne sodi tudi novo urejena Festivalna dvorana, za katero je na zadnjem seji skupščine krajevne skupnosti Bled, ko je pojasnil, da za zdaj dela potekajo ob velikih naporih v glavnem po programu, Vlado Klemenčič, predsednik organizacijskega komiteja svetovnega prvestva Bled 89, rekel, da ne bi smela služiti in opravičiti prenove le med samim prvenstvom. Festivalna dvorana naj bi v prihodnje bila prostor, ki bi z organizacijo, podobno, kot je v Cankarjevem domu v Ljubljani, dvignila in predvsem kakovostno obogatila turizem na Bledu. Največja škoda bi zato bila, če tako drage naložbe, da že zdaj investitorje na trenutke kar malce glava boli, kot je rekel Vlado Klemenčič, ne bi znali potem izkoristiti in pravilno uporabiti. - A. Ž.

Turistični zbor v Ribnem

Ribno - V zadružnem domu v Ribnem pri Bledu se bodo jutri, 8. aprila, zbrali na rednem občnem zboru člani turističnega društva Ribno. Ocenili bodo delo društva v minulem letu in se pogovorili o delovnem programu do 1992. leta. Prav tako naj bi izvolili tudi nove organe društva in sprejeli spremenjena pravila. Občni zbor se bo začel ob 18. uri. A. Ž.

Železničar in športnik

Jesenice - 13. aprila bo praznovan 80. rojstni dan Rudi Varl s Češnjice pri Podnartu. Mati si je želela, da bi postal duhovnik, vendar se je v gimnazijskih letih vključil v telovadno društvo Sokol, po končani gimnaziji pa si je izbral poklic železničarja. In tako je potem služboval v raznih krajih Slovenije in Jugoslavije; nekaj časa tudi v Kranjski gori in na Jesenicah, kjer je bil šef postaje. Pred upokojitvijo pa je bil vrsto let šef prometnega odseka železniških prog od Sežane do Planice. Povsod, kjer je služboval, pa se je največ in predvsem ukvarjal s športom. Tako je poleg različnih službenih priznanj dobil tudi Bloudkovovo zlato značko in zlato plaketo telesno kulturne skupnosti Slovenije. Še danes pravi, da mora biti pravi športnik skromen, redobiljen in ne preveč materialno zahteven. Osemdeseti rojstni dan bo v prihodnjih dneh praznovan v Novi Gorici, kjer živi že od 1949. leta. (bb)

Turistična taksa kot inflacija

Jesenice - Turistična taksa je bila doslej v jeseniški občini med najnižjimi v Sloveniji. Zdaj pa so v občinski skupščini sklenili, da bodo takso zviševali vsake tri mesece zaradi inflacije. Tako je v letošnjih prvih treh mesecih znašala 1000 dinarjev, do konca junija bo 1500, v tretjem trimesečju 2000 in v zadnjih treh mesecih letošnjega leta 3000 dinarjev za domače goste. Tuji gostje bodo poleg redne plačali še posebno takso, ki bo do konca junija znašala 4500 dinarjev, v tretjem trimesečju 6000 in v zadnjem trimesečju letos 9000 dinarjev. Tako opredeljena taksa velja za vse kraje v občini, razen za Kranjsko goro, kjer bo redna taksa višja za 500, za tuje goste pa za 1000 dinarjev. (bb)

Tudi na Brezjah

Brezje - Po predhodnih dogovorih v krajevnih skupnostih Brezje, Mošnje in Ljubno so se pred nedavnim sešli na ustanovni skupščini upokojenc iz krajevne skupnosti Brezje in Mošnje, na kateri so ustanovili samostojno društvo upokojencev z imenom Črnivec. Zbralo se jih je 35, ker so manjkali Ljubenčani, čeprav so se v krajevni konferenci SZDL dogovorili, da bodo tudi Ljubenčani pristopili v društvo. Menda je krajevna konferenca SZDL Ljubno zamudila s pismenim soglasjem. Na skupščini so za predsednika društva izvolili Stanka Megliča s Črnivca, sprejeli pa so tudi program društva. Med drugim bo društvo organiziralo kulturna in rekreativna srečanja ter izlete. Občinska zveza društva upokojencev Radovljica je za začetek namenila društvu Črnivec 300 tisoč dinarjev. Druga sredstva pa bodo zbrali s članarino. (jr)

Čistilna naprava v Kranjski gori

Jesenice, 6. aprila - V jeseniški občini so pripravili plan komunalno cestne skupnosti s prednostnimi nalogami: izgradnja čistilne naprave v Kranjski gori in boljša oskrba s pitno vodo.

Jesenika komunalno cestno skupnost se je odločila, da pripravi prednostni vrstni red investicijskih del za letošnje leto. Tako predlagajo, da ima prednost centralna čistilna naprava za mesto Jesenice skupno s kolektorskim sistemom zbiranja odpadnih voda. Letos nameravajo tudi začeti z deli za čistilno napravo v Kranjski gori ter dokončno urediti deponijo komunalnih odpadkov Malo Mežakla z bolj sodobnim odvodom komunalnih odpadkov. Odločili so se, da je pri vodovodni oskrbi najbolj pomembna oskrba s pitno vodo naselju Javorinik s Koroško Belo, Gozd Martuljka in Kranjske gore. V zadnjih dveh letih so dobili nove mrljške vežice v Kranjski gori in na Dovjem, pričakujejo pa jih tudi na Breznici. Veliko dela bo s primarno komunalno infrastrukturom ob avtocesti in ob mejni ploščadi predora na Hrušici ter z asfaltiranjem nekaterih makadamskih cest. Ne nazadnje bi se končno že morala začeti dela pri gradnji vršiške obvoznice.

Pri oskrbi z vodo imajo poleg prednostnih nalog v planu tudi povezano vodovodnega omrežja Tamar - Rateče z ureditvijo hidrantnega omrežja Rateče, povezano vodovodnega omrežja Rateče - Podkoren, obnovo vodovoda Hrušica z namestitvijo hidrantov, povezano vodovoda Završnica od Trebeža do Spornovega rezervoarja, raziskavo vodnih virov v predoru Karavanke, dograditev zajeta Peričnik in izdelavo primarnega vodovoda z rezervoarjem za mejni plato.

D. S.

Ves denar v glavnem za ceste

Pred veliko akcijo v Javorjah

Javorje, 6. aprila - Delovno tradicijo, za katero smo lani v Gorenji vasi krajevni skupnosti Javorje podelili naše priznanje za dosežene uspehe, letos v Javorjih oziroma v naseljih v tej krajevni skupnosti v Poljanski dolini nadaljujejo. Ceste, ki so jih v zadnjih letih s samoprispevkami, prispevki in prostovoljnimi delom urejali, so še vedno glavna naloga letošnjega programa. To zimo si niso niti prav oddahnili. Skorajda ni naselja v krajevni skupnosti, kjer vaški oziroma gradbeni odbor spet ne načrtuje večje akcije. Največja, in tudi v občinskem merlu med pomembnejšimi letos, pa se bo v kratkem začela. Lani so namreč uredili in razširili cesto Murave-Hleviše, zdaj pa jo nameravajo asfaltirati.

Raje 60 kot 50 kilometrov cest je v krajevni skupnosti Javorje. Za vse si krajevna skupnost s krajanji prizadeva, da bi bile čim bolje urejene. Kar nekaj deset (da ne rečemo sto) starih milijard dinarjev so bila vredna lanska dela na cestah, lotili pa so se tudi obnove vodovoda na Četenih ravni in ureditve mrljške vežice v Javorjah. Čeprav so že lani nekajkrat omenjali tudi javno razsvetljavo, kaže, da se je tudi letos ne bodo mogli lotiti.

Ceste bodo tudi letos požrle v glavnem ves denar, pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Frenk Dolenc. »Po lanskih akcijah na cestah Murave - Hleviše, Četenih ravni - Podvrh, Zapreval - spodnja postaja žičnice z ureditvijo parkirišča in še nekaterih manjših odsekov, imamo letos v načrtu asfaltiranje

Frenk Dolenc

15. junij je rok, ki so si ga zastavili, da bo cesta Murave - Hleviše asfaltirana...

ceste Murave - Hleviše. Na cesti Polenškovo brdo - Javorje bi radi asfaltirali vsaj dvesto metrov dolg odsek pod cerkvijo. Za to cesto smo doslej že dvakrat imeli samoprispevki. Odsek, ki se ni urejen, vendar bodo na tem območju potrebne še nekaterne raziskave, bo imel prednost v prihodnjem srednjoročnem obdobju. Upam, da za ureditev zadnjih 1200 metrov ne bo potreben še en samoprispevek. Prepričan pa sem, da bomo v akciji, ko bo, vseeno sodelovali.*

Na delovnem dogovoru pa so se v začetku tedna zbrali na Gorenji Žetini pri Jerneju Vodniku predsednik občinske skupščine Jože Albreht, strokovni delavec občinske cestno komunalne skupnosti Miha Bizjak, direktor škofjeloškega tozda Gozdnega gospodarstva, pa predstavniki lovcev in domaćini. Odločeno je bilo, da se bodo velike akcije lotili že v prihodnjih dneh.

Začeli bomo morda že to ali naslednjo soboto, je razlagal predsednik krajevne konference SZDL Jernej Vodnik. »S prostovoljnimi delom moramo cesto Murave - Hleviše pripraviti za asfaltiranje. Po programu bi morala biti potem cesta asfaltirana sredji junija. Do septembra pa naj bi razširili še 400 metrov dolg odsek Hleviše - križišče za Spodnjo in Zgornjo Žetino. Okrog 80 milijonov dinarjev po izračunih s prejšnjega meseca bo vreden naš delež na tem projektu.

Veliko dela in veliko denarja bodo torej spet prispevali sami. Vendar jih ne skrbi. Zadovoljni so, da jim bo pri tej veliki akciji pomagala tudi širska skupnost. Tudi škofjeloški tozda Gozdnega gospodarstva, ki sicer ni v zavidanja vrednem položaju, se bo skušal vsaj simbolično, kot je poudaril direktor Janez Bedrač, priključiti skupnim naporom.

Na osnovi popisa z začetka leta so v medobčinski zvezi čebelarskih družin v Škofji Loki ugotovili, da je v njihovi občini 383 čebeljarjev, ki imajo prek 5900 panjev. Od teh jih je približno za 10 odstotkov manj včlanjenih v čebelarske družine Škofja Loka, Poljane - Gorenja vas, Žiri, Selca, Železniki, Sovodenj, Sora in Trebišja. Stroški članov se sicer ne spreminja veliko, vendar si ob odhodu starejših članov vedno prizadevajo pridobiti nove.

Lansko leto je tudi škofjeloškim čebelarjem prineslo veliko težav, kot so ocenili na nedavnem občnem zboru, saj se je ob slabem pridelku čebeljih proizvodov poslabšalo še zdravstveno stanje čebel. Čeprav je zveza namenila občinsko finančno pomoč za razvoj čebelarstva, domača veterinarska služba pa si je prizadevala za oskrbo z zdravili, to še vedno ni moglo preprečiti pomora številnih čebeljih družin zaradi bolezni. Da bi bili čebelarji pri zatiranju čebeljih bolezni uspešnejši, je zveza organizirala tudi dve strokovni predavanji. Posebno pohvalo pa zasluži Čebelarska družina Žiri za izobraževanje osnovnošolcev v čebelarskem krožku, ki je že dosegel nekaj uspehov na tekmovanjih.

Na osnovi popisa z začetka leta so v medobčinski zvezi čebelarskih družin v Škofji Loki ugotovili, da je v njihovi občini 383 čebeljarjev, ki imajo prek 5900 panjev. Od teh jih je približno za 10 odstotkov manj včlanjenih v čebelarske družine Škofja Loka, Poljane - Gorenja vas, Žiri, Selca, Železniki, Sovodenj, Sora in Trebišja. Stroški članov se sicer ne spreminja veliko, vendar si ob odhodu starejših članov vedno prizadevajo pridobiti nove.

Čebelarji se namenljajo bolj kot doslej povezati s kmetijskimi zadrugami in se vključiti v sprejemanje smernic kmetijskega razvoja. Želijo namreč, da bi začeli reševati čebelarsko problematiko kot dejavnost posebnega pomembna za kmetijstvo. Zaproslili bodo tudi za pomoč iz skladu za intervencije v kmetijstvu, kar naj bi omogočilo nakup potrebnih aparatur za Čebelarsko družino Železniki. Zveza pa bo pomagala pri zasajjanju porečja Sore v Žireh z medovitimi rastlinami.

S. Saje

Pomoč ostarelim

Radovljica - Svet za socialno varstvo in zdravstvo pri občinski konferenci SZDL Radovljica se je pred dnevi sestal na razprtju sestanku, ki so se ga med drugim udeležili tudi predsedniki krajevnih organizacij Rdečega križa in tajniki krajevnih skupnosti v občini. Razpravljali so o programu in oblikah pomoči ostarelim občanom na domu in o nalogah socialnih, zdravstvenih in drugih organov na terenu. Še posebej so poučarili pomembno vlogo, ki jo imajo na tem področju krajevne organizacije Rdečega križa v krajevnih skupnostih v občini. (jr)

Za Vestnik 30 tisoč dinarjev

Kranj - Povsod primanjkuje denarja, tako tudi gasilcem. V Industrijskem gasilskem društvu Sava v Kranju so na primer sklenili, da bo moral poslej vsak član društva prispevati 30 tisoč dinarjev za naročnino Gasilskega Vestnika. Do zdaj so to strokovno gasilsko glasilo, ki ga izdaja Gasilska zveza Slovenije, v kranjski Savi vsi člani društva dobivali brezplačno. Ker Sava zadnje čase ni edini primer odločanja za tovrstno »participacijo«, si v Gasilski zvezi Slovenije prizadevajo, da naklada glasila ne bi preveč padla. (ip)

Priznanja ob krajevnem prazniku letos niso podeljevali. Velja pa poudariti, da so nekatere večje lanske akcije, v katerih so sodelovali krajanji, vodili Jernej Vodnik, Matej Demšar, Franc Franko, Marko Demšar, Pavle Dolenc in Jože Tušek. Hvaležni pa so v krajevni skupnosti tudi Marku Magistru iz Cestnega podjetja Kranj, ki je imel nadzor nad sanacijo dveh usadov.

Janez Bedrač, direktor tozda GG: »Vsaj simbolično se bomo skušali vključiti v akcijo...«

Na našem Novinarskem večeru, ko nekaj minulega leta v Gorenji vasi, so imeli Javorčani pripombo zaradi trgovine oziroma preskrbe v njej. »Zdaj moram kmetijsko zadrugo pohvaliti,« je povedel Frenk Dolenc. »Preskrba se je zelo izboljšala in smo zadovoljni. Pripombo imamo le še zaradi kruha, vendar, kot vemo, imajo takšne težave tudi drugi odmaknjeni kraji v občini. Problem je, kot se sliši, razvoz... Pa se to moram povedati, da smo 19. marca v krajevni skupnosti s programom, ki so ga pripravili Nonet Blegoš, domača folklorna skupina in pevci ter šolarji pripravljenci Helene Frelihove, lepo proslavili krajevni praznik. Običajno marsikje ob takšnih praznovanjih podeljuje priznanja. Mi smo se jim v krajevni skupnosti odpovedali, ker smo ocenili, da smo za to, kar je bilo narejeno, zaslužni vsi in da nas vse skupaj čaka tudi uresničitev letosnjega programa.«

A. Žalar

Čigavo je jezero?

Za Blejsko jezero gre. Vprašanje minuli teden na seji skupščine krajevne skupnosti Bled pa ni bilo postavljeno prvič kot opozorilo tistim, ki naj bi bili prvi in najbolj poklicani za to, da jezero čimprej okreva. Zato ne preseneča ocena, da se tisti, ki so nemočni in še kdo, jezijo, odgovorni pa se obnavlja nekot. Tako dolgo je že, da na skupščini niso znali niti odgovoriti, kdaj (pred šestimi ali sedmimi leti...) je bil podpisani družbeni dogovor o sanaciji jezera. Vsak podpisnik naj bi po tem dogovoru imel svoje upraviljske, delovne in materialne obveznosti. Po tem, pred leti podpisanim dogovoru, naj bi bili glavni upravljalci republike vodna skupnost, občinska komunalna skupnost, občinski in republiški izvršni svet. Vendar pa se od podpisa tega dogovora do danes upravljalci še niso sestali. Čeprav po nekaterih ocenah jezero okreva in so vse izgledi, da tudi »ozdravi«, pa je skrajni čas, da formalističnemu dogovarjanju o podpisovanju dogovorov naredimo konec. Podpisniki družbenega dogovora naj zato skupščini krajevne skupnosti in javnosti odgovorijo, kaj so, v letih od podpisa dogovora, naredili!

A. Žalar

Drujmo kri

V kranjski občini se še kar nadaljuje obsežna krvodajalska akcija. Trajala bo tja do 14. aprila in dolgujemo vam še razpored prevozov krvodajalcev na Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljano od prihodnjega ponedeljka do petka. Iz krajevnih skupnosti bodo odhajali v Ljubljano po naslednjem razporedu:

Ponedeljek, 10. aprila
za KS Cerknje ob 6.7., 8. in 9. uri v vseh

Petst nastopov Ivana Berlota

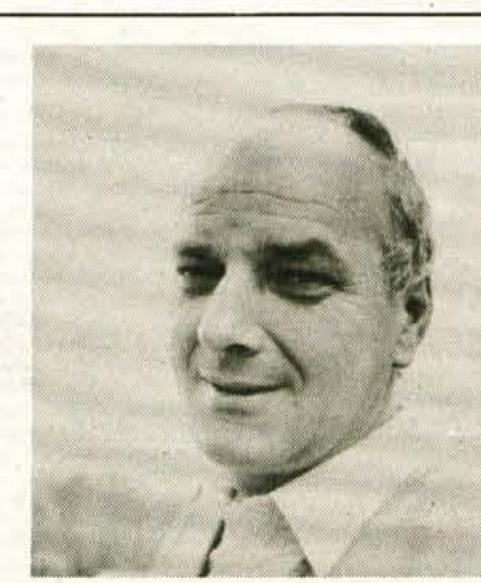
NEUSTAVLJIV ČAR GLEDALIŠKEGA ODRA

Blejska Dobrava - V dnevnici sobi je še bil imeniten šopek rož, domače, družinsko priznanje jubileju Ivana Berlota na deskah jeseniškega gledališča. Brez tega - namreč razumevanja v družini - prav gotovo ne bi bilo mogoče sezono za sezono, več kot dvajset let, igrati v Čufarjevem gledališču. Sicer pa vsak moder družinski oče popelje svojo družino v svet gledališča. Toda Berlot ni svoje družine pustil v parterju, pač pa jo je zvabil tudi na oder - oba otroka in tudi ženo, tako za malo pokušino.

Petst nastopov. Pridejo kar enkrat. Leta tečejo, sezone se vrstijo, kdo bi sploh štel tudi nastope. Kajti to vendar ni najbolj pomembno. Pomembne so ure, ki jih igralec, pa čeprav gre za ljubiteljstvo, preživi na vajah, v piljenju vloge, v razmišljajih ali je razumel dramatika, režisera, v temobi pred premiero, v zadovoljstvu, ki je posledica odziva občinstva, v utrujenosti po predstavi, po gostovanjih... Pa naglica, ko je treba po službi domov, pa spet takoj na vajo, ali pa kar naravnost iz službe na odrške deske. Ne, tudi tega se ne šteje. Vse je pač sestavni del gledališča, ki se mu enkrat zapise in potem ne moreš več proč.

Začetki? »Spominjam se, da sem v šoli rad deklamiral, porabili so me vedno za proslave, kdo bi takrat razmišljal še o igranju. Na oder sem stopil povsem naključno. Ko smo jeseniški fantje enkrat stali pred kimom, je prišel mimo ravnatelj osnovne šole prof. Tomažič in nas povabil kot statiste za igro Herman Celjski. Spominjam se, da sem na odru povedal le - Aroma ni - in to dvakrat. To je bil ves moj nastop, če odmislim, da sem se kot statist pojavil še kot vojak in kot paž v isti predstavi. Pa je bilo dovolj, sem bil že zastavljen. Od desetih fantov, kolikor nas je Tomažič povabil, sem v gledališču ostal samo jaz.«

Potem ni bilo več razmišljanja, ali igrati ali ne. V triindvajsetih letih je izpustil le kakšno sezono. Marsikatera je bila kar naporna, saj je nastopal v štirih, petih predstavah. Zadnje čase je tega manj, saj Gledališče Tone Čufar tudi nima več po šest, sedem premier v sezoni, pač pa le kakšne štiri. Pa se še dogaja, da nastopa v eni sezoni v treh predstavah.

»Od statiranja do igranja je bil potem samo korak. Ko mi je Bojan Čebul dal eno glavnih vlog v Vdovi Rošlinki, to je bilo leta 1968, sem s tem prodrl, kot se reče, postal sem amaterski igralec. Resda mlad, imel sem šele devetnajst let, toda že sem vedel, da me gledališče veseli, rad sem imel občinstvo, ki je reagiralo na dogajanje na odru. Tudi po odsluženi vojaški obveznosti sem se vrnil v gledališče. Kar šlo je, služba, kot električar delam na železnici, pa dom, družina, vse sem nekako lahko združil. Ni šlo vedno najlažje, a je šlo.«

V gledališču Tone Čufar pravijo, da Ivanu Berlotu ležijo komedije, pa tudi sam ne skriva tega. Toda bera vlog v dveh desetletjih je tudi drugačna, všeč so mu tudi dinamične, dramatične vloge. Sploh pa ne skriva, kako rad

dališča skupaj z igralsko družino, skupaj z občinstvom. »Se dobro, da ne bom imel takih problemov, kot jih včasih imajo kolege; ko se namreč naberejo leta, še vedno hočejo igrati le mladje vloge, da pa bi se za kakšno vlogo postaraže za nekaj let ali celo desetletje, ne, to pa ne. No, nekatere igralke tudi to naredijo. Igralci pri tem dosti manj komplikiramo. Enako velja tudi za gledališko kritiko. Saj jo rad preberem, čeprav morda kritik v moji igri ni našel kaj posebnega. Toda ne pride mi na misel, da bi zaradi tega imel kaj manj rad gledališče ali da bi celo razmišljal o tem, da zaradi kritike, če me že ravno raztrga, ne bi več stopil na oder. Merilo uspeha neke predstave in nas igralcev je pač občinstvo. Če pri njem predstava propade, gre pač z repertoarja. Če pa jo ljudje radi gledajo, jo bomo pač igrali, čeprav kritiki ni bila všeč.«

Ob jubileju, praznoval ga je z nastopanjem in Nuševici Sumljivimi osebi, so kolegi zaželegli Ivanu Berlotu še nadaljnjih petst nastopov. Če bo tako naneslo, potem vsi, ki poznaajo tega igralca, pač vedo, da se tega nikar ne bo branil. Še posebej ne, ker sam pravi, da je nastopati pred jeseniškim občinstvom nekaj posebnega. »To je zlato občinstvo, vajena gledališča in gledališkega dogajanja. Sicer pa imam občutek, da nas podobno kot doma, sprejemajo tudi povsod drugod na gostovanjih v drugih krajih Slovenije.« Če bo torej naneslo, da bo nastopov znova za tak jubilej, zakaj pa ne in končno - gledališka sezona je hitro naokoli. »Potem pa spet čakaš, da te pokličejo k novi predstavi. Ne vprašaš, kakšna je vloga, velika ali majhna, samo prideš, to je vse.«

Lea Mencinger

SREČANJE GORENJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

Tržič - Ta teden potekajo v Tržiču gledališke predstave, ki jih je za srečanje gledaliških skupin Gorenjske izbral selektorica Barbara Hieng.

V uradnem delu prireditve se predstavlja šest gorenjskih gledaliških skupin. Sinoč je nova kranjska gledališka skupina Teater ante portas predstavila Goethejevo Suisse heilige natur v režiji Izetka Alidiča. Danes, v petek, ob 10. uri DPD Svoboda Predosje v kinu Tržič predstavlja Turinijev Najbolj nori dan v režiji Jožeta Basaja. Ob 19. uri pa bodo prav tako v tržičkem kinu člani Loškega odra zaigrali Hrup za odrom v režiji Lojzeta Domajnika. Jutri, v soboto, ob 17. uri bodo člani DPD Svobode Boh. Bela v Jelendolu zaigrali Linhartov Pusti otok. Ob 19. uri bodo v kinu Tržič člani DPD Dobrač iz Brnice, ki na srečanju nastopajo izven konkurence, predstavili Bevkovo igro Sence. V Brezjahi pri Tržiču pa bo jutri ob 19.30 igralska skupina Tone Čufar Jesenice zaigrala Molierovega Sganarela ali Namišljenega rogonosa v režiji Mirana Kende. Medtem ko je domača igralska skupina KUD Lom pod Storžičem (izven konkurence) otvorila srečanje z Borštnikovim Starim Tomažem, pa bodo kranjski gledališčniki v kinu Tržič ob 18. uri s Flisarjevo Kostanjevo krono zaključili gorenjsko gledališko prireditve. V okviru gledališkega dogajanja bo zanimiv tudi pogovor za okroglo mizo v Kurnikovi hiši, vodila ga bo Barbara Hieng.

Eno od predstav v uradnem delu prireditve bo selektor. Zvone Zupančič izbral za republiško Linhartovo srečanje, ki bo od 17. do 19. maja v Grosupljem.

Izsel planinski zbornik

GOVOR V LJUDEH

Kranj, 6. aprila - V klubskem prostoru Planinskega društva Kranj so na včerajšnji tiskovni konferenci predstavili zbornik Gore v ljudeh. Kot je zapisal avtor Marijan Krišelj v podnaslovu, gre za kroniko planinstva od ustanovitve Kranjske podružnice SPD v letu 1899 do danes. Knjigo, ki je posvečena 90-letnici organiziranega planinstva v Kranju, odlikuje lahko berljivo besedilo v leposlovnem slogu.

Gradivo na 235 straneh brošure, ki jo je v tisoč izvodih natisnila tiskarna Gorenjski tisk v Kranju, izraža vsebinsko raznolikost in duhovno bogastvo planinske zgodovine v Kranju. Zato je bilo potrebno nemalo pripravnosti tako pri zbiranju gradiva kot pri urejanju podatkov. Kronološki pregled seveda vsebuje le ohranjene vire, tako pisane in slikovne, katerim so dodana pričevanja posameznikov. Delo je nastajalo skoraj pet let, pri njem pa sta posebej zavzetno sodelovala Jože Zabret in Matej Kranjc, ki sta zbrala velik del zapisov.

Za sklep še avtorjevo povabilo iz uvoda: »Preberite knjigo in presodite, morda se bo v Vašem spominu utrnila misel, ki se je poročila bogje kdaj že nekje v gorah in je doslej le še tiela, pa jo je prav ta knjiga spet prebudila v življenje...«!

S. Saje

Jubilej Prešernove hiše PETDESET LET MUZEJA

Vrba - Rojstna hiša pesnika dr. Franceta Prešerna je bila odprta kot muzej 21. maja 1939. Za petdesetletnico muzeja se pripravlja v Vrbi konec maja velika proslava, na kateri bo govoril Ciril Žlobec.

Dogajanje okoli obletnice, ko je bila pesnikova hiša urejena v muzej in s tem odprta za javnost, bodo v DPD Svobodi France Prešeren Žirovnica že povezali tudi z otvoritvijo prenovljene dvorane kulturnega doma v Žirovnici. V njem prav zdaj preurejajo oder, električno napeljavo, centralno kurjavo, obnovili pa bodo tudi ostalo opremo od stolov do miz. Novost pa bo tudi urejen prostor za kinoprojektor, tako da bodo poslej lahko v dvorani vrteli filme. Ob praznovanju obletnice Prešernove hiše kot muzeja bodo lahko zavrteli tudi dokumentarni film, ki ga je akad. slikar Božidar Jakac posnel pred petdesetimi leti v Vrbi, ko so pesnikovo hišo odpirali za javnost.

Obnovljena dvorana v Žirovnici bo poslej pripravljena tudi sprejeti šolske skupine, ki si vsako leto v okviru Poti kulturne dediščine ogledujejo spominske hiše pomembnih Slovencev od Vrbe do Žirovnice. Zanje bodo pripravili tudi krajevne programe, s katerimi jih bodo seznanili s kulturno zgodovino teh krajev.

L. M.

Naše razmišljanje

NOVA DRUGAČNOST

Te dni potekajo v ljubljanskem Cankarjevem domu posveti s predsedniki občinskih kulturnih skupnosti z vseh slovenskih občin in sicer na temo - reorganizacija kulturne skupnosti.

Upajmo, da bodo predstavniki občinskih kulturnih skupnosti imeli kaj povedati o spremembah, ki jih je glede organiziranosti že pred časom predlagala Kulturna skupnost Slovenije. Doslej namreč iz občinskih kulturnih skupnosti še ni bilo ne pripomb ne pisnih ugovorov. Gre pa vsekakor za pomembne spremembe na tem področju. Dosedanja organiziranost je vsekakor dogovarjanje v kulturni skupnosti pripeljala - do nikakršnega dogovarjanja, v bistvu do slepe ulice. Če uporabniki in izvajalci nimajo pravice dogovora o ničemer, ker je o vseh financah odločila država, pač ni razloga, da bi na sedanjih način organizirana skupnost vztrajala pri starem.

Toda ali se kulturna skupnost resnično hoče izkopati iz pod »tutorstva države? Če se bo odločilo le za manjšo, bolj kozmetično spremembo v svoji organiziranosti, se utegne kaj kmalu zgodi, da od dejanskega dogovarjanja v skupinah kulturnih skupnosti ne bo kaj dosti; vse skupaj bo znova prishtalo v že znanih vodah omejitev z zgoraj. Za novo »drugačnost« bo treba poiskati tudi pomembnejše tako imenovane lastne vire. Le-ti pa so lahko več kot rešilni čolni, ko se v finančnih brezvrstnih dejavnosti zaustavljajo in presihajo: lahko postanejo celo zelo pomemben sestavni del nove organiziranosti v kulturi.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo slikarskih del akad. slikarke Jane Dolenc. V kletnem razstavišču iste hiše pa bodo odprli razstavo slikanih objektov Jihi Kočice. Ob otvoritvi bodo predvajali tudi kratke filme avtorja Andreja Kregarja.

Folklorna skupina KUD Primskovo bo v nedeljo, 9. aprila, ob 16. uri nastopila z večerom ljudskih plesov in pesmi v Vodicah nad Ljubljano; ob 19.30 uri pa bo nastopila v Mostah pri Komendi.

KUD Svoboda Predosje gostuje jutri, v soboto, ob 19.30 s komedio Petra Turinija Najbolj nori dan v Kulturnem domu v Naklem.

Dramski skupina KUD Velesovo bo jutri, v soboto, ob 20. uri uprizorila komedijo Neila Simona Poročni dan v Domu Kokrske cete v Šenčurju.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo Slovenski nemi film 1905 - 1938. Po otvoritvi bodo v Kulturnem domu na Dovjem zavrteli neme filme: Triglavski strmine 1932, Izlet v Belo krajino 1933 in Prekop judenburških žrtv 1933.

V razstavnem salonu Dolik razstavlja akad. slikar Leon Kopore.

Danes, v petek, ob 19. uri odpirajo v razstavnem prostoru Viktorja Gregorča v Delavskem domu na Javorniku razstavo likovnih del slikarke Helce Krasnik, članice Relika iz Trbovlja. Ob otvoritvi sodelujejo člani dramskega odseka Svobode in Danica Butinar s citrami.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo fotografij Justi Fink na temo Valjajoča polnokrvnost barv.

V Šivčevi hiši odpirajo danes, v petek, ob 18. uri, razstavo ilustracij akad. slikarja Daniela Demšarja. Ob otvoritvi bo tudi recital Kulturnega društva Osnovne šole A. T. Linhart.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. kipar Tone Lapajne.

Zbirke Loškega muzeja so spet odprte vsak dan razen ponedeljka od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V Paviljonu NOR razstavlja Niko Ahačič.

DOMŽALE - V Kulturnem domu Radomlje bo danes, v petek, ob 20. uri Srečanje pevskih zborov domžalske občine, drugi del pa jutri, v soboto, ob 20. uri v avli OŠ Šlandrove brigade v Domžalah.

PRI LEPEM RAZGLEDU

Brezje - Jutri, v soboto, 8. aprila, se bodo na brezjanskem odu predstavili igralci dramske skupine Slovenskega prosvetnega društva iz Radiš na Koroškem. Zaigrali bodo igro Odona von Horvata Pri lepem razgledu.

Obisk radiške dramske skupine sodi v okvir dolgoletnega testa sodelovanja med obema kulturnima društвoma. Sodelovanje se je začelo pred sedmimi leti, ko so člani dramske skupine KD Brezje gostovali v Radišah z dramo Kastelka. Zdaj so sodelovanje še razširili, saj je na Brezjah že nekajkrat gostoval tudi mešani pevski zbor z Radiš s koroškimi narodnimi pesmimi. Vsakoletni obisk z Radiš je za Brezjane in okolične lep kulturni dogodek in priložnost za skupni dogovor o novih oblikah kulturnega sodelovanja.

Dušan Kocjančič

PEVSKA REVIIA V RADOVLJICI

Radovljica - Avli osnovne šole Anton Tomaž Linhart se bo jutri, v soboto, na občinski reviji odraslih pevskih zborov srečalo dvanaest pevskih zborov iz radovljiške občine.

Revijo so razdelili na dva dela: v prvem delu, ki se začne ob 17. uri, se bo predstavilo s po tremi pesmimi pet radovljiških zborov. To so ženski pevski zbor Lipa Radovljica pod vodstvom Eda Ošabnika, mladinski mešani zbor iz Bohinja pod vodstvom Jureta Dobravec, ženski pevski zbor Almira Radovljica pod vodstvom Brante Piriha, mešani pevski zbor Zasip KD Zasip pod vodstvom Alenke Legat in ženski pevski zbor Bohinj DPD Svoboda Tomaž Godec iz Bohinj. Bistrice pod vodstvom Cilke Novosele.

V drugem delu pevske revije, ki se začne ob 19.30, ur, pa na nastopajo: komorni moški pevski zbor A. T. Linhart Radovljica pod vodstvom Beti Demšar - Zupan, ženski pevski zbor Bled KUD Bled pod vodstvom Slavka Mežka, sekstet OŠ F. S. Finžgar Lesce pod vodstvom Irene Kosmač, moški pevski zbor KUD Stane Žagar - Plamen Kropa, vodi ga Egi Gašperšič, ženski pevski zbor Velenje Bled pod vodstvom Andreja Peterlin, moški pevski zbor DPD Svoboda Podnart pod vodstvom Egija Gašperšiča in oktet Lip Bled KD Zasip, vodi ga Matevž Fabijan. Program bodo povezovali Predice iz Srednje vasi.

POT OKOLI SVETA

Žirovnica - Mladinska dramska skupina pri DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica - Breznica je v letošnji sezoni pripravila glasbeno plesno predstavo z naslovom Pot okoli sveta. Zamisel se jim je tako posreč

PREJELI SMO

KAKO IN KAM PO STAVKI SREDNJEŠOL- SKIH PROFESORJEV

**Ali: psi lajajo,
karavana gre
dalje**

Od skupščine SR Slovenije smo vse ogromno pričakovali, vendar so se na zasedanju 29. in 30. marca t.l. pokazale vse značilnosti našega nereševanja prečnih iz žgočih problemov, ki jih lahko povzamemo s spoznanjem: po brezkončnih razpravah in množični stališči se ničesar ne napravi. Skupščina ni rešila (pa tudi zavrnila) niti ene zahteve profesorjev; vse skupaj je odložila na prihodnje zasedanje, šolstvo pa naj med tem mirno razpadla dalje.

Gre za povsem običajem postopek: vsi se strinjam, nihče ne zavrne ali spodbije tvojih zahtev, vendar jih tudi uresniči. Vse se lepo odloži, prelaga z enega organa na drugega, sproži se vrtenje v začaranem krogu, ki polzi od enega do drugega organa.

Vmes je še vrsta mistifikacij, dezinformacij, polresnic, zamolčevanja, lažnih dilem...

Naprimer:

- kdo je zahteval odgovornost, ker se je sprejel zvezni pravničen v takem obsegu, da je varčevanje mogoče le pri kulturi, šolstvu, zdravstvu;
- kdo je povedal, da se klub vedno večji obremenjenosti gospodarstva vedno bolj zmanjšuje delež družbenega proizvoda, ki ga ta družba namenja šolstvu, kulturi, zdravstvu, znanosti;
- kdo je povedal, da šolstvo in ostale družbene dejavnosti zaradi intervencije zakona ne razpolagajo z denarjem, ki ga delavci za to dejavnost odvajajo;
- kdo je vprašal, kako je mogoče, da v našem preobremenjenem gospodarstvu osebni dohodki naraščajo hitreje kot v družbenih dejavnostih in tudi v šolstvu;
- kdo se je spomnil, kam so pretekla leta odhajali preseki denarja, ki so se zbirali s prispevnimi stopnjami za šolstvo;
- kdo bo ugrnil v kislo jabolko in pričel varčevati tam, kjer je to res smiseln (npr. racionalizacija šolske mreže)...

Stara praksa se lepo nadaljuje: — osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju je zelo meglen glede profesorjevih obveznosti;

- osnutek zakona o pedagoški službi je še bolj represiven in je odraz starega nezaupanja do učitelja;
- s splošno gimnazialno usmeritvijo rešujemo šole v manjših krajih, v katerih ni ne učiteljev ne učencev;
- uvajamo mature, pa jih ne mislimo plačevati;
- ob vpisu trpmo v razrede vedno več učencev;

ni se odpravila niti ena obremnitve učiteljev

Opozovalec se ne more znebiti vtisa, da za vsem tem tiči misel: se bodo že naveličali, sicer pa mi kmalu poteče mandat. Pot leta pred volitvami pa itak nihče ne počne drugega, kot da rešuje kadrovska uprašanja in ugiba, kdo bo zasedel ta ali oni folti.

In kaj naj napravi profesor, ki vendarle še verjame v svoj poklic in ki hoče opravljati svoje poslanstvo v skladu s poklicno etiko?

Ke dogovarjanje in moledovanje ni mogoče, bo moral zaostriti svoj boj in poseči na tiste točke, da se bo razkrilo, kako šolski sistem ne funkcioniра.

Ne gre le za stavke, zborovanja, rezolucije, peticije, zahteve...

Najprej je treba opustiti tista dela, ki sedaj sploh niso plačana in vrednotena niti po kriterijih izobraževalne skupnosti. Med drugim so to:

- popravni izpit;
- pedagoške in redovalne konference;
- razredni posli, vključno s pisanjem spričeval;
- pisanje vseh mogočih statistik, poročil...

Od poslovodnih organov je treba zahtevati, da prenehajo plačevati različne prispevke in dajatve in če ni denarja bi ne smeli plačevati določenih storičev, npr. ogrevanja, elektrike, vode, telefona... Verjetno bi potem oblast blokirala račune šol, prekinili bi dobavo elektrike, ogrevanja... Sole pa ne bi mogle imeti pouka. S tem bi se razkriko, da šolstvo pač ne funkcioniira, kajti dosedanje pojasnjevanje in dokazovanje pač nobenega ne gane. Žal je pri nas pač tako, da nobenega ne zanima vsebina, pač pa zgorj zunanja forma. Ali z drugimi besedami: to družbo ne zanima zelo, ali učenci kaj znajo, ko dobijo spričevalo. Pomembno je kvečljemo to, da se spričevala delijo. Kdor hoče doseči, da bi ta spričevala tudi jamicila neko usposobljenost, jih pač ne bi smel deliti. Upreti se mora logiki, da ni važno, kakšen je pouk, važno je le, da nekaj pouku podobnega poteka. To pa seveda za nobenega poštenega profesorja ni sprejemljivo.

S tem v zvezi je tudi upraševanje, če se takšni ukrepi, ki pri-

zadenejo tudi učence, skladajo s poklicno etiko profesorja, ki mu učenec vendarle predstavlja osrednjo vrednoto njegovega dela. Gotovo je, da sedanje razmere v šolstvu povzročajo več škode kot koristi predvsem učencem (učitelj lahko konči koncept tudi zamenja službo, kar so mnogi sposobni profesorji tudi že storili), učenec pa nima mnogih alternativ, razen da gre v inozemsko šolo, kar nekateri tuči že počnejo. Torej je prav zaradi tega učenca treba neizprosno izbojevati drugačne razmere v šolstvu. Če je pri tem učenec oškodovan, nosi odgovornost za to tisti, ki je takšne razmere v šolstvu povzročil, ne pa tisti, ki hoče zagotoviti normalen učnovzgojni proces.

Seveda pa se lahko vsak učitelj, vsaka osnova organizacija sindikata, vsaka šola sama odloči, ali se bo vključila v ta prizadevanje ali se ne bo. Je pa vendarle smesno poslušati lamentacije o pomanjkanju sredstev iz ust tistih ravnateljev, ki so dosegli, da so njihove šole pridne, disciplinirane in se ne udeležijo skupnih akcij za normalizacijo razmer v šolstvu.

Zoltan Jan

ZAKAJ LE TOLIKO DENARJA?

Spoštovani!

Zelo smo bili prizadeti, ko smo iz sredstev javnega obveščanja bilu informirani, v kako kritičnem stanju se nahaja vaša bolnica ter v kako težkih razmerah dela vaše osebje. Ogorčeni smo bili nad dejstvom, da je v našem sistemu zaradi vsespolnega pomanjkanja denarja ogroženo tudi zdravje človeka ter celo tistih neobjektivnih, ki so še v materinem telesu.

Naša družba nima več denarja za ČLOVEKA, njegovo zdravje, njegov razvoj ter celo njegovo rojstvo. Nima denarja za aparate, ki so nujno potrebni za nego otrok!

Prav zaradi tega smo se v naši mladinski organizaciji odločili, da organiziramo solidarnostni koncert, katerega izkupiček smo namenili vaši bolnici za nakup inkubatorjev.

Na žalost nismo mogli zbrati veliko sredstev (nakazali smo vam 760.000.-din) vendar vam moram sporočiti, da smo vložili veliko truda in dela v ta koncert, kjer sta nastopila dva znana ansambla in pevec Dado Topić.

Klub temu upamo, da smo pripomogli vsaj majhen delček k sanirjanju razmer, ter da nismo bili zadnji, ki so organizirali takšno prireditve.

Prav v tem smislu: Da bi človeški in humani nameni prevladali nad vsemi drugimi — vas tovarisko pozdravljamo.

V prilogi vam pošiljam dopis, ki ga je naša osnova organizacija

zadenejo tudi učence, skladajo s poklicno etiko profesorja, ki mu učenec vendarle predstavlja osrednjo vrednoto njegovega dela. Gotovo je, da sedanje razmere v šolstvu povzročajo več škode kot koristi predvsem učencem (učitelj lahko konči koncept tudi zamenja službo, kar so mnogi sposobni profesorji tudi že storili), učenec pa nima mnogih alternativ, razen da gre v inozemsko šolo, kar nekateri tuči že počnejo. Torej je prav zaradi tega učenca treba neizprosno izbojevati drugačne razmere v šolstvu. Če je pri tem učenec oškodovan, nosi odgovornost za to tisti, ki je takšne razmere v šolstvu povzročil, ne pa tisti, ki hoče zagotoviti normalen učnovzgojni proces.

Rada bi opozorila na četrti odstavek v omenjenem tekstu, kjer smo napisali, da na žalost ne moremo poslati več denarja.

Pa bi ga lahko poslali nekaj več! Natanko 160.000.-din. Toličko stane nameč polovična namenina DD Partizana, ki ga mora vsak organizator plesne prireditve v Žireh odštetiti za namen dvorane. S prosjno, ki smo jo poslali na KS Žiri za dobrotev brezplačne namenine, glede na to, da je bil ples solidarnosti, smo dosegli »samo« polovično plačilo. Poslali so nam celo dopis v katerem so vladljivo napisali, da imamo pravico do polovične cene, ter dodali, da se bo v bodoči najbrži večkrat dogajalo, da bo organizator prijavil ples za dobrodelne namene ter denar nakazal določeni ustanovi ne pa vzdruževanje DD Partizana!!!

Torej tak!

V naši mladinski organizaciji, ogorenici nad kritičnim stanjem porodništva, ki se bori za svoj obstoj, smo z vso delovno vremenu organizirali ples zares povsem človeškim in humanim namenom, za piko na i pa samo plačali »samo polovično« namenino dvorane.

Ne glede na vedno slabše stanje in stroške, ki nastajajo v zvezi z DD Partizanom, kakor nam zagotavljajo krajevi možje, se mi zdi tokrat plačilo dvorane prava STAMOTA!

V lanskem letu smo bili nosilci aktivnosti v Mesecu mladosti v Poljanski dolini in resnično smo se trudili z vsemi mogočimi aktivnostmi. Med drugimi smo imeli tudi nekaj prireditve v DD Partizanu. Tudi takrat smo napisali prošnjo za znižanje stroškov, ker smo pač vse prireditve organizirali v sklopu tega meseca in izključno z namenom, da bi se utrip mladosti začutil tudi v Žireh.

Takrat se na KS niso niti toliko potrudili, da bi nam odpisali...

Sicer to sploh ni več tako pomembno, če pomislim, da je trenutna cena za najem DD Partizana nekaj čez 60 starih milijonov. Ansambel, ki mora biti za žirovsko publiko dokaj dober, v nasprotnem primeru pa ni obiska, stane okrog 5.000.000.- ali 1000 DEM. V povprečju je na plesu okrog 200 ljudi in če je vstopnina star milijon potem dobimo od vstopnine 2.000.000.- In čeprav pravijo, da smo Žirovci znani kot prijatelji dobre kajplice, ne verjamem, da bi ostali 3.600.00.-din dobili s prodajo pijače.

Kaj lahko sklepamo iz te »matematične enačbe«?

Postavlja se preprosto vprašanje: Kdo bo sploh še organiziral plesne prireditve v Žireh?

Ali bodo možje na KS moralni zakleniti vrata Partizana, ki so edini prostor, kjer se sploh zbira žirovska mladina?

Mislim, da bi se enkrat za vse-

lej lahko vredil za mizo vsi prisotni in se dokončno dogovorili kdo bo prvi in dober gospodar Partizana (zakaj gorijo električne peči tudi v poletnem času?)

ter s tem omogočili mladini, da vsaj izkoristi prostor, ki ji je namenjen.

OO ZSMS SELO
URŠIĆ NATASA

ODMEVI

SPORNA ZDRAVLJICA

V Delu dne 21. 3. 1989. je bil objavljen tekst »Sporna Zdravljica« novinarja Lada Stružnika. V zvezi s tem posredujemo

naše pojasnilo.

Dne 10.3.1989 je bila v Domu JLA razstava originalnih ilustracij akademskega slikarja Ivana Seljaka - Copiča »Prešernov Krst pri Savici«, ki si jo je ogledalo veliko število obiskovalcev Doma.

Ob proslavi Dneva inženirskih enot je bila 8. marca letos izvedena prireditve za vojake, starešine, učence srednjih kranjskih šol in druge goste, na kateri je bila recitarila tudi Prešernova Zdravljica.

Planinska enota v Kranju nadaljuje tradicijo 7. SNOUB »Franceta Prešerna«, v okviru muzeja planinske brigade v kasarni imamo tudi spominsko sobo Franceta Prešerna, v kateri je Prešern predstavljen s svojimi deli in ravnino Zdravljica je tista, ki je predstavljena v vseh jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije in v nekaterih svetovnih jezikih.

Spominska soba je namenjena vojakom, starešinam, šolski mladini in ostalim obiskovalcem kasarne.

Vse oblike plodnega, dolgoletnega in tradicionalnega sodelovanja so dokaz, da predstavniki JLA v Kranju in Domu JLA gojijo tudi kulturne tradicije slovenskega naroda in nimajo nič proti izvajaju slovenskih pesmi, posebej ne Zdravljice, saj je to tudi pesem nas Prešernovcev.

Obzajemno ta neljubi dogodek, do katerega je prišlo in upamo, da ne bo vplival na naše nadaljnje plodno sodelovanje. Garnizijsko poveljstvo Kranj

Slovensko krščansko socialno gibanje Križevniška 16 Ljubljana

SPOROČILO ZA JAVNOST (1)

V petek, 31. 3. 89 se je v Ljubljani sestal na prvo sejo programski svet Slovenskega krščansko socialnega gibanja, ki ga sestavljajo člani izvršilnega odbora Društva 2000, nekdajni krščanski socialisti in drugi. Na seji je bil izvoljen devetčlanski izvršilni odbor, ki bo kasneje dopoljen še s člani pokrajinskih odborov gibanja. Glavne naloge izvršilnega odbora so priprava programa in formalizacija gibanja, ustanovitev odborov po Sloveniji in obveščanje javnosti.

Ljubljana, 31. 3. 89

Tajnik Društva 2000
Pavle Bratina

to, šestega septembra, k sebi na kosilo. Pri tem je še posebej poudaril, naj pridejo brez žena.

Šestega septembra se je pri nizu zbral dvajset ljudi: Bajbakov, minister za kulturo RSFSR Popov, povabljeni Krasnodarci in drugi Kačanov in Trubilin sta zamudila, ker sta se zadržala na poti.

Kosilo se je zavleko, bilo je mnogo zdravje. Vorobjev se je spominjal Leningradu, tega, kako pravilno in načelno pozicijo je zavzemal Ignjatov v času, ko je zasedal mesto sekretarja leningrafskega obkoma. Obregnili so se tudi ob Kozlova.

Ko je bil Ignjatov sekretar leningrafskega obkoma, se je »proslavil« z uveljavljanjem ostre linije v odnosu do inteligence. Tedaj so mnogi govorili o njegovi grobosti in nestrnosti. V CK je prišla kolektivna pritožba, ki so jo podpisali mnogi predstavniki literature in umetnosti. Zaradi tega je bil Ignjatov razrešen dolžnosti in postavljen za prvega sekretarja obkoma v Voronežu, kjer so ljude preprostili in je zato z njimi lažje delati.

Kosilo se je končalo ob desetih zvečer. Najbolj vzdržljivi so se zmeraj dajali opravka s hrano in pijačo, drugi pa so se razšli vsak na svoje. Ko je Ignjatov postal sam, me je poklical naj ga s poseboj telefonsko linijo »VC« povežem z dajo Podgora.

Med čakanjem, da bo Nikolaj Viktorovič prišel na telefon, je Ignjatov z roko pokril slušalko in prosil:

»Pojd hitro po Georgija in pazi, da se ne bodo prilepili še drugi.«

Pokljal sem Vorobjeva v kabinet. Tam je zadal že bil tudi Titov.

Medtem je na drugi strani žice tudi Podgori prišel k telefonu. Ne vem, o čem sta se pogovarjala. Po

ARIF KUTLESHI

POTOP

SVEČANA DVORANA

Pred tabo rešilna obala.
Pohiti! Val prihaja.
Otresel bo rumeno listje,
obral zadnje sadje z dreves.

Edina zvezda, ki je svetila
v nočeh brez lune, brez kompasa,
je padla na krov slezenove barve,
da te kaznuje za stare grehe.

Morje je pobesnelo.
Kako naj mu utešimo jezo?
Glavo v roke! A plis?
Ali naj plis snamemo z glave?

Ljubiš življenje — kot mene.
Pohiti, val te spodnaš!
Potonil boš na dno morja.
A plis? Oče, varuj ga!

X plis = bela albanska čepica

V svečani dvorani
stoji prestol, kraljevi prestol.
Na njem: Edini Gospodar.

Strahotno se krohoče
s ključi Zemlje v rokah,
z blaženstvom vesolja v predalu.
V žepu ima otroški mir.

Potem rodi Veliko Besedo.
Dvorski zidovi se tresejo
od ploskanja,
zavesa se razpirajo, padajo —
a ljudje vti po vrsti salutirajo.

Prevedla Neža Maurer

Urednikova beseda

Osmo Odprte strani prinašajo zapis o Glasovi prej, na kateri sta predla misli predsednik slovenske gospodarske zbornice Marko Bulc in voditelj Viktor Žakelj. Pogovarjala sta se na temo Kako iz križe. Za uvod smo dodali dve pesmi albanskega pesnika ARIFA KUTLESHIJA in razmišljaj Miha Naglič o pluralizmu. Na to temo sta ubrani tudi razpravi Ivana Omara in Slavka Podmenika ter odmev na zadnji strani. Neža Maurer pa je ob dnevu mladinskih delovnih brigad pripravila črtico iz brigadiškega življenja.

Prihodnji teden bodo izšla Snovanja. Naslednje Odprte strani — izše bodo čez štirinajst dni — pa bomo odprli razmišljajem o žrtvah vojne na Gorenjskem.

Leopoldina Bogataj

MIHA NAGLIČ

Povezovanje da, poenotenje ne!

Za osamosvajanje in povezovanje, proti nasilnemu ukinjanju razlik v »enotnosti«.

Česa naj se kot Slovenec predvsem ovem v teh zgodovinskih dneh? Kako naj izkoristim veliko priložnost usode? Kakšna je moja odgovornost?

Slovenci moramo položiti trdne temelje svojemu novemu, dokončno uveljavljenemu življenju. Po svojem civilizacijskem vzdušju, po svojem pravnem občutju in zemljepisni legi smo srednjeevropski narod, veliko sodobno prebujanje Slovanov pa nas veže na južne krvne sorodnike. Po današnji zgodovinski nujni smo del jugoslovenskega osvobodilnega gibanja, zunanje osvobajanje južnih Slovanov je usmerjeno v sožitje suverenih narodnih individualnosti, kajti edino takšno sožitje je pogoj za pravilni potek družbenih in notranjih procesov osvobajanja.

Slovenci smo narod z izrazitim obrazom, imamo izdejan jek in izboljovanega duha. Živimo v Alpah, segamo v panonsko ravnino in smo hkrati obmorski narod, naše zemeljske prvine so bogate in usodno zaokrožene, prvine naše zgodovine se vežejo v posebno nasičenost, iz izkušenjske enote smo postali usodna individualnost, ljudstvo s profilom naroda. Dve konstanti sta se skoraj brez zvezne skupnosti razviti v nas, krščanska omika Ogleja, Bavarske, sveti Cirila in Metoda, lutrovstva in katoliškega baroka, potem pa porenenčna civilizacija humanizma s svojima različnima podarkoma na subjekt in objekt: z ene strani individualum, zrenje, artizem in demokracija, z druge pa kvantiteto, znanje, korist in ideologija. Vendar je bilo stihija silnega od volontarizma. Postali smo fantastični realisti z nagnjenjem v drobn spremstvo. Nebogjeni spiritualizem smo vezali s poniglavim naturalizmom. Nikoli nismo rešili nasprotja med ujetostjo in domisljijo, med revščino in sposobnostjo, med provincializmom in visokimi spoznavami. Vsa stoletja smo si slikali na cerkvene stene svetega Kristusa, kako rešuje Ježuščka čez reko, hkrati pa si risali žalostne pregovore na panjske končnice. Vse mrtvaške plese smo plesali in grešili na vseh romanjih. Postajali smo otočno v prilagodljivo, hkrati pa marljivo in iznajdljivo, dvojniško razpoloženo, tragično razklano, nedodrešeno ljudstvo. Ničče doslej nam ni znal pomoči, šele spopad med največjimi nam je dopustil vstop v arenino zgodovine, spoznali smo svojo uro in zdaj hitimo, kakor se nismo nikoli. Z oboroženim uporom začenjamо odpravljati svojo manjvrednost, urešničiti se moramo in se poenoteniti.

Za nas velja enačba: Slovenci se bomo notranje osvobodili z zunanjim osvoboditvijo, zunanje pa se bomo osvobodili z notranjo osvoboditvijo, obliko takšnega hkratnega osvobajevanja bomo našli v socializmu, ki naj upoštava naše izvirne okoliščine, geopolitična dejstva in našo duhovno naravo. Socializem še nima svoje dokončne podobe, zato nas vabi k velikemu soustvarjanju novega reda.

Edvard Kocbek, 28. 11. 1943

Česa se moramo Slovenci zavedati danes? Kako nam je ravnat, da bomo prestali nove preizkušnje usode? Kakšna je pri tem naša skupna in odgovornost vsakega posebej?

Ta in še druga vprašanja se nam zastavljajo ob branju Kocbekovih globokih in daljnovidnih premišljevanj o slovenstvu. V novih preizkušnjah časna s spodbujajo besede, ki si jih je avtor zapisal v svoj partizanski dnevnik (1) v Livnu, ob zadnjem postanku na usodni poti slovenske delegacije v

Jajce. V kraj, kjer so dan kasneje položili temelje novi, avnojski Jugoslaviji. Tisti, v katero smo se Slovenci kot že izoblikovan in samosvoj narod povezali skupaj z drugimi bratskimi narodi po načilih enakopravnosti in federalizma.

Zdaj — 45 let pozneje — smo že lep čas priča dejanim, s katerimi se Srbi odrekajo tej zgodovinski zavezi. Enostransko jo razveljavljajo in samovoljno narekujejo novo, ki naj bi po njihovem postala tudi naša, »enotna«. Spet zahtevajo Jugoslavijo le po svoji meri. Takšno, v kateri Slovenija ne bo več suverena nacionalna država, ki se je skupaj z drugimi povezala v socialistično, enakopravno, zvezno skupnost; poslej naj bi bili vsi skupaj le še podpolnički nečesa enotnega, homogenega, brezaličnega, oljivnosivega...

V besedah in dejanjih, s katerimi se odzivamo takim nameram, izpričujemo, da se svoji suverenosti ne nameravamo odreči, vsaj zlepna ne. Tisti pa, ki bi nam jo hotel vzeti zgrada, bo tvegal svojo. Kadar je nekajkrat v zgodovini smo tudi tokrat odločeni ohraniti svojo individualnost — kot posamezniki irr kot narod — in se povezovati z vsemi, ki so za enakopravno sodelovanje v Jugoslaviji, v Evropi in v svetu.

Povezovanje torej, ne poenotenje. Slednje je nekaj nedosegljivega, začasnega, predvsem pa preživetega. To je parola totalitarnih režimov, socialističnih in nacionalističnih, ki so za ceno svojega obstoja vedno pripravljeni poteptati vse drugačno v »enotnosti«.

Enotnost ni več paradigm, vzorec in zgled časa. Razvojna parada sodobnih družb je v protislovnosti osamosvajanja in povezovanja, v vse večji individualizaciji na eni in vse zajemajoči integraciji na drugi strani, ob sožitju obeh. Gre za razmerje, ki ni brezkonfliktno, hkrati pa tudi ne tako, da bi eno drugo izključevalo in ukinjalo. Tako ga v svojih raziskovanjih razkriva tudi slovenski sociolog dr. Zdravko Mlinar. (2)

Poenotenje na nacionalni osnovi je v razvitem svetu sklenjeno. Zdaj gre za povezovanje že osamosvajenih (nacionalnih) držav in njihovih državljanov kot posameznikov v nove med- in naddržavne in medčloveške asocijacije.

Kako pa je pri nas? Kakšna so družbena razmerja, ki obvladujejo posameznike, različne oblike njihovega združevanja, narode in republike? Kje smo v tej konstellaciji Sloveni?

* * *

Zivimo v svetu, ki še nima svoje dokončne podobe in nas vabi k soustvarjanju »novega reda«, bi lahko rekli s Kocbekom. »V svetu, ki se povezuje. Medsebojna odvisnost ljudi, narodov in držav je vedno večja, skupna odgovornost za ohranitev in izboljšanje življenja vse usodenjša. V ospredje stopajo dostojarstvo človeka, kulturni pluralizem in ekološko ravnovesje. To so zapisali slovenski komunisti v svojem programu prenove. (3) Težnja po ohranitvi že izoblikovane individualnosti se tako prepleta z nujnostjo medsebojnega povezovanja. Gre torej za dvoje, ne za eno.

Tako v razvitem svetu. Kaj pa v Jugoslaviji? Tu so

Odprte strani

8

še zmeraj najglasnejši tisti, ki vztrajajo pri enem: pri preizkušenih receptih demokratičnega centralizma. Po njih smo razredne razlike med ljudmi, ki so koreninile v lastnini, že presegli v družbeni lastnini; razlike med ljudmi, ki so si kot posamezniki tako različni in kot taki tvorijo vse bogastvo družbenih odnosov v civilni družbi, že nekaj let uspešno poenotujemo v enakost praznine želodcev in glav; razlike med ljudmi, ki hočejo postati državljanji pravne države in jo sooblikovati, se baje ukinjajo v enotnosti jugoproletariata, ki naj bi ga po novem predstavljal tretji zbor zvezne skupščine, že zdaj pa se kot nekakšen lumpenproletariat dogaja na mitingih; razlike med ljudmi, kakršni so se (naj)rodili kot pripadniki različnih narodov in med temi narodi samimi, naj bi slejkoprej presegli v enotnem jugoslovanstvu (?); razlike v prepričanjih, od prednikov podedovane miselne zablode, kulturo dialoga in kar je še takega, preglaša monolog tistih, ki so prepričani, da edini vedo, kaj je prav... Skratka: na pohodu je poenotenje za vsako ceno, čeprav za ceno pristanka na smetišču zgodovine.

kot demokratično družbo. Demokratično skupno življenje predpostavlja prostovoljnost, enakopravnost, spoštovanje različnosti, odgovornost, medsebojno prostovoljno pomoč in demokratično sintezo skupnih interesov. (5)

Slovenci si želimo takšno Jugoslavijo, v kateri bi ohranjali, predvsem pa se naprej razvijali že doseženo stopnjo gospodarske razvitetosti, politične suverenosti in kulturne posebnosti. Hkrati smo pravljeni na vse mogoče oblike povezovanja v jugoslovenskem in še širšem merilu, kolikor te ne odpravljajo naše individualnosti.

Socializem se bo poslej lahko razvijal le, če bo omogočal povezovanje osamosvojenih narodov. Ukinjanje suverenosti in avtonomije pomeni nazadovanje. To, kar smo dobili Slovenci v avnojski Jugoslaviji, zdaj zahtevajo Estonci, Latvijci in Litvanci v Sovjetski zvezzi. SFRJ ima Kosovo, ZSSR Gorski Karabah. Perspektive so v povezovanju enakopravnih, ne v poenotenu po meri največjega.

»Novi red« — socializem po meri človeka — se povezova v krilih in spopadih. Pluralizem, ki se na eni strani Jugoslavijo končno le uveljavlja, se na drugi pa radikalno ukinja v monizmu mitingov in izrednega stanja. V hrupu mitingov in v zapovedanem molku izrednih razmer se argumenti pluralistov ne slišijo. Zato nas (po)tolčati stara latinska modrost: *Ubique turba est argumentum pessimum*. Množica je povsod argument najslabšega.

Jaz sam slabega nikomur ne privoščim. Srbom še posebej ne in sebi še najmanj. Mar bi si skupaj prizadevali, da bi bilo enim in drugim bolje! Čeprav ne za vse enako — tudi v dobrém so razlike.

Upam, da se kmalu povrnejo časi, ko se bomo spet lahko srečevali in pogovarjali kot ljudje; ko bomo najprej ljudje in sele nato Slovenci ali Srbji, Jugoslovani, Europejci in še kaj. V socializmu mora vendar stopiti v ospredje človek kot posameznik in ne le kot zaznamovanec določenega razreda, partije, naroda, države...

Dokler pa vsa ta zaznamovanja so, mi ni vseeno, v kakšni družbi živim in kateri partijski pripadam. In tudi slovenstvu se ne odrekam. Zato si upam govoriti kar v njegovem imenu, čeprav bi raje le v svinjem in kot »državljan sveta!«

* * *

Pri nas je tedaj še vedno tako, da brez sv. Krištofa ne moremo, tudi komunisti ne. »Kdor se zjutraj ozre nanj, tistega dne ne bo umrl nasilne smrti,« so verjeli nekoč. Zato so ga slikali na zunanje zidove cerkva, da bi ga lahko uzrli kar s hišnega praga, s polja ali s poti.

Nasilna smrт venomer preži na vsakem koraku. V zadnjem času pa se precej govorji še o nevarnosti, da te pridejo nasilni smrtniki iskat in te na silo kam odpeljejo. Sveti Krištof, obvaruj nas pred nimi!

V Žireh, na prvi dan pomladi 1989

Miha Naglič

Opombe:

1 Edvard Kocbek, Listina, Lj. 1982, str. 523-524

2 Zdravko Mlinar, Protislovja družbenega razvoja, Lj. 1988

3 Prenova Zveze komunistov, Osnutek za razpravo, Komunist, 14. 3. 1989, str. 25-28

4 Slobodan Milošević na 20. seji CK ZKJ, Danas, 7. 3. 1989, str. 27

5 Glej op. 3.

PETER COLNAR

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja z Markom Bulcem na temo Kako iz krize ali

ČRTA NEKE GENERACIJE

V petek, 31. marca, je podpredsednik slovenske socialistične zveze Viktor Žakelj na peti Glasovi preji gostil v hotelu Creina kandidata za člana predsedstva SFR Jugoslavije Marka Bulca. Dvorana ni bila polna. Je bilo to zaradi nekaj manj iškrivosti na prejšnji Glasovi preji? Morda pa je manjše zanimanje tudi napovedovalo kasnejše nedeljsko (za marsikoga) presenečenje, ko Marko Bulc ni zmagal na glasovanju?

Theoretiki našega družbenega dogajanja bodo vsekakor vsak po svoje razlagali odločitev ljudi. Trenutno je v ospredju ocena, da na »volitvah« ni izgubil Marko Bulc, ampak njegova generacija, ki je pripeljala skupnost v sedanje stanje. Ob odločanju za Janeza Drnovška je prav gotovo ob podpori njemu in njegovemu programu odigralo veliko tudi dejstvo, da živimo slabo, da so ljudje naveličani istih obrazov, ki na različne načine rešujejo in razrešujejo vedno iste probleme in jih (vsaj doslej) ne rešijo.

Ali pomeni odločanje med dvema kandidatoma črto za neko generacijo? Ali pomeni, da politiki, ki izhajajo iz nje nimajo posebnih možnosti, da »preživijo« na neposrednih volitvah?

Morda. Marko Bulc s svojimi pogledi vsekakor ni deloval kot predstavnik te generacije. Pod nekatera njegova stališča bi se verjetno hitro podpisal marsikateri »alternativni« politik. Tisto, kar navaja na misel, da so »volitve« pomenile črto za neko generacijo, je dejstvo, da pravzaprav sploh nismo glasovali o dveh različnih ali pa vsaj bistveno drugačnih programih, da smo se odločili za »barvno nianso iste znamke avtomobila«, ki so nam jo, tako kot vedno doslej, predpisali drugi.

Zaradi tega odločitev volilcev, ki se niso opredelili za modrost in izkušenost ter konec koncev tudi ne za preizkušeno prakso človeka, ki se je v Beogradu med prvimi kot bivši vodja slovenske delegacije odločno in javno postavil po robu pritiskom, daje misliti, da je šlo tudi za odločitev za mlade, za druge imena. Kaže, da »ime« ob rezultatih dela v sedanjosti prej pomeni oviro kot priporočilo.

Dovolj komentarja izpod peresa poročevalca. Samo še nekaj. Bulc se je predstavil na Glasovi preji kot človek, ki mu je, kljub nekajkratnemu modno pretiranemu poudarku na pomembnosti gospodarskih odločitev pri izhodu iz kriz(e), daje miselni tok tisto, s čimer se morda strinja velika večina.

Kljub volilnemu »neuspehu« ostaja Marko Bulc eden od pokončnih vodilnih mož slovenske politike. Kot udarni predsednik Gospodarske zbornice Slovenije je verjetno še kako zanimiv in zato tudi predstavitev njegovih mladih dni ter nekaterih korenin, ki jih je izvabil Viktor Žakelj, lahko predstavlja za marsikoga zanimivo srečanje s človekom, ki že dolgo zbuja zanimanje.

SAMOUPRAVLJA NJE, POSLOVANJE IN MONOPOL

Samo demokracija lahko prinese rešitve, ob tem pa ostaja vprašanje, kako oziroma kakšna demokracija.

»Če se podre monopol partie v državi, je to priložnost za demokracijo, če se ne bo, priložnosti ni.

«Za nas je bila bistvena drugačnost od kapitalizma. Vsi smo zagovarjali enakost, vsak je hotel biti enak. Govorili smo o enakih želodcih, vendar sem hitro spoznal, da enakost v revščini ni socializem.

Naš socializem se je pokazal kot neučinkovit, za takšnega, ki ne pelje k humanim ciljem, pa ni-

menjava.«

CIVILNI VOJAŠKI MINISTER

VPRAŠANJE: Kaj menite o civilnem vojaškem ministru?

ODGOVOR: »Žal smo ob smrti predsednika Tita zamudili priložnost, da bi postavili civilnega ministra za vojsko. To bo sedaj dolg in težak proces. Armada bo morala postati institucija za uspešno obrambo države, ne pa izredno pomembna politična institucija. Tudi ta poseg bo dolg in težak.«

LJUBLJANSKI PROCES

VPRAŠANJE: Ali ste za pomilostitev četverice obsojence pred vojaškim sodiščem v Ljubljani?

ODGOVOR: »Za pomilostitev se nisem opredelil, ker vsebuje akt pomilostitev tudi priznanje krivde. Zavzemam se za obnovitev procesa, ker je bil neregularen.«

ROJSTVO IN PROPAD TRŽNE EKONOMIJE

Marko Bulc se je praktično vseskozi največ ukvarjal z gospodarstvom.

»Že ob reformi leta 1965 je Kraigher postavil v ospredje iste faktorje, kot jih uporablja vse svet. Ker sem se za to zelo zavzemal, me je Stane Kavčič povabil za podpredsednika. Ker nisem šel, so mi v partiji reklamirali, da moram iti v Beograd v zvezni izvršni svet. Tam sem spremljal šepanje takratnih poskusov tržne ekonomije. Leta 1967 je začela šepati, leta 1969 pa je čisto zamrla, zato ker je partija ni prenesla. Prvi udarec so ji dali zeniški metalurgi in bosanski rudarji pri cenah.«

Takrat smo mislili, da bomo lahko reševali vse s samoupravnimi sporazumi. Tako ne bi imeli

sem. Svobodo si predstavljamo kot tisto svobodo, ki pelje k ustvarjalnosti ljudi. Tako mislim. Ko sem prvič slišal za »socializem po meri človeka«, sem takoj dodal, da »s tem, da ne bo možu človeku jemali mene.«

Zame je ostaja socializem nekaj drugega, kot je kapitalizem. Samoupravljanje je lahko srbica civilne družbe. Delavci naj vztrajajo, da je razporejanje ustvarjenega dohodka izključno njihova pravica.«

KONFERENCA NEUVRŠČENIH

VPRAŠANJE: Konferanca neuvrščenih bo za Jugoslavijo polomila. Ideološka napetost se je sprostila.

»Uspeh je lahko, če Jugoslaviji uspe prepričati druge v potrebnost hitrih notranjih reform, ne pa, da se konferanca opredeljuje v zahtevah po preporazdelitvah svetovnega gospodarstva. Če ne bi bilo že odločeno, bi bil proti organizirani konferenci, tako pa je treba iz tega narediti, kar se pač narediti da.«

NOVOMEŠKI GIMNAZIJI

Zakaj odide človek s sedemnajstimi leti v partizane?

»V gimnaziji v Novem mestu sem se gibal v sokolskih krogih, se družil s fanti v telovadnici. Znano nam je bilo, da se je v Italiji in Nemčiji pojavit fašizem, zato se je med nami porajal v letih 1939, 1940 občutek strahu. Septembra leta 1941, ko sem bil petošolec, se je oblikovala ideja o ustanovitvi odbora OF. Znanci iz telovadnice smo šli oktobra krasit v vojašnico za potrebe partizanov, novembra smo še sunili radijsko postajo, decembra pa organizirali štrajk dijakov. Takrat so nas izključili iz vseh šol in tako sem do konca vojne prekinil študij.«

OD VOJAKA DO KOMANDANTA

Kratko dobo je bil vojak. Hitro komandant in bil demobiliziran kot podpolkovnik. Kako razumeš hitro napredovanje?

»V kakšni akciji sem bil bolj korajen pa sem postal komandan. Takrat nismo imeli kadrovskih komisij, ki bi ljudi postavljale na položaje. Kdor je bil korajen, je hitro napredoval.«

Bral sem brošure, ki smo jih imeli takrat, in se odločil proti izkoriscanju, za komunizem. Med Hlapcem Jernejem in komunistično literaturo sem našel nekakšen stik. Danes nekateri govorijo, da bi se bilo treba za napredek vrnili v kapitalizem. Jaz ostajam pri socializmu.

LEKOVA PREDHODNICA

Marko Bulc ne izhaja iz tiste real-socialistične edine zveličavne »napredne delavske družine«.

»Oče je bil podjetnik. Imel je kmetijo, gostilno in nekakšno zadevo nekje med obrtni in podjetjem. Ukrvarjal se je tudi s politiko in je bil zato dve leti izgnan na Češko. Tam je dobil zastopstvo za farmacevtsko proizvodnjo. Imel je nekakšen farmacevtski laboratorij, iz katerega je nastala partizanska lekarna glavnega štaba, tovarna Lek pa sedaj sodi, da so bili to njeni začetki.«

Oče sicer ni bil komunist. Ker sem jaz bil, mi je reklo, da se ne strinja z demokratičnim centralizmom, t.j. z večinskim mnenjem, in da bo raje kar lepo zadržal vedno svojega.«

SLOVENIJA IN JUGOSLAVIJA

VPRAŠANJE: Kako gledate na procese v Sloveniji in očitke, ki letijo na njen rovaš iz nekaterih drugih delov Jugoslavije?

ODGOVOR: Razvojni procesi v Sloveniji so na mnogih področjih pred procesi v Jugoslaviji. Ob tem se moramo zavedati, da pride nekaj manj iškrivosti na prejšnji Glasovi preji? Morda pa je manjše zanimanje tudi napovedovalo kasnejše nedeljsko (za marsikoga) presenečenje, ko Marko Bulc ni zmagal na glasovanju.«

Razvojni procesi v Sloveniji so na mnogih področjih pred procesi v Jugoslaviji. Ob tem se moramo zavedati, da pride nekaj manj iškrivosti na prejšnji Glasovi preji? Morda pa je manjše zanimanje tudi napovedovalo kasnejše nedeljsko (za marsikoga) presenečenje, ko Marko Bulc ni zmagal na glasovanju.«

Razvojni procesi v Sloveniji so na mnogih področjih pred procesi v Jugoslaviji. Ob tem se moramo zavedati, da pride nekaj manj iškrivosti na prejšnji Glasovi preji? Morda pa je manjše zanimanje tudi napovedovalo kasnejše nedeljsko (za marsikoga) presenečenje, ko Marko Bulc ni zmagal na glasovanju.«

Razvojni procesi v Sloveniji so na mnogih področjih pred procesi v Jugoslaviji. Ob tem se moramo zavedati, da pride nekaj manj iškrivosti na prejšnji Glasovi preji? Morda pa je manjše zanimanje tudi napovedovalo kasnejše nedeljsko (za marsikoga) presenečenje, ko Marko Bulc ni zmagal na glasovanju.«

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

ŠUVARJEV BOB

VUPRAŠANJE: Ali ste tako pogumni, da rečete bobu bob in ne kot Švar, ki je to obljubil, potem pa požrl?

ODGOVOR: »Da, sam sebi sem od partizanov naprej zdel korajzen. Ne vem, ali je to prav ali ne, vendar sem prepričan, da bo treba reči bobu bob in popu pop.«

Takrat se je pojavila na univerzi naša najboljša mlada generacija, ljudje, ki odigravajo sedaj odločilno vlogo v družbenih dogajanjih. Saj ne rečem, kot partizanski sekretar sem prejel tudi kartačni odtis kakšne strani Tribune od Milana (medklic Emila Milana Pintarja: »Čisto vse!«) ...«

USTAVA 74

Po mnenju srbske garniture je ustava iz leta 1974 temeljni vzrok za nered v Jugoslaviji. Kako se sliši ta kritika, ker si bil takrat član prvega Titovega predsedstva, je spraševal Viktor Zekelj?

»Na to so nekateri tovarisi iz Srbije že takrat opozarjali. Ostro so opozorili, da Srbija nima kompetenc v pokrajinh, pokrajini pa imata v Srbiji močan vpliv. Takrat sem o tem veliko razpravljal s Kočo Popovićem in Dragom Stamenkovićem. Postalo mi je jasno, da bo to vprašanje prej ali slej moralno biti rešeno.«

Zato sem se tudi zavzemal, da naj se slovensko vodstvo strinja s sedanjimi spremembami srbske ustave. Žal so druge stvari kasneje še dodatno postavili, tako da vprašanja tudi sedaj niso rešena. Sedaj bo imela npr. ta republika tri glasove v predsedstvu.«

Srbi pravijo, da je ustava iz leta 1974 leglo gorja, vendar je to Titova ustava, sprejeta z njegovo vednostjo, avtoriteto in glasom. Hkrati govorijo, da izvaja-

ZAKLINJANJE TITU

»Sedaj je dana možnost, da se Srbija vendarle organizira kot pravna država, da ne bo ropotala po vsej Jugoslaviji. Dana je možnost, da se bo usmerila v tri reforme, v dialog. Izvod iz krize je tako težak, da ni potrebno, da se ob tem še obmetavamo s ka- menjem.«

Tudi Albanci so se zaklinjali Titu, pa jih to ni obvarovalo predrekov in strelnega orožja. Gre za dvojna merila. Jugoslavija se vraca k variabilnim kriterijem.

»Mislim, da smo že dolgo na križpotu, od koder se nikamor ne premaknemo. Upam, da je bil scenarij Srbov pravna država. Druga možnost je, da želijo ponegniti Jugoslavijo na silo. Tu moramo potegniti črto!«

Za pravno Jugoslavijo Slovenci smo, za drugo pa ne. Zato sem za to, da zapišemo v slovensko ustavo, da ima slovenski narod pravico do samoodločbe s pravico do odcepitve. Ni nujno, da se živi ravna po zakonih mrtvih.«

SLOVENSKA USTAVA

»Naše slovenske ustave so vedno izvedenke federalne ustave. Mislim, da imajo prav tisti, ki menijo, da bi morale biti obratno, da je treba najprej napisati slovensko ustavo.«

VOJSKA IN POLITIKA

Ali bi morale imeti JLA manjšo vlogo v političnem arbitriranju?

»Mislim, da ja. Primarna funkcija vojske je učinkovita obramba države. Armando potrebujemo, ker pa je največji problem Jugoslavije ekonomsko kriza, mora biti armada usklajena s stvarnostjo. To ni nič protiarmadnega, ampak moramo pomisliti, ali res potrebujemo super projekte za uspešno obrambo SFRJ.«

DOLANČEVO ODŠTEVANJE

V Mladini slovenska srednjeletna mladež odšteva tovariu Dolancu.

»Nič hudega ni, če se od polnoči naprej odšteva. Prepričan sem, da odšteva tudi Dolanc. Tudi sam sem že bil na takšnih funkcijsih in sem odšteval. Nič nimam proti Mladini in mladim. Gre za pozitivna dogajanja, pri katerih je bistvo, da se problemi odpirajo, vendar pa je pri tem stranka imeti mero, če hočete uspeti.«

VLOGA DRŽAVNEGA PREDSEDSTVA

V predstavitev kandidatov je bilo vse mocno omejevalo na gospodarske probleme, vendar pa predsedstvo države v gospodarstvu nima posebnih pristojnosti, ima pa zelo velike v vojski.

jo antibirokratsko revolucijo v njegovem imenu.

»Ustava 74 je prinesla suverenost republik, enakopravnost, pravico republik, da razpolagajo z viškim delom. To je tisto, kar nas združuje. Slovenci smo se združili v Jugoslavijo, ker smo enakopravni, ker tako živimo bolje. Za spremembe in bistvene odločitve je potrebno soglasje. Tudi to moramo vedeti, ko govo- rimo o ustavi iz leta 1974.«

dr. SLAVKO PODMENIK

Ne »brez — ali »ne — stankarski pluralizem — bolje »tretja možnost« (povzetek razprave)

Ob tolikšnjem poudarjanju »brez« ali »ne-strankarskega pluralizma« v političnih govorih in stališčih zadnje leto, je treba naj prej opozoriti, da se s takšnim negativnim, zanikanovim opredeljevanjem preveč poenostavljeno (vzorovsko) opozarja na to, česar se ne želi (na primer drugih strank) ali kar manjka, pa ne vemo, kaj naj bi bilo. O tistem, kar se želi, pa se govorji dovolj abstraktno, poslošeno, da se lahko strinjajo vsi, tudi tisti, ki mislijo in želijo drugače (da se pridobi ali ohrani čim več »zaveznikov« ali čim širša »podpora« in s tem lastem položaj in vpliv).

Osebno si zaradi lastnih izkušenj z več in enostrankarskim, tj. z meščanskim in fašističnim ter stalinsko-realističnim režimom želim, dejstva iz zgodovine pa me tudi prepričujejo v nujnost neke »tretje možnosti«. Analize politične krize oziroma neučinkovitosti in neodgovornosti, posebno v Zvezzi komunistov, mi ponujajo tudi določene konkretné rešitve, za katere je tukaj premalo časa oz. prostora. Za konkretno in praktično preverljivo opredeljevanje takšne »tretje možnosti« je treba najprej upoštevati doganjana iz ustreznih strokovnih (znanstvenih) virov o strukturah, vlogah, odvisnosti in razvoju strank (partij), kakršne se pojavljajo in uveljavljajo v zgodovini in še zdaj. Za vse avtorje takšnih doganjaj so konstitutivne značilnosti ali elementi vseake stranke:

1) dovolj homogena in jasna interesna, vrednotna ali svetovnonazorska ali ideološka usmerjenost zadostne množice ljudi (članov in »simpatizerjev«) za določene odnose oziroma ureditev (sistemu) odnosov v družbi;

2) ki se uveljavlja z neposrednim vplivanjem na oblast ali z izvajanjem oblasti oziroma s prevzemanjem ali osvajanjem oblasti;

3) s pomočjo trdne in trajne organizacije (stranke), katero trdnost oziroma učinkovitost je zajamčena s hierarhičnim razmerjem (ali »modelom razdelitve«) moči in vplivu med vodstvi (organi, forumi, liderji) in člani (množico)...

Če želimo opredeliti oziroma si zamisliti kakšno drugačno politično organiziranje in delovanje, ne moremo iz zgoraj navedenih sestavin odmisli ali zanikati tistega, kar je na splošno nujno in značilno za obstoj in razvoj vsake družbe in posameznika. To so:

ad 1) človeški in množični interesi ali vrednote ali ideološka usmerjenost za določene odnose v družbi;

2) nujnost tudi neposrednega vplivanja na oblast;

3) nujnost dovolj trdne organiziranosti za takšno vplivanje (za uveljavljanje določenih odnosov) ... Možno pa si je drugače ali bolj konkretno zamisliti:

ad 1) »določene« odnose kot enakopravne — namesto kot lažno in nerealno »enakost« (v realsocializmu) ali kot delno »svobodo« (v zasebniški, privateni konkurenči);

ad 2) neposredno (politično) vplivanje v (samoupravljanju) z družbenimi odnosi — namesto na državno, uradniško »oblast« z lažnim in nerealnim »odločanjem vseh enako o vsem« brez odgovornosti (v imenu »socialističnega samoupravljanja«);

ad 3) zadostno učinkovito politične organizacije in odgovornost za takšno vplivanje, če so možnosti (sredstva) za enakopravno, javno in neposredno udeležbo vseh, ki na ta način, v takšnih odnosih želijo in zmorcejo (so) delovati in to v vseh aktivnostih ali funkcijah, s katerimi se dosega politična moč in vpliv na »oblast«; namesto strankarske, forumske, lideriske »demokracije«, ki članstvu oziroma množicam omogoča kvečjemu neposredno glasovanju ali izrekanje o tem, kateri liderji jih bodo vodili od volitev do volitev, od referendumu do referendum...

Samo s konkretno analizo, kako stvarno (ne samo verbalno in formalno) delujejo oziroma se obnašajo politična vodstva, funkcionarji oziroma liderji in članstvo, občani oziroma volilci ter njihovi predstavniki ali delegati, da ne uresničujejo deklariranih ali »sprejetih« ciljev oziroma sklepov, odločitev, je možno dovolj konkretno ugotoviti, kako je in ali splet je možno drugače delovati, vplivati. Zaradi omejenega prostora se tukaj v to ne morem spuščati; ker pa je o tem že veliko objavljeno, to tudi ni potrebno. Na splošno lahko opozrim le na to: da »individualno prezentirajo programov« (v SZDL, v projektnih skupinah ipd.) lahko omogoča samo podaljševanje in utrjevanje obstoječih funkcionarskih struktur (»aparatčikov«) in načina njihovega (forumskega, liderškega, partizanskega, strankarskega) delovanja in vplivanja v imenu »samoupravljanja« ali in »SZDL« itd. Dokler povsem konkretno ne opredelijo, kako lahko članstvo o organizacijah, delavci v podjetjih in volilci v raznih skupnostih neposredno dosegajo politično moč in uveljavljajo vpliv na »oblast« enako kot politični (in državni) funkcionarji oziroma liderji — tako dolgo vsako izrekanje za »politični pluralizem (nestrankarskega tipa)« pomeni sprenevedanje in izmikanje pluralizmu večstrankarskega tipa. Če pa se takšne možnosti dovolj konkretno in uporabno opredelijo — potem se ni treba batiti konkurenči drugih strank, temveč je v takšni konkurenči treba dokazovati in dokazati »tretjo možnost« ali pa prepustiti prostor državno (armijsko)partizanski diktaturi.

IVAN OMAN - predsednik slovenske kmečke zveze

V brezstrankarski pluralizem ne verjamem

V brezstrankarski pluralizem preprosto ne verjamem prav preveč. Bom pozneje pojasnil, zakaj. Ko se pri nas govorji o političnem pluralizmu in strankah, se nekaterim zastavlja vprašanje, ali sploh dovoljevati stranke ali ne. Mislim, da je osnovno vprašanje nekoliko drugačno. Dilema je v naslednjem vprašanju. Politična svoboda — da ali ne, politična enakopravnost državljanov — da ali ne? V poštov pride in odgovor. Politična svoboda — da, prav tako je treba na politično enakopravnost državljanov odgovoriti z da. Če smo sedaj na to vprašanje odgovorili z da, priznam vsem državljanom enako politično svobodo in enako politično enakopravnost, potem ni mogoče prepovedati političnega združevanja na nekih določenih osnovah. Če gremo 60 ali 70 let nazaj in če bi bil takratni režim v Jugoslaviji na tem stališču in bi na to vprašanje odgovoril z da, potem Karadjordjevičeva Jugoslavija ne bi smela prepovedati komunističnih strank. In prav tako mora enako stališče veljati za vse takrat in danes. Ne moremo pa pričakovati, da bo politično mišljenje, politično preprinjanje vseh državljanov enako. Trdim, da je brezstrankarska družba možna samo v neki primitivni družbi ali pa tam, kjer ni politične svobode. Seveda sploh ne mislim, da je strankarstvo nekaj idealnega, neki idealni recept, ki bi razrešil vse probleme. Mislim, da takega sistema in takih receptov sploh ni, niti večstrankarski, niti enostrankarski. Če hočemo na to vprašanje malo bolj natančno odgovoriti, moramo najprej pogledati, kako je sploh do političnega pluralizma prišlo. Začetek političnega pluralizma oziroma demokracije, v naših deželah sega nazaj v leto 1848, to je leto pomladni narodov, ko se je v naših krajinah prvič volila konstituanta — ustavodajni zbor. Potem je kakih 10 ali celo 20 let pri nas vladala neka vseslovenska politična enotnost, ki pa se je potem v sedemdesetih letih razdelila na stare in mlade Slovence, na konzervativce in liberalce, ali še bolj določeno na klerikalce in na liberalce. To je prvi začetek strankarstva pri nas in to nam jasno pove, da je v politični svobodi prišlo do polarizacije. Ta politična razdelitev se je potem še nadaljevala v razne stranke, med drugim socialdemokratske, ki je bila predhodnica kasnejše komunistične oziroma se je razdelila na socialiste in komuniste in tako smo prišli do več strank. Že prej sem rekel, da več strank ni recept za popolno rešitev vseh problemov. Prepričan pa

sem v to, da pa je vsekakor učinkovitejši sistem tisti, ki dopušča popolno svobodo vsem gibanjem na kakršnihkoli osnovah kot pa enostrankarski sistem, ki izključuje politično konkurenco in se tako do neke mere zapira vase in verjamem v svojo saozadnost.

Politični pluralizem pri nas je v tem trenutku govorito dejstvo. Koliko je to institucionalizirano, to je potem drugo vprašanje. Sedaj imamo opravka v Socialistični zvezi z nekaterimi političnimi grupacijami, ki jih pa bo najbrž še nekaj. Tako kot vidim te stvari, imamo sedaj, da sploh ne omenjam komunistične stranke, ki je pač vodilna stranka pri nas, poleg socialdemokratov, ki obstajajo kakšen dober mesec, še slovensko demokratično zvezzo, ki ji jaz sploh ne pripisujem lastnoti stranke, ker je pač to samo neko gibanje, ki združuje ljudi zelo različnih političnih preprinjanj in ki sem jih jaz že takoj na začetku napovedal, da se bo razdelili najmanj na dve stranki, in sicer na liberalne demokrate in mogoče na krščanske demokrate ali krščanske socialiste, ki so verjetno močnejši v tem gibaju kot zgoraj liberalni krščanski demokrati. Ti krščanski socialisti, ki se sicer zbirajo okrog Društva 2000, so po mojem pravzaprav edina politična grupacija poleg komunistične, ki ima socialistično vizijo družbe za razliko od liberalcev v demokratični zvezi. In najbrž tudi precej bolj socialistično kot pa sedanji Tomšičevi socialdemokrati.

Rekel bi še nekaj okrog Socialistične zveze. Socialistična zveza tako, kot se sedaj predvideva z njo reformo, ki naj bi bila potem nek skupek raznih političnih gibanj in grupacij na Slovenskem, lahko odigra pomembno vlogo. Vendar pa v neki povsem urejeni pluralistični družbi, mislim, da potem potreba po takih organizacijah odpade, kot je Socialistična zveza. V normalni državi z demokratičnim parlamentarnim sistemom se politični prepiri, da tako rečem, prenesejo v parlament. Sploh ne vidim potrebe po enem predparlamentu, o posebnem sistemu, kjer naj se že prej razjasnijo dileme, o katerih se je potreben odločiti. Ponovil bi pa se enkrat, da vidim za prehodno obdobje potrebo po takih Socialističnih zvezi, kot sem jo omenil. Seveda ne predvidevam, kolikšno naj bi bilo to prehodno obdobje, ali naj bo to 5, 10 ali tudi 20 let. V to se pa ne bi spuščal.

Iz razprave na okrogli mizi o političnem pluralizmu v Kranju

NEŽA MAURER

EJ, PESEM...

Danes (20.2.89) opoldne je radio poročal, da je v Sloveniji 7.500 mladih, ki čakajo na prvo zaposlitve.

»Najteže je nahraniti sitega«, so rekli v času moje mladosti. V čem naj najdejo svojo umiritev ti, ki so utrujeni od čakanja na delo? In vendar smo napredovali v letih našega življenja - od vojne do danes. Napreduje se lahko v različnih smereh... in pot ni natanko zaznamovana. Človek (vsak, posebej še tisti, ki vodi) bi moral imeti dobro razvit čut za poštenje in gospodarsko orientacijo.) O politiki kot ožji stroki le toliko: sejna soba - žal - še nikoli ni bila gumno, kjer se veje žito.

Skoraj bo dan mladinskih delovnih brigad - 1. april. Kako šaljiv datum. Kako težko delo. Kako brezbrizno pozabljeni dosežek. No, ceste so ostale, tudi proge, prenekatera tovarna, hidrocentrala, vodovod in tako dalje.

Ostal je tudi tale zapis o na smrt utrujenih brigadirjih, ki se vračajo z dela na skalnem useku ene od delovnih akcij v letih 1946 - 53 (oblikovan kakšnih 10 let pozneje, uokvirjen zdaj).

Koledar je pravil, da še ni dolgo tega, kar smo bili brigadirji - a nam se je zdelo drugače. Kaj vse smo že delali ta čas! Snemali smo rušo, ravnali tla, nabijali nasip, danes pa smo začeli doslej najtežji posel: usek v skalni hrib. Fantje so vrtali luknje za miniranje, rušili skale in jih odvažali. Dekleta smo nakladala kamenje in peseke.

Nebo je bilo jasno in dan vroč, kar se da. Komaj je sonce vzšlo, že je z vso silo pritisnilo na nas. Bili smo doma iz Slovenije, zato smo vročino še dosti teže občutili. Vse je bilo razbeljeno; skale so bile žeareci plameni in vsak kamenček je bil iskra: žgal je kožo, če je padel nanjo, in zbadal oči s slepečo svetlobo. Pili smo vodo, a ta se je sproti spremnjala v znoj in z njim vred so izpuhtevali tudis naše moči kot daritveno kadilo večnemu soncu v obraz.

Dokler smo še lahko mislili, smo si že zeleli sence, velikih zelenih dreves, hladne vode, veliko, veliko hladne vode - vsenaokrog. Želeli smo si oblake na nebu, veliko oblakov - zakrili bi sonce, spustili bi se nizko in s svojimi hladnimi ustimi spili vročino iz skal. Čim više pa se je pomikalo sonce, tem manj smo že zeleli. Tudi govorili smo vedno manj. Pri dovoljanskem odmoru se je četa še zanimala, koliko je napravila sosednja. Ko pa se je žareča krogla pomikala proti vrhu neba, smo vedeli samo še zase in za kubike, ki jih hčemo zrušiti s stene.

Nazadnje se je sonce ustavilo ter sedlo na belo skalo vrh našega useka. Nismo mogli več pogledati kvišku. Vročina je lila po ste-

ni. S skalami vred smo jo nakladali v samokolnice ter odvažali ob suhem zvenenju krampov in lopat, v katerega se ni vpletel več niti en sam vzklik.

Vedela sem samo še za našo trojko: Peter mora zrušiti čim več kamenja s stene, jaz ga moram naložiti v samokolnico in dolgi Matej ga mora odpeljati na nasip. Edina misel v moji glavi. Vsenaokrog je bil bel, vroč nič, ki je sproti popival vsako kapljico znoja in vsako željo.

Končno sem v tem belem niču ostala popolnoma sama. A saj to niti nisem bila več jaz-brigadirka; bil je robot, ki ga je od nekod izdaljave upravljal zadnji, boleči drobec zavest: lopato k tlom, nasloni na koleno, upri se, zasadi, dvigni, stresi v samokolnico. In spet: lopato k tlom, nasloni na koleno, in tako do kraja in spet do začetka. Neprestano. Gorje, če robot pretrga gib, postane, si obriše znoj - potem bo nemogoče dalje. Mechanizem se bo pokvaril, roke bodo odpovedale, noge bodo klecnile, skale se bodo zrušile in sonce bo padlo name. Zato: lopato k tlom, nasloni na koleno...

Ko je komandant odpiskal konec izmene, sem otrpnila. Komaj sem obdržala lopato, da mi ni padla iz rok. Potem sem se nekoliko vztavnala in se zlovoljno ozrla okrog. Oči so me pekle od bleščeče svetlobe, prahu in znoja. Vse mi je bilo tuje - skale, usek in tudi brigadirji: gledali so odsotno in sovražno. Matej je tako divje spustil samokolnico na tla, da je odskočila in me zadeila v nogo.

Bili smo tolpa zbitih, sovražnih si ljudi, brez

misli, z edino nagonsko željo: preložiti na bližnjega čim več hudega, da bo zate manj ostalo. Molče, ihtavo smo odlagali orodje in šele na ostro povelje smo se začeli ravnavati v vrste.

»Naprej!« Premaknila sem neke tuje, nepokorne noge in topo začutila, kako mi vroč prah leze v preluknjane čevlje, se zabada med prste; med hojo se dviga, lepi na kožo, sili v nos in oči. Dihala sem poredko in plitko, da mi vrel in prašen zrak ne ožge pljuč. Tudi Peter kraj mene je nagonsko dihal tako tudi Matej in verjetno tudi drugi. Hodili smo povešenih glav, kajti zdelo se je, da se je na povelje - Naprej! tudi sonce premaknilo: presedlo se je s skale na naše glave. Nesli smo ga, težkega in neusmiljenega vročega, s sabo. Sovražili smo ga, vsi - a nihče ni imel toliko moči, da bi dvignil glavo in ga stresel s temena.

Segreta, na debelo s prahom obložena pot se je vlekla. Začetka že davno ni bilo več v naši zavesti - a konca se ni bilo slutiti. Niti želje po koncu ni bilo. Premikala sem noge samo zato, ker jih je premikal tisti pred mano - in tisti jih je verjetno spet zaradi onega pred njim. Tako se je gibala vsa gmota mlahavih tel, rok in nog - gibala se je, ne da bi pomnila začetek ali upala na cilj. Vzrok in namen gibanja sta ji bila enako daljna in nesmiselna. Jasna je bila samo topa muka tega trenutka, ki je iztiskal iz nas poslednje človeško dostojanstvo. Iz vseh? Bila sem prepričana, da iz vseh.

Sredi te vročine, prahu, utrujenosti je nenašoma zapel - ne, naravnost zažuborel je nad nami jasen glas:

— Če zapojemo veselo, bo korak takoj lahak...

Za hip je premolknil, pa spet dalje:

— In srce se bo razvanelo - glavo kvišku digne vsak!

Prepoznala sem visok Danielov glas in se zdržala: Kako si upa? Se ne boji, da mu bo izgalo grlo, da se mu bo sonce maščevalo in ga oslepilo? Ga ni strah, da se bo zgrudil v ta debeli, žgoči prah in ne bo več vstal? Njegova drobna glava z veselimi očmi bo ostala na pršnji poti. Po večerih nam je piskal na piščalko - pastir je bil - a zdaj naj molči! Ni milega večera, ne tabornega ognja - zdaj sta naša gospodarja vročina in utrujenost.

Daniel pa je pel - šibko, a jasno in vztrajno.

Videla sem, kako je brigadir pred mano dvingil glavo, in čutila, da je Peter kraj mene čvrsteje stopil. Brigada je oživljala: dobivala je ušesa, oči, roke, noge; vedno ravnejše roke in noge, vedno prožnejše, vedno čvrsteje.

Daniel je pel. Roke in noge so se ujele, ujeli so se koraki - prvič, drugič, tretič... Ozrla sem se k Petru - tudi Peter me je pogledal in se nasmehnil: začudenje in sreča sta bila v nasmehu. Pogledala sem nazaj in srečala množico presenečenih, hlepečih oči. Matej si je grizel ustnice. Zardel je ta silak: v njem sta se borila skrb in zadrega... Daniel je vendar tako majhen in šibak.

Daniel je pel. Njegov glas je ostal čist in svež studenec. Hlastno smo ga pili, se umivali v njem in polagoma spet bili zmožni žeti. Želeli smo, da sonce ne bi izsušilo jasne glasu, da pcvu ne bi izgalo grla, da pesem ne bi usahnila prej, preden nas ne učloveči.

In drobni fant je pel, šibko, a vztrajno. Neko je pritegnil, negotovo, boječe. Potem drugi, tretji. Glasovi so se zadevali ob suhe stene ustnih votlin, se zatikali, lomili, padaли in spet poskušali. Vedno več jih je bilo, vedno polnejši so bili, obliviali so mi glavo, roke, telo, nesli so me s sabo kot reka trsko. Nizko je zabrendal Peter, nazadnje je pritegnil še dolgi Matej z močnim, malce hripanim glasom, kot bi imel grlo polno prahu ali solz;

Hej, pesem vzbuja sile mlade, naša pesem je zaklad!

Prevračam v mislih vse znane verze, listam knjige.

Katera pesem bi danes mladim pregnala iz oči, iz duše brezciljno ironijo, brezsramno vetrnjaštvo, sprevedanje, krčevito igранo vseenost - ko vendar vsi vemo, kako je, če ni cilja...

Kako se oddahniti od prisilnega brezdelja; kako pomoriti želje in ostati sam živ; kako poln nezaupanja - postati soustvarjalec novе skupnosti?

Pesem! Pesem? Da jih ne naštevam od »Slovenč, twoja zemlja je zdrava do Kako Slovenci lepo umiramo/vztrajno in ne ravno počasi...«

Kako se sliši ob spremljavi

Laibacha ali Agropopa:

»Naš pogum je trpeti, preboleti temo...«

Prejeli smo

ALFRED SPRAGER

Blišč in beda apologetov

(blišč visokih položajev in beda praznih argumentov)

Ob prispevkih Zorana Poliča in Petra Bekeša, objavljenih v Odprtih straneh Gorenjskega glasa dne 24. 3. 1989.

Tov. Zoran Polič!

V popolnem nasprotju z Vami sem trdno prepričan, da je naša prihodnost v iskanju po vzorih evropske socialdemokracije, ki po Vašem mnenju spada v ropotarnico zgodovine in niti ene, še živeče socialdemokratske stranke na zahodu ne poznam, ki bi se teh »preživelih idej« že dolgo odpovedovala.

Ob pisanju o »kramariji v parlamentu« Vam prihodnjega časa res ni bilo potrebno uporabljati. Sprejemanje dopolnil zvezne ustave, zapleti ob delu skupine delegatov, ki naj razišče okoliščine ljubljanskega procesa, glasovanje za uvedbo izrednih ukrepov, volitve predsednika republike predsedstva - vse to, in še mnogo tega, je kramarija, ki se je že zgordila. Resno sem prepričan, da v pravem parlamentu - brez njegove szdjejevske predstobe - pravi članji parlamenta takšnih kramarij ne bi dopustili.

Prepričan sem, da Vam bodo tudi mladi ljudje izrazili svojo »hvaležnost« za pozornost, ki ste jim jo izkazali. Vaš zapis - »kar pa se tiče mladih generacij, za komerkoli one prihajajo, njih se bremena preteklosti ne tičejo in jih zato tudi ne morejo nositi« je res zlata vredno zagotovilo tako Vašim, kot mojim vnukom, ki bodo še dolgo odplačevali dolarske dolge graditeljev sistema, ki je

nastal z Dolomitsko izjavo. Morda pa temu le ne bo tako. Kaj pa, če se mladi odločijo po svoje in storijo prav tisto, kar jim Vi odločno prepovedujete: »toda njihov nastop NE SME biti pretirano izključujoč, ko želijo pomestiti vsem, kar obstaja, s sistemom, z ljudmi in še s čim...« Popolnoma verjamem, da ste to napisali zaradi izkušenj s »pometanjem« v ne tako oddaljeni in še ne pozabljeni preteklosti.

Glede Vašega vprašanja »Kaj so se učile v šoli generacije, iz katerih izhajajo nosilci zahtev...« Vam dam nasvet - vprašajte o tem genialne avtorje usmerjenega izobraževanja, kakršnega so s pomočjo parlamentarne kramarijev in kljub argumentiranim nasprotnjem podtaknili tem generacijam in tudi njihovim staršem.

Pa še to - verjamem v prečljivost življenjskih izkušenj, vem, da je bil Kocbek moder mož, ki je spoznal in priznal zmoto iz leta 1943, zato verjamem Kocbemu iz leta 1975. O strahu in pogumu pa bova verjetno težko kaj dokončnega povedala, saj je vse polno obojega tudi še v današnjem času.

Tov. Peter Bekeš!

V celoti podpirate »formiranje enakopravnih, avtonomnih političnih subjektov, konkurenčnih političnih programov, kontrole inštitucij na demokratičen na-

čin, pozitivno selekcijo«, ker gre po Vašem mnenju za »tiste pozitivne stvari, ki jih nedvomno vsi delujejo demokratični plurastični sistemi primašajo.« V nadaljevanju se sprašujete, kako se lotiti uresničevanja teh stvari. Sami ste načinili v način, Vaši eventualni sogovorniki bi jih tudi nekaj našeli. Morda bi se ti načini od Vašega razlikovali, morda bi si bili celo v ostem nasprotju. Vi bi jih priznali, saj pravite, da je »svoboda spoštovanje enakih pravic drugih.« Vi pravite, da je pravni način nestrankarski pluralizem s socialistično zvezo, jaz prisegam na sistem strank z močnim parlamentom, katemu socialistična zveza ni potrebn...

»Prosvetljeni monarh« bo zavrgel v življenju dokazan, učinkovit, kulturn in civiliziran način, odločil pa se bo, kot doslej že tolkokrat, za vizijo. V tem ninič izvrinega, vse sedanje odločitve so bile vedno za vizijo, vizionarji pa mi na surov in nehuman način vtepa v glavo, da nimam nobenega utemeljene razloga zaupati vizijam in vizionarjem. Vi tov. Bekeš, pa mi spet ponujate vizijo! In ta vizija vsebinsko ne pomeni nič drugega, kot poseben način varovanja prestola »prosvetljenega monarha«, skratka sprememb, izpeljana z namenom, da se nič ne spremeni.

Tov. Bekeš, kaj menite o naslednjem predlogu, ki ga bom zaradi pomanjkanja prostora predstavljal skrajšano in poenostavljen? Šest mesecev pred iztekom mandata skupščine razpisuje predsednik republike predsedstva volitve za skupščinske poslane. Vse zveze (stranke) bodočim volilcem predstavijo svoje programe in sicer pod povsem enakimi možnostmi uporabe sredstev javnega obveščanja. Javnosti se predstavijo tudi posamezniki, nosilci posameznih programov. Na način, ki ustrezajo političnim in kulturnim dosežkom iztekeloga se 20. stoletja, poskušajo pridobiti volilce za svoje programe in sicer tudi tako,

Ko bi nam res lahko prinesli tudi srečo, mir...

- Foto: F. Perdan

smejo pokazati tudi na slabosti v programih konkurentov, ne da bi s tem tvegali kakršnoki oznako »anti« ali drugačno ameriko. Ker je velik del prebivalstva politično neaktiv, skušajo konkurenti z lokalnimi nastopi to neaktivnost preseči, vendar ne z ukazi »vsi na volišča!« temveč z vsebinijo svojega programa, ki bo volilce pritegnila s svojo aktualnostjo in atraktivnostjo. Kot vidite, ponujam svobodno tekmo, ki naj se konča dva dni pred volitvami. Volitve so tajne in neposredne, brez kadrovskih, temeljnih in republiških kandidacijskih kaskadnih okrasov. Vsak volilec odda svoj glas po svoji vesti, znanju in prepričanju. Po vnaprej določenih pravilih se ugotovi skupščinski sestav in njena moč v skupščini se vzpostavi na podlagi števila dobljenih glasov, torej jo določajo volilci, ne pa ustavnova udovna določila.

Muslim, da v tem predlogu nič takega, da bi ga bilo treba kar takoj zavreči, pač pa, da gre za preizkušen, moderen in učinkovit, predvsem pa pošten način političnega delovanja.

In na koncu še predlog: naj »prosvetljeni monarhi« razpiše referendum z dvema kratkima vprašanjema volilcem:

- Ali ste za nestrankarski pluralizem in SZDL?
- Ali ste za strankarski parlament brez SZDL?

Pravna in politična podlaga za tak referendum (plebiscit) je Montagnarska deklaracija, ki pravi: »Ljudstvo ima VSELEJ pravico pregledati, preoblikovati in spremeniti svojo ustavo. En rod ne more svojim zakonom podrediti bodočih rogov.«

57 mild nežna moč izbranega tobaka

Nova blaga in nežna filter cigareta 57 MILD si je pridobila naklonjenost kadilcev, kar je največje in najpomembnejše priznanje novemu izdelku TOBAČNE-LJUBLJANA.

Tudi strokovna žirija je visoko ocenila kvaliteto nove cigarete iz družine FILTER 57.

Nova filter cigareta 57 MILD je dobitnica ZLATE MEDALJE SKOMESA '88!

Za ločitev partije od države!

Popotnica novemu predsedniku

«Mislim, da komunisti nimamo pravice, da svoja nesoglasja, idejnopolitična razčiščevanje projiciramo na vso družbo, jih delamo za splošno družbeno in paraliziramo delovanje države, njenih funkcij, ker so pač tudi na teh funkcijah člani zveze komunistov in njenih organov. To je neodpustljiv greh do naših ljudi, do družbe in do sistema. Tam, kjer politiki niso pripravljeni in sposobni svojih konceptov spočeti in o razlikah razpravljati javno, privede to prej ali slej do blokadi in revščina, ki temu sledi, izsilji javno razčiščevanje, najprej na ulici z gesli, potem pa, bojim se, lahko tudi z orožjem.»

Milan Kučan, 23. 1. 1989

... ali je še ustavno in zakonito, če se usoda narodov in republik (proti njihovi volji) določa na partijskih kongresih. Bo, na primer, usoda političnega življenja v Sloveniji odvisna od zveznih partijskih statuta, ki je, mimogrede, tako luknjičav kot bohinjski sir? Se bo na izrednem kongresu — proti volji slovenske partije — odločilo, kako naj Slovenci v prihodnje gospodarijo, živijo, se ljubijo in kaj naj si mislijo o Kosovu?»

Boris Jež, 22. 3. 1989

Klasiki marksizma so predvidevali, da bo država v socializmu, na poti v komunizem, počasi odmrla. — Bog ne daj, da se nam kaj takega priperi zdaj, ko smo sicer že lep čas na poti. Če v teh letih kaj zares potrebujemo, potem je to pravna država. Pravna v tem smislu, da je ločena od partije — katereko! — da ni partijska. Saj nas vse, tudi drugače misleči komuniste, samo takoj začniti pred populističnim divjanjem, ki ga provokirajo in usmerjajo ravno partijske »zdrave sile«, »pravoslavne komunisti«, ki se hočejo za vsako ceno obdržati na oblasti, čeprav jih je čas že odpisal.

Gre za novo pojavno obliko ločitve »cerkve« od države, za ukinitve predpravice, ki jih imajo čuvanja edino »pravega« preprinčanja pri upravljanju z državo. Med slednje so se še nedavno pristevali tudi komunisti; razglasili so se za avantgardo delavskega razreda, za ljudi posebnega kova in za državljane prve vrste. Takšno ravnanje je bilo zaradi nekaterih epohalnih dejjanj po svoje upravičeno. Nuja demokratizacije socializma jih zdaj sili v to, da (pojstajajo) le prvi med enakimi, v socialistu po meri človeka pa bi bili lahko samo še enaki med enakimi. Ob 200-letnici francoske revolucije, ki je razglasila svobodo, enakost in bratstvo vseh ljudi, bi bilo za kaj takega tudi že skrajni čas.

Razmerje komunistov do države je bilo torej razmerje patriarhalnega zakona, tudi v Jugoslaviji. Vseskozi je veljalo: država bodi poslušna partiji. Razlike so bile le v odgovorih na vprašanje, kako naj bo ta notranje ustrojenja: unitaristično ali federalistivo.

V prvih petnajstih letih svojega delovanja je bila KPJ usmerjena unitaristično. Kadrovski so v njej pač prevladovali Srbi, komunisti »avstrogrškega« porekla pa so bili v svojem jugoslovanskem navdušenju dostikrat še hujši unitaristi. Pred očmi so imeli dvojni cilj: nacionalno zedinjenje vseh jugoslovenskih narodov in nato še socialno pomenitev vseh državljanov na razredni osnovi. Zgodovinsko gledano je bilo prvo sicer naloge buržoazije, drugo pa proletariata in njegove partije. Ker prvega v jugoslovanskem okviru še ni bilo — dosežena so bila le nekatere nacionalna zedinjenja — so si komunisti kar sami zastavili dvojni cilj: vsejugoslovensko nacionalno in socialno pomenitev.

So v tem uspeli? V socialnem oziru prav očitno, saj smo vse bolj sproletarizirani, nacionalna nasprotja pa se znova zaostrejujo, čeprav se je že zdelo, da so razrešena.

Potem ko je prišel na čelo partije Tito in se je Kominterna okrenila od levega radikalizma k politiki ljudskih front (»hrvaško-slovenska oz. titovska-kardeljevska in kominternska zaraota«), se je namreč spremeno tudi stališče komunistov v nacionalnem vprašanju, ki se je praktično razrešilo v federalistivni naravi avnojske Jugoslavije. Ta je kasneje dopustila tudi dobršno mero samoupravnega pluralizma, ki pa ga je izazdala in za vsak primer vseskozi obvladoval še dobrí, starí demokratični centralizem.

Po Titovi smrti se je spor med centralisti in federalisti spet razvivel in zdaj smo že lep čas priča pravi ofenzivi unitarizma in levega radikalizma. Pravoslavni komunisti, ki imajo v ZKJ absolutno večino, nam hočejo spet vsliti svojo »enotno« voljo.

Najprej so poskušali po poti ustavnih sprememb, a uspeli so le delno. Tudi izvoz antibirokratske revolucije in dogajanja ljudstva je zaenkrat obstal, čeprav še vedno grozi z maršem na Drino in čezno vse do Triglava. Zdaj je očitno, da se pripravljajo na nov napad po partijski liniji, na izrednem kongresu, kjer bi seveda prenoviteljsko nastrojene komuniste povsem preglaševali.

Komunisti si niso (več) enotni v vprašanju, kako upravljati z državo. Ortodoksnis so za uvedbo prislilne uprave po že preizkušenih zgledih. Reformatorji so za ločitev partije od države, ker so uvideли, da bi sele ta omogočila uveljavitev ekonomike in politične demokracije, avtonomije civilne družbe in pravno državo. Partiji sami pa nadaljevanje prenove v razmerah političnega pluralizma. Šele vse to skupaj bi omogočilo tudi obnovo Jugoslavije kot (kon)federalistivne skupnosti enakovpravnih in suverenih narodov ter svobodnih državljanov.

Cigava bo obveljala: »Če hoče g. Marković preživeti in držati v šahu g. Miloševića, potrebuje rezultate zdaj«, je nedavno zapisal Financial Times. Novo, pomlajeno predsedstvo države, ki mu bo naslednje leto predsedoval predsednik iz reformistično nastrojene Slovenije, mu v tem lahko odločilno pripomoreta. Zdaj torej kaže navjati za pravno državo in hkrati budno paziti na že pridobljeno avtonomijo civilne družbe. Partija pa se mora v razmerju do obeh znati na novo, kot enakopraven politični partner, ki s tem, ko prenavlja sebe, odpira tudi nove perspektive družbe in države.

Zdaj bi tudi Milošević naredil za Jugoslavijo več, če bi se odrekel ofenziv na ulicah in v forumih ter postal predsednik ponovno pridobljene srbske države in se posvetil obnovi njenega opešanega gospodarstva. Razgrajalo se je dovolj, vrnimo se k delu. Če pa bi se v letih preizkušnje izkazalo, da v sponzirju med socializmom po meri državljan in socializmom po meri državne partije zmagovalca ni, potem je bolje, da se nehamo izigravati in gremo narazen, vsak na svojo stran. Eni v partijski rai, drugi v tržne vice. Jaz sem za slednje. Res so le vice, a še zmeraj boljše od pekla.

Država naj postane pravna, partija pa naj se loči od nje in neha naj nastopati s sredstvi državne prisile v izrednih razmerah. Nastopi naj raje na političnem trgu, v pogojih svobodne konkurenčne ljudi in idej.

Janez Drnovšek jo je v svoji prvi preizkušnji na političnem trgu dobro odnesel. Upajmo, da mu bo uspelo demokratičnega duha, v katerem je bil sam izvoljen, zanesti tudi v tista jugoslovenska okolja, kjer tega manj. Čeprav bo treba kdaj udariti po mizi s trdo in nepristransko roko pravne države.

V Žireh, 3. 4. 1989, na dan po mojih prvih »pravih« volitvah.

Miha Naglič

Opomba: Navedbe iz besedil M. Kučana, B. Ježa in iz Financial Timesa so povzete po Delu dne 24. 1., 22. 3. in 30. 3. t. l.

Snemalec ljubljanske televizije Tine Golob o vročih kosovskih dneh

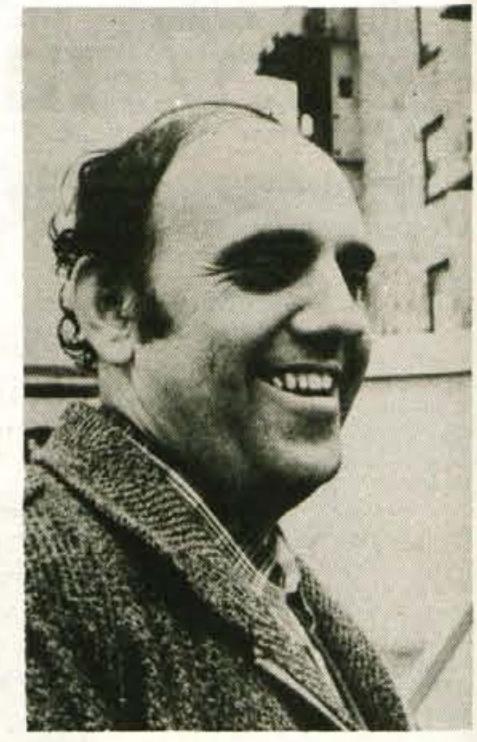
Sila rojeva novo silo

Kranj, 4. aprila - »V devetih dneh, kolikor sem bil z ekipo ljubljanske televizije na Kosovu, sem približno pet ur prebil na zaslišanju. Kaj vse se je dogajalo tam, ne morem povedati. Nobena novinarska izkaznica ni pomagala, ustavljalci so nas in zasledovali, nam prepovedovali, da ne smemo snemati tankov in milice. Pot do pravih, uradnih informacij je bila zaprta, na organiziranih tiskovnih konferencah pa se ni dalo zvedeti ničesar takega, kar bi zanimalo domače in tuje novinarje. Še največ koristnih informacij smo dobili od Albancev,« je o tem, kaj se je dogajalo na Kosovu, v pondeljek pripovedoval gorenjskim novinarjem Tine Golob iz Šenčurja, sicer snemalec ljubljanske televizije, ki se je skupaj s Tadejem Labernikom in Božom Griljem mudil v pokrajini v času »kosovske bitke letnik 1989«.

Po obisku v tovarni Elektromotori Džakovica, ki je zgled neposrednega združevanja denarja za konkretno naložbo in dobrega, obojestransko koristnega sodelovanja z Gorenjem, so sledili burni dnevi — demonstracije in pravni oboroženi spopadi. Tine je dogodek v Uroševcu videl in občutil takole: »Prvi dan je bilo razmeroma mirno, saj je varnostni silam uspelo, da so držale demonstrante ločeno po več skupinah. Drugi dan je prekličalo — eden od domačinov se je na ulici zaletel v miličnika, začel se je prepir in v nekaj minutah je bilo na ulicah več tisoč ljudi. Nenadoma sem dobil udarec v telo in hip zatem je bilo ob meni več mož. Komaj sem se jih odresel, jim razložil, kdo sem in od kod. Kamenje, ki je bilo skrito za kino dvorano, je letelo vseprek. Poleg smo na tla in upali, da nas ne bo zadelo...«

»Naslednji dan smo se enkrat priseli v Uroševac, kjer pa nam je eden od domačinov namignil, da bodo tokrat demonstracije v Prištini. Ko smo priseli v mesto, je bilo popoldne ob pol treh na ulicah nenavadno veliko ljudi, prek štirideset tisoč, in lahko smo le slutili, da se pripravljajo demonstracije. Slutnje so se uresničile: v najtežje dostopnem delu Prištine se je začela prava bitka, v kateri se je na veliko streljalo ne le iz pištolja, temveč tudi iz avtomatskih pušk, brzostrelk in mitraljezov. Po mestu se je valil dim (iz plinskih bomb), nad mestom so preletavala letala. Prizori so bili mučni: videl sem surova pretepanja, fantiča, ki je z bombo v rokah tekel proti miličnikom, avtobus z razbitimi stekli in z miličniki, ki so skozi okna molili puškine cevi, zastraševanja ljudi s preleti nadzvočnih letal... Ne verjamem, da bi bilo v bitki, ki je trajala šest ur, mrtvih le toliko ljudi, kot navajajo uradni viri, ampak se mi zdi, da jih je bilo več in da bo resnica prišla na dan šečetek nekaj let in desetletij,« je dejal Tine Golob in podaril, da se je v tistih dneh počutil kot vojni dopisnik, ki zjutraj ne ve, kje bo začel delo in kje ga končal, kako bo z njegovim zdravjem, kako z opremo. Od dvanajstih televizijskih snemalcev so zdravili in s celo opremo končali vroče prištinske dni le trije. Nekaterim so pokvarili kamere, enega izmed beografskih snemalcev so pretepli, en se je zatelet z avtomobilom v tank...«

Kosovo je šolski problem, kako se nacionalni problemi ne bi smeli reševati,« pravi Tine Golob. »Fizična obračunavanja, uporaba orožja in druge sile vodi samo k večjemu nasilju. Mir, ki zdaj vlada na Kosovu, je le navidezen, umeten in ga ustvarjajo vojaki in miličniki (teh je po neuradnih podatkih v pokrajini petnajst tisoč). Sovraštvo bo izbilo

na dan najprej v obliki teroristične in druge podtalne dejavnosti, pozneje bržas v novih nemirih,« je dejal Tine in priznal, da se je dokončno oddahnil šele tedaj, ko je letalo pristalo na brniškem letališču.

C. Zaplotnik

Nova osnovna šola rabi zelo ustvarjalne učitelje

Ali naj otrok zna pisati že pred vstopom v prvi razred?

Kranj, 5. aprila - Na to vprašanje odgovarjajo drugače starši, učitelji in pedagoški strokovnjaki pa spet drugače. Starši so, pogosto tudi iz lastnih izkušenj, ki jih jemljejo kot napake, prepričani, da se skupaj z otrokom lahko ogrejejo pretiranem garanju in včasih celo posmehu sošolcem v prvem razredu le, če otroku za uspešnejši štart naučijo vsaj velikih tiskanih črk. Še nedolgo tega so podobno razmišljali, vsaj potihom, tudi učitelji prvošolčkov. Celo priročnik k delovnemu zvezku za začetno branje in pisanje za prvi razred je imel zgovoren naslov Že berem in pišem.

Zdaj na srečo tudi naša osnovna šola doživlja korenite spremembe, ki se ne kažejo samo v novem naslovu priročnika Učim se brati in pisati, ampak skozi celoten nov program življenja in dela osnovne sole. Za prvi razred to pomeni predvsem počasnejši tempo opismenjevanja otrok, ki se lahko nadaljuje v drugem razredu, v bolj sproščenem in ustvarjalnem pouku ob igri, v povezovanju vsebin različnih predmetov.

Spremljanje uresničevanja tega programa v republiškem Zavodu za šolstvo in raziskovalnih ter strokovnih organizacijah, zlasti oddelku za pedagoško Filozofske fakultete v Ljubljani, je porodilo paket strokovnih priporočil, namenjenih ravnemu učiteljem prvega in drugega razreda. Priporočila, ki nosijo zelo spletne datume (9. marec letos), se nanašajo zlasti na ekstenzivno in preobsežno obravnavanje učnih vsebin pri posameznih predmetih, zanemarjanje temeljnih nalog, predvsem na področju opismenjevanja, sporoča-

nja in branja, na premajhno upoštevanje individualnih razlik in posebnosti učencev, preobsežnost domačih nalog in domačega učenja, na neustrezno in pretirano uporabo pisnega preverjanja.

V sosednjih deželah so močno prisotna prizadevanja, da se porusi zid med šolo in predšolsko vzgojo in da se začetek šolanja prilagodi potrebam in možnostim učencev v tem obdobju. V Švici, denimo, kjer je šolstvo zelo decentralizirano, stopajo otroci v šolo večinoma s sedmimi leti. Program v prvem razredu ni težak. Učenci morajo obvladati samo tiskane črke, pisane se učijo v drugem razredu. Pri pouku veliko slikajo, izdelujejo predmete iz papirja in kartona in iz naravnih in odpadnih materialov. Klopi so razporejene za različne dejavnosti.

janja znanja in podobne slabosti, ki pri otrocih povzročajo travme.

Pravimo, da nobene reforme ni mogoče speljati brez poprejšnje reforme ljudi, v tem primeru učiteljev. Bistvena vrzel, zakaj se tudi ob novem programu življenja in dela osnovne sole pojavljajo stare napake (preveč frontalni in autoritarni odnos do učencev, uresničevanje preobsežnih vsebin za vsako ceno ipd.), nastaja v kadrovskih šolah, ki izobražujejo bodoče učitelje. Ti ostajajo brez prepotrebnih znanj iz psihologije, oblik in metod dela z učenci. Pripravni-

stvo jim tega ne nadoknadi. Učitelj-pripravnik sicer dobi mentorja, vendar je v razredu že prvi dan sam, samostojen. In če nima ravno prirojenih pedagoških sposobnosti, posluha za izločanje balasta iz učne snovi, za razvoj vsakega učenca posebej, kaj lahko postane »birokratski« učitelj.

Naša nova šola pa rabi zelo ustvarjalnega učitelja; bolj kot do potankosti izdelan učni načrt rabi cilj, kaj učenec v prvem, drugem razredu mora obvladati, pot do tega znanja pa naj izbere sam. Seveda je to težje, a daje tudi večje zadoščenje.

H. Jelovčan

Vseved - vodnik po Gorenjski

Kdor ve, ta zmore

Gornji naslov je hkrati tudi geslo, ki so ga v prvo, poskusno številko Vseveda napisali njegovi pobudniki in sestavljaci. Vseved, vodnik po Gorenjski, katerega predstavitev je bila v začetku tedna v gostilni Matjaž v Kranju, je ljubo oblikovana knjižica, žepnega formata (11 x 21 cm), ki vsebuje turistične, kulturne, športne, komercialne, skratke tiste informacije, ki obiskovalcu napotijo v vsak, še tako majhen konec Gorenjske. »Prve ideje so stare tri mesece in rezultat le-teh je sedaj tu, da ga ocenite vi, ki boste v Vsevedu informirali in vi, ki boste informirani iz njega,« pravijo Vsevedovci, kot so se avtorji vodnika sami pomenovali. Koledar aprilskih preditev v različnih koncih Gorenjske, zapis o tako imenovani Poti kulturne dedi-

ščine, predstavitev Avsenikove gostilne v Begunjah, pa gostilne Plevna v Škofji Loki, kaj je mogoče kupiti v trgovini kranjske občine zadruge, so le nekatere od zanimivosti objavljenih v prvi številki Vseveda.

Zaenkrat so natisnili le 500 izvodov in če bo stvar naletela na dober odmev, bodo s 1. junijem začeli Vseved izdajati redno vsak mesec v nakladi vsaj 2000 izvodov. Seveda je nemajhen problem tudi pridobivanje finančnih sredstev. Za prvo številko so prispevali denar predvsem zasebniki in delovne organizacije, ki v njej tudi oglašajo. Knjižica naj bi bila do

Sodelovanje slovenskih in koroških lovcev

Skupna skrb za jelenjad

Kranj, marca - V Kamniški Bistrici so sredi marca podpisali sporazum o gojitvi jelenjadi v Karavankah, ki utrujuje sodelovanje koroških in slovenskih lovcev.

Gojivno območje jelenjadi, na katerega posega sporazum, so lovišča na območju Železne Kaple na Koroškem, na nasli strani pa lovišča na območju Kamnika, Jelendola in Kokre, s katerimi upravlja gojivni zavod Kozorog iz Kamnika, in revirji lovskih družin Tržič, Jezersko, Storžič in Udin bôršt. Območje, ki ga obravnava sporazum, meri okrog 53.000 hektarov, središče pa leži v Kortah na Koroškem, pri nas pa v Jelendolu, v Kokri in na Jezerskem. Lovci ocenjujejo, da živi tod okrog 470 jelenjadi. Dogovorjeni odstrel, ki je posledica optimalnega razmerja med gozdom, poljem in divjadom, pa je 280 jelenjadi. Možna toleranca je lahko 15 odstotkov nad ali pod tem številom. Gojitev toljškega števila jelenjadi je zahtevno. Lovci ocenjujejo porabo krme na okrog 250 ton, prevladujejo pa pesa, tropine, seno, kostanj in podobno. Lani dovoljena višina odstrela ni bila uresničena. V Avstriji je bila uresničena 89 odstotno, v Kozorogu 94 odstotno in na območjih naših lovskih družin 70 odstotno.

Sodelovanje slovenskih in koroških lovcev pri gojivti jelenjadi ni novost. To-

krat je šlo v bistvu za podaljšanje sporazuma in določitev natančnih pravil igre. Odločitev zanj ni bila težka, saj je bilo dosedanje dogovarjanje uspešno, kar se še posebej odraža pri boljšem varstvu jelenjadi v Karavankah in višji kakovosti stastnosti in spolne sestave jelenjadi, predvsem pa tudi v bolj usklajenem odnosu med jelenjadom in gozdom, za kar so še posebej zainteresirani gozdarji, oziroma lastniki gozvodov. Tokratni dogovor v Kamniški Bistrici podaljuje sporazum kar za pet let, to je do leta 1994, kar potrjuje veliko stopnjo medsebojnega zaupanja.

Za dosledno in pošteno ureševanje sporazuma je osnovni dejavnik človek, ki lahko deluje negativno ali pozitivno. Vladati mora medsebojno zaupanje, je dejal ob podpisu direktor Kozoroga iz Kamnika Jože Šašel. Sodelovanje se mora razvijati v dobro gozda, polja in divjadi, izrednega pomena pa je sprotno medsebojno obvezovanje. Divjad ima svoje zakonitosti, ne glede, kje živi, in tudi meja ne pozna in ne priznava. Zato se mora predvsem človek, lovec, prilagajati zakonitostim divjadi.

J. Košnjek

Po podpisu sporazuma o gojivti jelenjadi. Od leve proti desni: predsednik Zveze lovskih družin Gorenjske Janez Konc, direktor Gojivvenega zavoda Kozorog Kamnik Jože Šašel in predstavnik lovev za področje Železne Kaple Albin Knafel. - Foto: F. Ekar

Malomarnemu ravnanju s stanovanjem je treba stopiti na prste

Kot svinja z mehom

Kranj, aprila - Resda se v spalnih naseljih ljudje med seboj ne poznavajo in jim je drug drugač malo mar, nekateri pa vendarle ne morejo zaprtih oči mimo očitne malomarnosti. Na ulici Rudija Papeža 3 na Planini je sosed z oči propadajoče družbeno stanovanje, v katerega se je po smrti ostarelih stanovalcev nasilno vselil njun sin.

Kot nam je povedal eden od sosedov (naslov imamo v uredniju), med drugim je tudi delegat za stanovanjsko skupnost in se zato čuti dolžnega opozoriti na problem, se je po smrti nekdajnih stanovalcev tu začelo »kot v Texasu«. Prišel je staro pohištvo zmetal iz stanovanja, da se je še dolgo valjalo po zelenicah, dokler ni končalo na padunu. Pred pol leta je v stanovanju celo gorelo, kranjski gasilci so moralni tako rekoči vdreti, da so pogasili požar. Ožgane predmete so pospravili in sosedje so se pomirili, v dobrì veri, da bosta poslej stanovanje in okolica

spet urejena. Vendar je danes podoba spet enaka. Balkon, na katerej je stari gospod nekoč vzorno skrbel za red, je založen s šaro, stanovanje menda kot odpad - še pri Dinosu morajo imeti večji red kot tu, je navrgel sosed, ki nas je opomnil na malomarno ravnanje z družbenim premoženjem, katerega kvadratni meter je danes vreden že skoraj milijardu.

Domači hišni svet, ki je bojda pristojen za pritožbe v takih primerih, se dolgo ni zganil. Sosedje so obvestili krajevno skupnost, kakšna škoda se dela družbeni lastnini. Tajnica KS bratov

Smuk Tilka Kleč nam je povedala, da to ni edini primer v tej krajevni skupnosti s pretežno družbenimi stanovanji in gosto naseljenostjo, kjer je takšno ravnanje težko nadzirati. O primeru so obvestili Domplan, ki naj bi kot lastnik stanovanja stopil na prste malomar-

ne.

Tam pa imajo na žalost z nasilnimi vselitvami vse več izkušenj. Podatke o njih dobijo od hišnih svetov, o stanovanju na Rudija Papeža 3 pa so bili obveščeni po neuradnih kanalih - slednji se je zanj razvedelo tudi zaradi požara - pasivni hišni svet jih je obvestil šele ta teden. Žal ni pričakovati, da bi upravno in sodno kolesje prav hitro steklo. Kot pravijo pri Domplanu, stanovalce, ki se nasilno vselijo, najprej povabijo na pogovor in jim dajo rok, do kdaj naj

se izselijo. Pri tej fazi reševanja so tudi s primerom Rudija Papeža 3. Če jih ne prepričajo, prepustijo stvar sodišču. Sodni mlini pa, kot vemo, počasi meljejo, postopke pa podaljuje tudi vse več takšnih in podobnih primerov ter neplačevanje stanarin, kar morajo tudi izterjeti s tožbo.

Soseska bo morala najbrž še kako leto ali dve trpeti malomarna stanovalca v pritičnem stanovanju na Rudija Papeža 3, dokler sodišču ne bo rekel zadnje besede. Dotlej pa se bodo verjetno še veliko jezili nad navlako in trepteli pred novim požarom, če v hišnem svetu ne bodo znali ilegalima sedoma odločno povedati, kakšna pravila obnašanja velajo v stanovanjskem bloku, pa če se vanj našel uradno ali kako drugače.

D. Z. Žlebir

Manojlo Gavrič raznaša pozive kranjskega sodišča

Od bogataša do siromaka

Kranj, aprila - Mladinski servis v Kranju zaposluje mlade na vseh mogočih področjih. Tako delovne organizacije kot zasebniki so se že navadili, da v nujnem primeru poklicajo na pomoč mlade, ki vskočijo za krajišč čas, opravijo to ali ono delo, da proizvodnja nemoteno teče naprej. Eden od mladeničev, ki se redno odzivajo, je Manojlo Gavrič, študent Visoke šole za organizacijo dela iz Kranja. Trenutno dela za kranjsko sodišče, kjer ob popoldnevin in večerih raznaša strankam priporočena pisma z osebno vročitvijo.

»Od leta 1985 sem prijavljen na Mladinskem servisu in vse mogoče sem že delal. Prvo moje tako delo je bilo v Savi, v tovarni avtoplaščev, nato v mešalnici pri zmehi in potem še enkrat pri klinastih jermenih. Med počitnicami je bilo. Pri avtoplaščih je bila strašna vročina, pri zmehi vročina in silno slab zrak. Umazano delo, delavcem ne pravijo kar tako "ta črn". A se vsemu privadiš. Potem sem pri zasebniku čistil okna, Gorenjskemu muzeju pomagal seliti muzejske eksponate iz Kranja v Adergas, nekaj ur sem delavcem Projektivnega biroja pomagal seliti v višje nadstropje, bil sem redar na cesti ob pustu in kdo ve, kaj še. Najlepše pa je bilo pri Cestnem podjetju obnavljati crte na cestah, na prehodih za pešce. Od novembra pa raznašam priporočena pisma kranjskega sodišča. Vedno so imeli težave, kajti poštarji so bili pri teh vročitvah neuspešni, saj ljudi dopolne ne dobe doma, ljudje pa tudi ne prihajajo na pošto po priporočena pisma, kajti največkrat vedo, za kaj gre, pa se raje izognejo.«

»Tebi pa uspeva?« Seveda, pisma raznašam pod večer, od 18. do 20. ure, ko so ljudje navadno doma. Se pa dogaja, da pisma kljub temu nočjo prevzeti. Če ga dobim doma in pošiljko odkloni, odtrgom vročilnico in pismo pustim v nabiralniku. Na vročilnico pa seveda napišem, da je odklonil. Koliko različnih ljudi srečam pri tem. Od najbolj bogatih, do najbolj revnih. Zgodilo se mi je že, da sem prišel v dom, kjer je od povsod silila revčina, bili so pri sveči, igrал je le radio, na katerega so nekako prilepili baterije. Izgleda, da so jim odklopili elektriko, ker je niso mogli plačati, jaz pa sem jim prinesel poziv za poravnavo bogove katerega računa... Včasih te kar zaboli. Nekateri ljudje zares težko žive. In prav ti so navadno moje "stalne stranke". Največ dela imam po Planini.«

»Si z dohodkom zadovoljen?«

»Zelo. Trenutno imam 3100 dinarjev od vsake vročitve, toliko menda, kot znaša poština za priporočeno pošiljko. Sodišče mi plačuje vsake teden sproti in vsi smo zadovoljni. Jaz tisti dve uri pod večer vzamem kot rekreacijo po študijskem dnevu, ki pa je še dobro plačana povrhu. Mislim, da je bila to pametna poteka kranjskega sodišča, po kateri bi se lahko marsikje zgledovali. Mladih, ki bi hoteli prevzeti takšno delo, je dovolj.«

D. Dolenc

Gmotna stiska davi kranjsko porodnišnico

Še avto po 17 letih odpove, kaj šele inkubator

Ko smo se tisto jutro oglasili v kranjski Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo, je dr. Vida Košmelj, utrujena od nočnega dežurstva, sporočila, da je bila noč zelo razgibana: kar 11 otrok je prišlo na svet. Statistično gledano namreč na porodni oddelki dnevno sprejmejo šest bodočih mater. Rojstva pa se ravnavajo po naravi, ne statistiki, in ob »dobri letini« se jim primeri tudi 16 ali 17 rojstev na dan. To vedrijo ob porajanju novega življenja pa zadnja leta zagrinjajo temni oblaki: porodnišnica se duši v gmotni stiski, zato se je nedavno obrnila po denarno pomoč v kranjskim delovnim organizacijam, da bodo lahko obnovili najnujnejšo opremo.

Po burni noči je bilo v porodni sobi mirno, le dve porodnici sta v družbi babic čakali na srečni dogodek. Tretja je, pri jučenja na kardiotorograf, prisluškovala ritmičnemu utripjanju srca pri otroku, ki naj bi v kratkem ugledal beli dan. Aparat, ki smo ga videli, je že eden tistih s spiska potrebnih kranjskih porodnišnice, z njim namreč na leto opravijo okoli 300 pregledov in omogočijo, da se rodijo zdravi otroci.

Manj spokojno je bilo na oddelku za novorjenčke, kjer so sinočnji novinci že okreplili vrste rojenih pred njimi. Okoli pol stotinje dojenčkov je, toplo zavitih, bodisi počivalo v posteljicah, bodisi z jokom opozarjalo sestre nase. Ta čas je bila ravno na obisku zdravnica, ki je s stetoskopom vznemirjal drugega za drugim. Troje otročicev, slabotnejsih od vrstnikov, je ležalo v inkubatorjih, in »stolnih posteljicah«, da bi lažje dohiteli razvoj otročic. Tretja je, pri jučenja na kardiotorograf, prisluškovala ritmičnemu utripjanju srca pri otroku, ki naj bi v kratkem ugledal beli dan. Aparat, ki smo ga videli, je že eden tistih s spiska potrebnih kranjskih porodnišnice, z njim namreč na leto opravijo okoli 300 pregledov in omogočijo, da se rodijo zdravi otroci.

Medtem ko je otročad prepuščena negi osebja, pa matere v tesnih sobah, ki si jih delijo po štiri, počivajo. V treh sobah pa so mamice po ves dan s

Dr. Gregorač za ultrazvokom, ki je bil pred leti kupljen z denarjem kranjskega združenega dela.

Malemu korenjaku Nikolaju ob rojstvu ni bilo treba v inkubator, a vsi novorojenčki nimajo enake sreče.

Spisek darovalcev je predolg, da bi ga objavljali na tem mestu. Povejmo le, da je na njem 120 imen delovnih organizacij, osnovnih organizacij sindikata in posameznikov. Akcija zbiranja denarja za porodnišnico še vedno ni končana. Prispevke lahko nakaže na račun: 51500-603-30372 (BGP Kranj).

Ganljivo je, od kod vse pritekajo sredstva za pomoč porodnišnici: od šolskih otrok, ki so zbirali za tovarisce ob 8. marcu, od delavk, ki so se odrekle darilom za praznik v prid inkubatorju, od upokojene babice iz Medvoda, ki ji ni vseeno, da njen nekdanja »hiša« životari v pomanjkanju denarja... Med posamezniki pa se je najbolje izkazala Justina Peternej iz Javorja, ki je darovala precej znesek odpravnine za minilo delo v tujini. Svoje humano dejanje je takole utemeljila: »Svojih otrok nisem imela, pa naj imajo drugi nekaj od tega premoženja.« Njej in vsem darovalcem se v imenu bodočih mater in novorojenčev v porodnišnici iskreno zahvaljujejo.

Na otroškem oddelku kranjske porodnišnice leži okoli 50 dojenčkov, desetina jih mora v inkubator.

(jim ga pa privzgajajo) in jim ni mar dneva ali noči. Lani je tu prišlo na svet 2137 otrok. Vsi žal niso preziveli. Veliko slabotnih pa jim je uspelo obdržati pri življenju v inkubatorju. 50 najbolj slabotnih novorojenčkov je moralno v inkubator celo v ljubljansko porodnišnico, kjer zanje skrbi velika in strokovno močna ekipa zdravnikov. V Kranju pa pomnijo tudi nekaj izjemno veselih dogodkov: rojstvo trojčke z Visokega pred četrto stoletje, prvi, ki so preživele. Znameniti so Logarjevi čet-

17 let stari inkubator nudi gostoljubje tri dni staremu Dejanu.

verki iz Škofje Loke, danes že 4-letni kratkohlačniki. Rodilo se je tudi mnogo dvojčkov, lani 19, saj jih uspejo z zgodnjo diagnozo več kot nekdaj obdržati pri življenu.

Nad vedrim porajanjem novega življenja se zadnja leta zgrinjajo oblaki. Porodnišnica je zaredila v hudo gmotno stisko, iz katere si ne more pomagati, kljub kakovostenemu delu in dolgoletnemu dobreemu imenu. Kot je povedala pomočnica direktorja Nada Mihajlovič, s sproti dodeljenim in zasluzenim denarjem komajda životarijo, medtem ko na obnovilo ali celo nakup nove opreme sami ne morejo niti misliti. Stičevalni aparati so že iztrošeni, domala muzejski primerki, prineseni še iz prejšnje porodnišnice na Laboratori PH-meter, ki služi za ugotavljanje vitalnih funkcij plodu pred porodom in novorojenčka, nosi datum 12. 8. 1970. Konec lanskega leta se mu je pridružil novi, ki ima v minutih zahtevane rezultate preiskav, medtem ko se je stari mučil pol ure. Stal je 17 starih milijard. Še več je aparativ, potrebnih zamenjava. Njihova cena se računa v tisočih ameriških dolarjev. Prvi na spisku pa je nedvomno inkubator. Kranjske in ostale gorenjske delovne organizacije ter posamezniki so doslej že darovali okoli 20 starih milijard v ta namen, klic po pomoči iz porodnišnice pa še vedno zveni. Odzovite se mu tudi vi.

D. Z. Žlebir
Foto: F. Perdan

Senčna plat jugoslovenskega podviga

Za poznavalce alpske smučarje so dosežki Jugoslovanov oziroma Slovencev pravi čudež. Kako mora dežela z borima dvema milijonoma prebivalcev, s šibkim gospodarskim potencialom, če ga primerjamo z gospodarstvom smučarsko vodilnih držav, z omejenimi možnostmi financiranja množičnosti in nato selekcij na vseh ravneh, razen tega pa dežela brez pravega smučarskega središča, uporabnega vse leto, kar je posebej negativno v sedaj že običajno slabih zimah, dosegati take rezultate in mesati štene veselilam. Dosej smo jih in tudi zadnjo zimo smo to še ponovili. Konec konca smo se s svetovnega prvenstva vrnil z dvema kolajnoma, splohovanja vredna, čeprav manjša kot pretekle sezone, je tudi bera osvojenih točk v svetovnem pokalu. Če bi k temu dodali še izjemno zanimanje Slovencev za smučarje in pripravljenost zanj po sebi tudi v žep, bi lahko dejali, da je sploh vse v najlepšem redu.

Vedno resneje pa kaže prisluhniti pesimističnim prerokom, da se utegne pokazati tudi senčna plat naših alpskih smučarjev. Naš kakovostni vrh je zelo osek, sedaj pa ga je dokončno zapustil še Rok Petrovič, ki bi lahko še nekaj let igral eno glavnih vlog v naši in svetovni smučarji. V euforiji veselja ob kolajnah na svetovnem prvenstvu in na zadnjih tekma za svetovni pokal je butnila veste o protestnem štrajku trenerjev reprezentance v alpskem smučanju zaradi slabega nagrajevanja v primerjavi z drugimi panogami doma, še posebej pa s tujino. Marsikdo ob teh ljudi, vključno s Tonegom Vogrincem, tvorcem jugoslovenskega smučarskega čudeža, bi lahko po vzoru Gartnerjev in drugih, sicer manj znanih, pa kakovostnih strokovnjakov, pokazal potni list in odšel na tuje. Ne vemo sicer za izid trenerškega štrajka, vendar se zdi, da ta nevarnost še vedno grozi, kar je dolaj jasno čutiti tudi iz razgovora s Tonegom Vogrincem ob zadnjem žrebarju akcije Podarim dobim. V vsem skupaj pa generalno tiči še ena nevarnost: v primeru manjših uspehov se bo interes gospodarstva za pomoč v reklamiranju te oblike zmanjšal, pa tudi pripravljenost ljudi za sodelovanje v akciji Podarim dobim je zelo odvisna od uspehov in neuspehov. Ta premor med staro in novo sezono je zato lahko za jugoslovensko smučarijo v marsičem prelomen, izhod pa je lahko še naprej pozitiven ali dolgoročno negativen. Graditi bi morali na pozitivnem odnosu do strokovnjakov in odpiranju možnosti za njihovo uveljavitev, na še vedno aktivnem vključevanju staršev (če so sevedu premožnejši), vendar ne v stroku, ampak v pomoč, in na realnem planiraju ciljev, za katere ni nujno, da so vedno tako visoki, kot so bili doslej. Ni vedno nujno, da dobri pionirji in mladinci, kjer imamo že nad desetletjem, od mladega Krizaja dalje, evropske in svetovne pravake, postanejo tudi odlični, zreli tekmovalci med člani.

J. Košnjek

Bergantov tek 18. aprila

Tržič, 4. aprila — Štafetni tek po ulicah Tržiča in spominski tek Boruta Berganta se je v Tržiču in med tekači iz vse Slovenije že dobra uveljavil. Letos bo prireditev, ki poteka pod pokroviteljstvom ČP Glas iz Kranja že četrtič, poseben organizacijski odbor, ki je v ta namen ustavljeno pri TKS Tržič, pa dela s polno paro.

Za letos so organizatorji pripravili nekoliko spremenjeni program tekov in sicer imajo na teku štafet učencev in učenek letnika 1974 in mlajših pravico nastopa štafete posameznih šol in telesno-kulturnih organizacij iz vse Gorenjske, v posamičnem teku mladink na 1500 in mladincev na 3000 metrov so omejili udeležbo na tekači in tekačice, rojene leta 1970 do 1973, članice in veteranke (meja je 30 let) bodo tako kot doslej tekle na 5 kilometrov, član in veterani (meja je 35 let) pa bodo merili moči na 10-kilometrski trasi in obenem tekmovali za Memorial Boruta Berganta.

Tekmovanje bo potekalo po tržiških ulicah, torej po asfaltu. Ta podatek je za tekmovalce, ki jih organizatorji pričakujejo iz vse Slovenije, prav gotovo pomemben, tako kot to, da se tudi tokrat organizatorji še niso odločili za plačilo startnine, ter da bodo za čas tekmovanja vsi udeleženci teka nezgodno zavarovani.

Organizatorji so poleg pokalov in kolajn na najboljše pripravili tudi zanimive praktične nagrade za najboljše, vsak udeleženec pa bo prejel tudi spominsko značko.

Tek bo v torek, 18. aprila, s prvim startom ob 16. uri, prijave pa sprejemajo v pisarni TKS Tržič, Bračičeva 4 ali po telefonu 50-776 do 12. ure na dan tekmovanja.

J. Kikel

Tradicija se nadaljuje

Če ni snega pa po suhem

Duplje, 5. aprila — Zima se je pač tako poigrala, da so morali smučarski teki Po potek Kokrškega odreda v Dupljah tudi letos odpasti. Da bi v Dupljah vseeno ostali zvesti tradiciji, bodo v nedeljo, 9. aprila, suhi množični teki, združeni tudi s pohodom.

Organizatorji tekov so se dela lotili enako resno, kot bi šlo za tradicionalne množične teke na snegu, ki so se uveljavili kot ena najmožnejših in najbolje organiziranih smučarskih tekaških prireditvev v Sloveniji. Vsak udeleženec bo prejel tradicionalno in med smučarskimi tekači zelo priljubljeno dupljansko tekaško čepico z znakom Slovničnega, ki je pokrovitelj prireditve, in značko. Prijave za tek bodo sprejemali samo na dan tekmovanja, v nedeljo od sedme ure dalje do začetka tekmovanja ob pol desetih, na rokometnem igrišču na osnovno šolo v Dupljah. Prijavnina za odrasle bo 5.000, za otroke pa 1.000 dinarjev, vojaki, miličniki in teritorialci pa bodo plačila startnine oproščeni. Start bo pri osnovni šoli, proge pa bodo potekale ob Dupljem v smeri Strahinjia in po potek Udin boršta nazaj do cilja pri šoli v Dupljah. V tej smeri bodo usmerjali tudi pohodnike, ki bodo želeli ob hoji preživeti nekaj ur v naravi.

Sicer pa bo nedeljski spored v Dupljah bogat. Med sedmo in pol deseto uro bodo sprejemali prijave, ob 8. uri pa bo v osnovni šoli sprejem članov častnega odbora prireditve in borcev Kokrškega odreda. V šoli bo tudi seja častnega odbora, ki ga vodi Martin Košir (organizacijskega voda Ivan Torkar), na seji častnega odbora pa bodo podelitev knjižne nagrade učencem za najboljše spise in likovna dela na temo Kokrškega odreda. Starti v vseh kategorijah, od cicibanov do veteranov, proge bodo dolge od 800 do 12.000 metrov, se bodo začeli ob pol desetih. Tekmovanje bo končano ob 13. uri. S kranjske avtobusne postaje bo do Dupljih vozil posebni avtobus, v Dupljah pa bo zagotovljenih dovolj parkirišč.

J. Košnjek

Jeseničanke na Nizozemskem

Jesenice, 4. aprila — Ekipa članic Košarkarskega kluba Jesenice, ki nastopa v slovenski ligi, je nekaj dni gostovala na Nizozemskem pri klubu Celeritas v Groningen. Jeseničanke so navezali stike s tem klubom, ki je košarkarice povabil na turnir, na katerem je v posameznih selekcijah nastopilo 700 košarkarjev in košarkaric. V najkvalitetnejši ženski skupini so Jeseničanke zasedle odlično 2. mesto. V finalu so še posebno drugem podaljšku izgubile z eno od nizozemskih prvoligaških ekip. Na Nizozemskem je ekipa, ki so jo sestavljale predvsem mlade igralke, odigrala še dve tekmi. Ena so igralke prepričljivo doble, drugo pa minimalno izgubile.

J. Rabič

Uspešen začetek sezone leških letalcev

Začetek z diamanti

Lesce, 4. aprila — Kot nam je sporočil Leon Mesarič z Alpskega letalskega centra iz Lesc, so jadrnici piloti, med njimi mnogi začetniki in letali s krajšim stažem, obetavno začeli sezono. V enem tednu so naleteli že 310 ur v 170 letalih, kar je desetina skupnega lanskoga letenja.

Kako bo letos sploh živel (ali bojje životali) Alpski letalski center iz Lesc, ki ga ponavadi na vsa usta hvalimo in ponavljamo veliko družbeno pomembnost njegovega delovanja, ko piloti in padaleci dosegajo vrhunske rezultate, sicer pa nam je ocitno breme (ali neizkorisčena možnost), bomo pisali kdaj drugič. Slišali smo, da ima sedaj zagotovljeno komaj petino denarja za normalno letošnje delovanje. Kako bo center za silo povezal konec s koncem, bo zanesljivo potrebne dosti truda, iznajljivosti samega centra, in kot po ne ustaljeni navadi, delovnega prispevka članov centra.

Tokrat pa o letalcih s spodbudnejšo plati. Lepo spomladansko vreme jim je omogočilo, da so začeli s sezono kar nekaj tednov prej kot pretekli leta. V Karavankah in Julijskih Alpah so bile ugodne termične razmere. Vrsto kakovostnih in zahtevnih prelepor je opravil Boštjan Prišavec, ki se zavzeto pripravlja

na svoj prvi reprezentančni nastop na svetovnem prvenstvu v jadrnem letenju, ki bo letos maja v Avstriji. Dosegel je pretekel že dobrih 1000 kilometrov, njegov najdaljši prelet pa je meril 390 kilometrov.

Zadnja dva dneva preteklega tedna pa je ugodno vreme in dobro sodelovanje s kontrolo letenja na Brniku omogočilo odmetne rezultate tudi mlajšim letalkam in letalcem. Dosegali so zavidljive višine in s tem tudi pogoje za srebrno, zlato in diamantno letalsko značko. Najuspešnejši je bil Andrej Dežman, ki je v petek dosegel 5500 metrov relativne višine in mu je le 100 metrov zmanjkalo do osvojitev pogoja za diamantno značko. Od vlečnega letala se je namreč odpel pri 600 metrih višine, pogoj za zlathni diamant pa je 5000 metrov relativne višine od odpenjanja do dosežene višine. Manjko je krepko nadoknadel že naslednji dan, ko je zajadral

6000 metrov visoko in dosegel pogoj za diamant.

Zlate višine po odpenjanju so dosegli Irena Tavčar, Danica Volčanšek in Boštjan Oblak. Vsi trije so poleteli 4700 metrov visoko. Tako visoko sta bila tudi lanska začetnika Andrej Fijavž in Uroš Repe. Torej, izjemno obetaven in uspešen začetek letalske sezone v leškem Alpskem letalskem centru.

J. K.

Uspeh Romihove

Tržič, 4. aprila — Letošnja zgodnja pomlad je omogočila tudi rani začetek plezalne sezone. V Dolžanovi soteski nad Tržičem, kjer se poizkušajo v mnogih smereh predvsem športni plezalci, je za prvo letošnje prijetno presenečenje poskrbel domačinka Nuša Romih. Kot prvi ženski športni plezalci ji je namreč uspelo ponoviti vzpon v zelo težavni smeri Solea (VIII+ , IX-). Ta najboljši dosežek ženskega športnega plezanja je uresničila 27. marca, le dan po končnem državnem prvenstvu v športnem plezanju v Zagrebu, kjer s 6. mestom ni bila najbolj zadoljivo.

Zanimivo je, da je bila Romihova skupaj s plezalko Jelko Tajnik pred podobnim uspehom že lansko jesen. Tokrat se jima je vzpon v Solei ponesrečil prav ob koncu smeri, nadaljnje poizkuse pa je preprečilo poslabšanje vremena. (S)

Vaterpolo

V soboto gostuje Beograd

Kranj, 5. aprila — V prvi B zvezni ligi ni več neporaženega moštva. Preteklo soboto je bilo prvo kolo nadaljevanja prvenstva. Kranjski Triglav je tokrat gostoval pri Budvi in se domov vrnil poražen. Spet je bilo sporno srečenje sodnika Petkova iz Kikinde. Budvi je puščal grobo igro, tako da se je Kodrič vrnil domov z dvanajstimi šivi v nosu. Sojenje sodnika Petkova je vedno v korist tistem nasprotniku, ki je slabši. **Izid srečanja — Budva : Triglav 11 : 9 (2 : 3, 6 : 2, 2 : 1, 1 : 3).**

V drugem kolu nadaljevanja bo Triglav to soboto v bazenu Trivoli v Ljubljani gostil moštvo Beograda. Upajmo, da bo Triglav zmagal. V prvem delu so Triglavani dobili tekmo z njimi v Beogradu. **Tekma bo v soboto ob 19.30.**

D. H.

Začetni tečaji tenisa

Kranj, 5. aprila — Teniški klub Triglav iz Kranja organizira začetne tečaje tenisa za odrasle in otroke. Vsa pojasnila dobite na asfaltnem teniškem igrišču na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju 12., 13. in 14. aprila pri Marku Čirču.

Zbor blejskih planincev

Bled, 7. aprila — Upravni odbor Planinskega društva Bled vabi na volilni občni zbor, ki bo danes, 7. aprila, ob 19. uri v osnovni šoli Josipa Plemlja na Bledu. Na zboru bodo ocenili preteklo delo, predvsem pa se pogovarjali o prihodnjih nalagah, kjer dajejo posebno pozornost izletništvu, pohodništvu in planinskemu vodništvu, kar je za turistični Bled in njegovo ponudbo zelo zanimivo. Na zboru bodo pokazali film o varovanju v gorah pozimi in diapozitive o letih v Dolomitih, kot so ga lani doživeli in posneli mladi blejski planinci. J. K.

Nogomet

Uspeh mladincev Save in Britofa

Kranj, 5. aprila — V nadaljevanju tekmovanja v II. slovenski nogometni ligi je Triglav z 1 : 0 premagal Postojno. Naklo je bilo poraženo v Mirnu z 2 : 0, z enakim izidom Jesenice v Ajdovščini, Sava pa je doma z Bijljami igrala 1 : 1. Vodi lama z 19 točkami, Triglav jih ima 16, Elan 18, Naklo 15, Slavija 14, Jesenice 12 itd.

Prijetno so nas presenetili mladinci Save in Britofa. Sava je v republiški mladinski ligi premagala Podpolje z 1 : 0, Britof pa je s 4 : 0 premagal Stol in se bolj učvrstil na prvem mestu območne mladinske lige.

V gorenjski članski ligi so odigrali 12. kolo. Izidi: Britof : Primskovo 1 : 0, Tržič : Visoko 3 : 0, Kokrica : Mavčice 1 : 1, Bitnje : Polet 0 : 1, Zarica : Lesce 3 : 0 in Alpina : LTH 1 : 2. Britof ima 23 točk, LTH 18, Alpina 17, Tržič 16, Visoko 14, Zarica 12, Creina Primskovo 11, Lesce 10, Mavčice 8, Bitnje 8, Polet 6 in Kokrica 1 točko. D. Jošt

V nedeljo

Tek dveh mostov

Kranj, 5. aprila — Športno društvo Jakob Štucin iz Hrastja prireja v nedeljo, 9. aprila, že petič tradicionalno tekaško prireditve Tek dveh mostov na 20 kilometrov dolgi progi. Start bo ob 10. uri pred gasilskim domom v Hrastju. Proga bo potekala na relaciji Hrastje - Prebačevo - Trboje - Valburga - Zbilje - Podreča - Mavčice - Praše - Breg - Orehek - Čirče - Hrastje. Proga je ravniška in je primerna za začetek tekaške sezone. Tekmovanje bo potekalo po pravilih Atletske zvezne Slovenije. Moški bodo razdeljeni v štiri skupine: A do 30 let, B od 30 do 40 let, C od 40 do 50 let in D nad 50 let. Ženske pa v tri skupine: E do 30 let, F od 30 do 40 let in G nad 40 let. Nagraben bo vsak tekmovalec, še posebej pa najmlajši in najstarejši med moškimi in ženskami. Prijava sprejemajo eno uro pred startom, to je ob 9. uri. Pokrovitelj tekmovanja je Agromehanika iz Kranja. Na start se iz kranjske avtobusne postaje bo lahko pripremite z lokalnim avtobusom številka 1.

J. K.

Bodo tudi tokrat kolajne

Kranj, 5. aprila — Danes se je začelo v Anchorageju na Aljaski šesto svetovno mladinsko prvenstvo v alpskem smučanju. Svetovna prvenstva so od leta 1982 dalje, pred tem pa so bila samo evropska. Skupno smo Jugoslavijani doslej osvojili že 18 kolajn, od tega 7 zlatih. Dobili so jih Boris Strel, Mateja Svet, Robert Žan in Gregor Grilc v veleslalomu ter Andreja Leskovšek, Rok Petrovič in Bojan Krizaj v slalomu. Na tokratno svetovno prvenstvo je odšlo devet smučarjev, med njimi Gregor Grilc (Triglav Kranj), Matej Jovan (Radovljica), Andrej Miklavčič (Alpetour) in Jure Košir (Kranjska gora). Razen teh Gorenjevcov so v reprezentanci še Mitja Kunc (Crna), Barbara Brlec (Domžale), Narcisa Šehovič (Olimpija) in Andreja Rojs in Andreja Pot

TV SPORED**PETEK**

7. aprila:

- 10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.00 J. Hubač: Mostovi
12.30 Video strani
11.30 J. A. Lacour: Kajnov
nasmej, francoska nadaljevanka
12.30 Video strani
16.15 Video strani
16.25 Propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Tednik, ponovitev
17.35 Mostovi
18.10 Propagandna oddaja, Video strani, Spored za otroke in mlade
18.30 Safari, češkoslovaška nadaljevanka
19.00 Risanka
19.12 TV okno
19.17 Naše akcije
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Podvodna odkritja, angleška dokumentarna serija
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Detektiva iz Miamija, ameriška nanizanka
21.50 TV dnevnik 3
22.00 V vročici noči, ameriški film
23.30 Video strani
II. program TV Ljubljana
15.00 Split: Tenis za Davisov pokal Jugoslavija : Španija, prenos
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 TV abonma Sinfončni orkester RTV Ljubljana, neposredni prenos iz Cankarjevega doma
22.00 Satelitski programi - poskusi prenos

TV Zagreb I. program

- 8.10 Poročila
8.15 TV koledar
8.25 Oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.35 Prezri ste - poglejte
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Narodna glasba
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektiva iz Miamija, ameriška nanizanka
20.55 Fluid, zabavnoglasbena oddaja
21.40 TV dnevnik 3
22.00 Oddaja iz kulture
23.50 Nočni program
TV Zagreb I. program
14.30 Kako biti skupaj, oddaja TV Novi Sad
15.00 Predstava za otroke TV Beograd
16.00 Split: Tenis za Davisov pokal Jugoslavija : Španija, prenos
17.45 Zadar: DP v košarki Zadar : Partizan, prenos
19.30 TV dnevnik
20.15 Propagandni program
20.15 Filmske uspešnice Nespravljivi, ameriški film
22.15 Premor
22.20 Športna sobota
22.40 Slike časa, oddaja o kulturi
23.35 Satelitski program - poskusi prenos
I. program TV Zagreb
8.50 TV koledar
9.00 Izobraževalni program
9.15 Oddaja za učitelje

RADIO**PETEK, 7. aprila:**

- Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za najo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domagač glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodijske do melodijske + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodijske - 19.00 Radijski dnevniki - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z ansamblom Jožeta Kampiča - 20.30-23.00 Slovenscem po svetu - 23.05 Literarni nočniki - Veno Taufner: Svinčene zvezde - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 8. aprila:

- Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma (Smart)

KINO**KRANJ CENTER**

7. aprila: amer. akcij. komedija PREGON MOŠKE SVINJE ob 16. in 18. uri, slovenski film KAVARNA ASTORIA ob 20. uri. 8. aprila: amer. akcij. komedija PREGON MOŠKE SVINJE ob 16. in 20. uri, trda erotika JACK IN JILL 2 ob 22. uri. 9. aprila: slov. mladinski film POLETJE V ŠKOLJKI ob 10. uri, amer. akcij. komedija PREGON MOŠKE SVINJE ob 15. in 17. uri, slovenski film KAVARNA ASTORIA ob 19. uri, amer. policijski thriller PRESIDIO ob 21. uri. 10. aprila: amer. pust. film ALAIN QUATERMAIN - ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 11. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 12. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 13. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 14. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 15. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 16. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 17. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 18. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 19. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 20. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 21. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 22. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 23. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 24. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 25. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 26. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 27. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 28. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 29. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 30. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 31. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 32. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 33. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 34. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 35. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 36. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 37. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 38. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 39. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 40. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 41. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 42. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 43. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 44. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 45. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 46. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 47. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 48. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 49. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 50. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 51. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 52. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 53. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 54. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 55. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 56. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 57. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 58. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 59. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 60. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 61. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 62. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 63. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 64. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 65. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 66. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 67. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 68. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 69. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 70. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 71. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 72. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 73. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 74. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 75. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 76. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 77. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 78. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 79. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 80. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 81. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 82. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 83. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 84. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 85. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 86. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 87. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 88. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 89. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 90. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 91. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 92. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 93. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 94. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 95. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 96. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 97. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 98. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 99. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 100. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 101. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 102. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 103. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 104. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 105. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 106. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 107. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 108. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 109. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob 20. uri. 110. aprila: amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA II. ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika JACK IN JILL II. ob

Grem stavit, da ve naš najbolj antipolični kratkohlačnik iz prvih razredov osnovne šole o politiki in političnih dogajanjih več kot sleherni povprečni Avstrijec, Nemec ali Francoz!

Moja mala bistra, a nadvse nagajiva sosed, okoli dvanaest let jima je, sta oni dan spet zdolgočaseno brskala po pesku. Bila sta te navidezno brezbržna, kajti vedno vidita vse, kar se okoli nju dogaja.

Mi, ki smo sloneli na ograji, se še ozrli nismo za vojaškim kamionom, ki je počasi pripeljal po cesti in nadaljeval vožnjo nekam proti meji. Solarčka pa sta nemudoma vzdignila glavi, na kar se prvi strahovito razburiti, razkorači in zariplo zakriči na mimozeči vojaški kamion:

»Ko - so - vo; Ko - so - vo; Kosovo re - pu - bli - ka; Kosovo re - publika!«

Vsi smo onemeli, tedaj pa je interveniral njegov priatelj: »Debil!« (zanju je namreč momentalno vse debilno), »a ne veš, da bi te zaradi teh besed na Kosovo ustrelili?«

Naša mala politika sta bila nadvse aktivna tudi ob nedeljskih volitvah, ko sta prostodušno agitirala za »njunega kandidata. Ko so bili ob večernih televizijskih poročilih znani prvi neučaradni rezultati, sta po besedah očividcev sijoče dvignila roke v zrak in zaplesala: »Zmagali smo!«

Tako čudno se ta svet obrača, da res ne veš več, kaj bi! Otreškemu »am, bam, pet podgan, štiri miši, v uh me piši« je pri nas zaradi splošne spolitiziranosti marsikje prezgodaj odklenkal. Upajmo vsaj, da nevede in nehote vzgajamo demokrate, ki se jim

Alpski večer 89 Bled

Organizatorji letošnjega Alpškega večera na Bledu se nanj že temeljito pripravljajo. Alpški večer bo v športni dvorani 6. maja, trajal pa bo natančno štiri ure - do polnoči.

Na njem se bodo predstavili znani narodnozabavni ansamblji:

KUPON

Ime in priimek .....
Naslov .....
Odgovor .....

Iljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

VEZAVA TRI IN ŠEST MESEČNIH DEPOZITOV

S prvim aprilom so začele veljati spremembe pri vezavah nenamenskih kratkoročnih tri in šestmesečnih depozitov

Na sprostitev teh sredstev ni treba več čakači na konec meseca, pač pa **depoziti zapadejo na dan, ko rok vezave koledarsko zapade.**

Sredstva depozitov v mesecu, v katerem rok vezave koledarsko zapade, pa banka **revalorizira s stopnjo revalorizacije**, namesto s stopnjo indeksacije

FORMULA PRIHRANKA:
primer
Vezava depozita: 7.4.1989
Rok vezave:
Zapadlost depozita: 3 mesece
Opomba: če je datum zapadlosti 8.7.1989
nedelja ali praznik, se vezava podaljša do vključno prvega delovnega dne!

Temeljna banka Gorenjske

Am, bam...

ne bo zelo več vredno politizirati o tem, ali je večstrankarski sistem utopija ali anarhija, socialistično samoupravljanje pa asfaltirana avtostrada od tod do večnosti... In da jih tudi ne bo več treba še teden dni po baje prvih demokratičnih slovenskih volitvah na vseh koncih in krajih polemizirati o zgodah in nezgodah

ČVEK

Lepša ženska stranišča

Hribar. Program bosta povezovala Mojca Blažej - Cirej in Vinko Šimek.

Letos bodo vstopnice v predprodaji od 14. aprila v poslovniški Kompasa na Bledu.

Morda pa vam tudi ne bo treba po vstopnice na Bled. Sodelujte v naši nagradni igri in pošljite izpolnjeni kupon.

Sprášujeme vas: Kateri znani slovenski narodnozabavni ansambel že tretje leto organizira najbolj odmerno prireditve na rodnih viž na Bledu? Odgovore napišite na kupone v jih najkasneje do srede, 12. aprila, pošljite na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno igro). Izrebali bomo dva kupona in srečnim izzrebancema poslali po dve vstopnici za Alpški večer 89 na Bledu.

Elisabeth Taylor spet v formi

Slavna filmska igralka Elisabeth Taylor je mesece in mesece preživelna na znani kliniki Betty Ford in se po namigovanjih tista zdravila od alkoholizma in narkomanije. Ko se je končno vrnila domov, je iskreno priznala in izjavila: »Res je. Moram biti iskrena in priznati, da živim po svoje, po merilih, ki drugim pač ne ustrezajo. Če tega ljudje ne odobravajo - pa, takšno je življenje. Najbolj pomembno je, da sem iskrena do sebe in do svojih najbližnjih.«

naše volilne tehnologije.

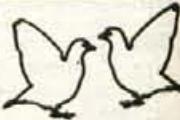
Včasih, ko smo hodili na volišča kot nebogljene ovčke in klukali imena naših krajevnih izbrancev, misleč, da je vse, kar prihaja od zgoraj, tako ali tako dobro, je bilo čisto vseeno, če je bila tudi volilna tehnologija en am, bam... v uh me piši! Če pa se vsaj poskuša ustvarjati videz demokratičnosti, je prav humorno, da ti volilna komisija potisne v roke polovico navadnega svinčnika in te pošlje PRED improvizirani kartonski zaslonček, namesto ZA zaslon. In da ata voli za mama, ki doma kuha, mama pa za ata, ki še spi... Še v Indiji, kjer res nimajo kakšne razvite demokracije in kjer ob toliko milijonih volilcev ne morejo napraviti učinkovite evidence, »stempljajo« roko slehernega, ki se prikaže na volišču. Z žigom na roki pač ne more dvakrat glasovati, tudi za mama ali ata ne...

Spoli pa je kar malce škoda besed, če meni nič tebi nič klub vsemu potihoma simpatizira s tistim volilcem iz Poljanske doline, ki je v zgodnjih dopoldanskih urah takole presenetil krajevni volilni odbor:

»Dobri dan! Prišel sem vam povedat, da jaz že ne bom volil... Oglasil sem se samo zato, da me zvečer ne boste zastonj čakali...« Presenečeni volilni odbor ga je vendar hotel prepričati, naj vendarle voli, če je že na volišču. »Jok,« se je strumodno odrezal odkritosrčni mož, »vaše demokratske volitve gor ali dol, naj bosta kandidata mlada ali stara! Jaz bom odslej volil samo v primeru, če bodo kandidate predlagale najmanj tri slovenske stranke!«

D. Sedej

Dahnili so da:

V Škofji Loki: Kosa Danilovič in Jože Remič iz Škofje Loke; **V Kranju:** Marjana Mubi in Aleksander Štempihar iz Kranja; Simona Žerovnik in Igor Kosmač iz Kranja; Majda Andreč in Marijan Kosus iz Kranja; Milanka Bojić in Momčilo Bulatović iz Kranja; Klavdija Arnež in Matjaž Šurc z Jesenice. **Na Jesenicah:** Biserka Tomazin in Franc Skumave iz Mojstrane; Suzana Klinar in Bojan Tavželj s Planine pod Golico. Čestitamo!

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: smoter, tanilo, Ahiles, rak, mi, Kersnik, juta, era, SW, karabinka, Barle, Oken, niala, areal, prekla, Nen, krav, Rodos, oe, katalke, sp, Descartes, os, kolk, rt, Paar, ag, olivin, Urh, iskra, Ada Negri, Janus, ora, kal, Adam.

Naša Klavdija je izrabala naslednje reševalec:

1. nagrada Sonja Jereb, Vrečkova 4, Kranj;
2. nagrada: Stojan Trošt, Cesta JLA 8, Kranj in tri tretje nagrade: Ivan Štrukelj, Retnje 30, Krize; Simon Pirc, Zarnikova 12, Ljubljana in Danica Hostnikar, Vitranška 3, Kranjska gora. Čestitamo!

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: 100.000 dinarjev;
2. nagrada: 50.000 dinarjev

in tri tretje nagrade po 30.000 dinarjev.

Rešitev pošljite do srede, 12. aprila, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

GORENJSKI GLAS	KRAJ PRI RADOM-LJAH	DEL SUKNUČJA	PEVKA PRODNIK	NAJDALJŠI ATLETSKI TEK	SUROVINA ZA BARVE	KLINČEK, ZAMASEK
SNOV ZA PREMAGANJE						
RALLY VOZNICA ZRNEČEVA						
VRSTA ACETATNE CELULOZE						
STANKO ARNOULD LOVRENČ ARNIČ			IGRALEC RANER NAUK O RAVNOTEŽU			
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	ČLANICA ODBORJA	VNETJE ROŽENICE	DUHOVNIK (ZANIČLJ.) LUKE V ISRAELU	GLAS, ZVOK MESTO NA PODOBU ETNE	SLAVKO GRUM TELODVADNO DRUŠTVO	LADJAR ONASSIS LISTNICA
VRSTA METULJA					DOLG, PRAZEN GOVOR ŽUPLJAN	MESTO V INDIJ. V DRŽAVI MADHJA PRADES
PRIVRŽENEC DE-KADEDNCE					ODMERJENA KOLIČINA MAĐAR, ŽEN. IME	
POLJSKO OROŽJE ZA RAVNANJE ORANICE					JAPON. GI NEKOLOG (KJUSAKU)	
OČVIRK ANTON			POLJSKA PTICA FIGURA PRI ŠAMU		NOBELL JAŠČITENA GORSKA CVETICA	ANTON LAJOVIC BOLEZEN VIN. TRTE
RADIOTELEVIZIJA			HANS RIEGER PISATELJ HANISSON	HAČA TURJAN ZDROVKO ŽEN. IME		BIV. NOGO-METAŠ ZA GREŠKEGA DINAMA (KRASNODAR)
AM. FILM IGRALEC (ROBERT DE...)			SREDIŠČE VRTEV NAROD V NIGERIJI	KRAVJA ANTILOPA VELETOK V EGIPTU		VOL. RANG FR. TEROR. ORGANIZ. V ALŽIRU
PREBIVALCI SOSEDNJE DRŽAVE					GR. PISA-TELJ IN ESEJIST (MAPAZI NJA IVANA)	
ZVO SREBRNA SVETLICA (RUDA)					VRTSA STONOGE	
STARO JUDOVSKI KRALJ			NAOČNIKI		ANDREJ STOJAN	JUGOSLOVANSKI AE-ROTTRANS PORT

Denarne zadrege družbenih dejavnosti

Varčevanja ni, je samo odpovedovanje

Kranj, 6. aprila - Dva dneva v prejšnjem tednu so zbori republike skupščine razpravljali o že kar drastičnih razmerah v družbenih dejavnostih. Kljub dvema bregovoma - na prvem predstavniki sisov, na drugem gospodarstvo - so podprtli predlagane ukrepe izvršnega sveta za začasno premoščanje gmotnih težav; nekoliko povečan prispevek gospodarstva v prispevkih stopnjah in s tem tudi zvišano bilanco splošnih sredstev, ki jo bo izvršni svet skupaj s sisi pripravil za sejo 14. aprila, ko naj bi prišla na mizo tudi dolgoročna vizija razvoja družbenih dejavnosti. Zbor združenega dela je sprejel tudi sklep, da se presežki nad odhodki Narodne banke Slovenije (letos okrog 185 milijard dinarjev) v tem letu usmerijo za premoščanje likvidnostnih težav v zdravstvu. Skupščina še predlaga slovenskim delegatom v zveznem zboru skupščine Jugoslavije, da sprožijo postopek za odpravo zakona o začasni omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev za porabo, ki velja do junija letos.

Med predvidenimi sredstvi za družbene dejavnosti in med predlagano vrednostjo programov je za približno 650 milijard dinarjev razlike, ki jo je mogoče zmanjšati za okoli 70 milijard

dinarjev, če bi upoštevali zgolj dogovorjene razvojne prioritete oziroma še za 160 milijard dinarjev, če bi nekatere izdatke finančno šteli drugam (na primer pre-

voze). Dejansko torej manjka okoli 420 milijard dinarjev.

Podpredsednik republikega izvršnega sveta dr. Boris Pučko je sicer govoril, da se kljub krizi ne moremo odreči šolstvu ali zdravstvu, da pa se odrečemo novim stavbam. Stavbam že, vprašanje pa je, ali je umestno govoriti o bolj pomembnih in manj pomembnih področjih družbenega standarda. Je res

zdravstvo in šolstvo bolj pomembno od kulture, športa? Ne, če vemo, da v kulturi odseva narodova duša in če samo v zdravem telesu lahko živi zdrav duh. Svedi menda namenjajo za zdravstvo le dvakratno vsoto denarja, ki ga porabijo za šport in rekreacijo! Očitno mi nismo toliko revni kot neumni, da bi bolj prisegali na kakovost življenja.

Kadarkoli govorimo o družbenih dejavnostih, brž povežemo debato z varčevanjem. A varčevanja ni, lahko je samo odpovedovanje nečemu. Dokler naša vlada ne bo zbrala poguma in nekatere pravice ljudem zakonsko odrekla, bi kazalo varčevanje izpustiti iz besednjaka. Dostoprimek je raba racionalizacije; pa ne samo v besednjaku, tudi v praksi. Velike rezerve

so, na primer v prerazdobljeni bolnišnični mreži, mreži šol in razpršenih srednješolskih programih, v nadomeščanju dragih storitev z zasebnim delom, v zmanjšanju raznih zbirokratiziranih "strokovnih" služb na različnih ravneh in tako dalje. Najslabšo uslugo delamo sami sebi, če varčujemo pri plačah učiteljev, zdravnikov, vzgojitev-

ljic... tičenjem zboru slovenske skupščine dejala Gita Vončina. Sisopravljajo nadzorno funkcijsko nadzorje denarja za družbene dejavnosti, nad javnimi finančnimi. Zakaj podoben nadzor ne bi bil tudi nad vsemi drugimi oblikami trošenja, zakaj gre razbremenjevanje gospodarstva samo na račun skupne in osebne porabe, zakaj sta republiki in zvezni proračuni nedotakljiva?

Ob vse večji revščini, ki se iz gospodarstva seli v družbene dejavnosti, pa kar ne moremo imeti grozljive primerjave. Na Kosovo gre vsak dan toliko denarja, kot ga je lani potrošila kranjska občina za celotno skupno praroč!

»Če že preštevamo stote in tabele po šolah ter postelje po bolnišnicah, prestejmo še sestanke, govore, govorniške odre in govornike, je v razpravi o družbenih dejavnostih v družbenopoliti-

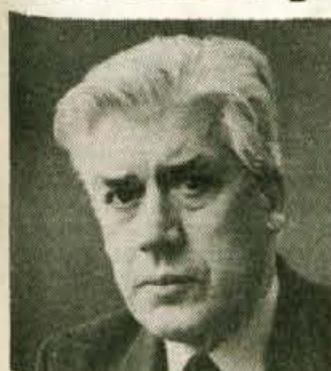
Pripravili: H. Jelovčan
D. Zavrl-Zlebir
F. Perdan

Gospodarstvo proti višjim obremenitvam

Za nekoliko višjo obremenitev gospodarstva, večji prispevek uporabnikov in usmerjanje presežkov nad odhodki Narodne banke Slovenije, s čimer naj bi "rešili" družbene dejavnosti, se v gospodarstvu niso ogrevali. Dr. Daniel Pučko iz Gospodarske skupščine Slovenije je v skupščini dejal, da nekaj večji delež akumulacije, ki ga je imelo lani slovensko gospodarstvo (z 9,3 na 10,8 v primerjavi z letom 1987) zbuja lažna pričakovanja. Drugi del resnice je namreč ta, da se je neto akumulacija gospodarstva znižala in da je slovensko gospodarstvo kar 47,5 odstotka namenja za plačila obveznosti do manj razvijenih republik in pokrajine Kosova. Pučko tudi prizna, da se je z ukrepi za razbremenjevanje gospodarstva znižal delež za skupno (za 1,5 indeksne točke) in splošno porabo (za 1,4 indeksne točke), vendar pa to kaj malo pomeni, ko je glavni vir napajanja države v prometnih davkih, carinah in drugih dajatvah iz gospodarstva, ki so se krepo zvišale. Zaključni računov še ni, zbornica pa le spoznava, da je akumulacija nekaj večja ne zaradi znižanja obremenitev, ampak zato, ker so bili realni osebni dohodki v gospodarstvu zmanjšani. Z denarjem, ki gospodarstvu ostaja, ni mogoče računati na začetek novega načrtovanega ciklusa, dobro pa je znano, kakšno je stanje iztrošenosti opreme v slovenskem gospodarstvu, koliko bi potrebovalo za nujno prestrukturiranje in posodobitev. Pučko meni, da je mogoče do denarja priti (tudi za družbene dejavnosti, ki se jim gospodarstvo ne odreka) le s povečano proizvodnjo. Zbornica predlaga izključitev nepotrebnih posrednikov med gospodarstvom in družbenimi dejavnostmi in "delitev rezultatov dela", torej ni za povečanje prispevnih stopenj.

LOJZE RAKOVEC, ravnatelj srednje tekstilne, usnjarsko predelovalne in obutvene šole:

Merilo 30 učencev v oddelku nesprejemljivo za deficitarne programe

Osobni dohodki v srednjem šolstvu so vseskozi v zraku. Gre za problem izenačevanja z gospodarstvom. Po veljavni metodologiji morajo šolske plače za 40 odstotkov presegati povprečje gospodarstva, da so z njim usklajene glede na izobraženovo strukturo zaposlenih. Leto 1987 velja za leto usklajenosti.

Tudi za lani naj bi bili usklajeni, potem ko smo tik pred opozorilno stavko 22. marca dobili še 6,8 odstotkov poračuna. Videz celoletne usklajenosti je lažen, če gledamo dinamiko po mesecih. V šolah smo, žal, obsojeni, da sledimo gospodarstvu, to pa pomeni, da sistemsko najmanj dva meseca zavojamo z usklajevanjem. To je v današnji inflaciji zelo pomembno.

Letos ponovno zaostajamo. Republiška izobraževalna skupnost se trudi, vendar so ovire bolj drugie. Prednost daje osebnim dohodkom pred materialnimi stroški in amortizacijo. Ta odločitev je verjetno pravilna, če gledam z vidika celovitega financiranja, pa se tudi drugih področij ne da zanemarjati.

Račune zaenkrat še plačujemo v zakonitem roku, vendar varčujemo, kjer se le da. Indeks rasti posameznih materialnih stroškov, denarjev, energije in komunalnih dajatev, so zelo visoki.

Amortizacijo kot zadnjo na prednostni listi mesečnih dotačij, dobivamo le za opremo, za nepremičnine pa ne. Gospodarno to vsekakor ni. Obstaja nevarnost, da bomo stavbe preveč zanemarili in da se bo naenkrat nabralo vrsto nujnih vzdrževalnih del. Na srečo kranjska izobraževalna skupnost vsako leto namenja nekaj denarja za nujna vzdrževalna dela tudi v srednjih šolah. Republiška izobraževalna skupnost intervenira le v najbolj kritičnih primerih.

Za opremo nam denarja vselej manjka, čeprav bi moralni v naših delavnicah vsaj približno v korak s tovarniško tehnologijo. Lani smo združevali denar tekstilnih tovarn, ki zaposlujejo naše učence, da smo obnovili tkalsko in predilsko delavnico. Naslovno pa kupujemo stroje, ki jih izdelavamo iz proizvodnje kot zastarele in izrošene. Za to namenimo del denarja iz dohodka, ki ga ustvarimo v naših delavnicah. V celotni prihodek šole prispevajo kar četrtino denarja delavnice, izobraževanje odraslih in najemnine prostorov.

Pred kratkim smo imeli roditeljski sestanek in svet staršev. Starše smo vprašali, koliko so pripravljeni sofinancirati razne dejavnosti, na primer, prevoze na ekskurzije, kulturne, naravoslovne, športne dneve. Presenetljivo, starši so pripravljeni za otroke veliko žrtvovati. Za prevoze, ki so izvezeti iz rednega financiranja republike izobraževalne skupnosti, je šolska skupnost namenila tudi del dohodka delavnice, ki odpade na učence. V druge participacije za zdaj nismo šli, čeprav za prostovoljne dejavnosti učencev ne dobivamo več denarja. V tem letu to predstavlja primanjkljaj dobrih 40 milijonov dinarjev. Participacije smo uvedli le za fakultativni pouk tujih jezikov, tudi zato, da bi dosegli večjo resnost.

Septembra lani je bilo sprejet merilo za financiranje oddelkov, in sicer, da se od polne cene oddelka odstevajo določeni odstotki, če imajo oddelki prvi letnikov manj kot 30 učencev. Tako smo kmalu v začetku šolskega leta združili oddelke v tekstuilu po različnih stopnjah (četrto in peto) ter smereh (tkalci in pletilci). Za učinke pedagoškega dela takšno združevanje gotovo ni ugodno. Na naslednje šolsko leto pa je že sprejeteno enako merilo 30 učencev na oddelki tudi za višje letnike. To bo pri nas izjemno težko, ne le zaradi osipa, ampak predvsem zato, ker imamo izrazito deficitarne programe in smeri (tekstilno-mehanski, tekstilno-keminski, obutveni, gumarski). Če gre za pritisk na racionalnejšo mrežo srednjih šol, potem ga je treba drugače reševati, posebno za izrazito deficitarne programe. Tako pripombo smo tudi poslali.

Na koncu bi rad pripomnil še tole, da smo se ravnatelji srednjih šol na škodo primarne vloge pedagoških vodij prav zaradi neurejenega položaja družbenih dejavnosti po sili razmer prelevili v iskalce dodatnih virov denarja.

JAKA KURAT, ravnatelj Prešernovega gledališča Kranj:

Projekt Tartuffa ogrožen

Ietošnji festival nam je kranjska kulturna skupnost že zagotovila denar, republiška še ne. Stroški pa seveda ne čakajo. Če jih ne plačamo takoj, bi nas pestile zamudne obresti. Torej poravnavamo stroške v zvezi s slovenskim festivalom iz lastne dejavnosti.

10. aprila začnemo pripravljati naslednjo predstavo. Dotacije kulturne skupnosti kranjske občine niso popolne, ampak le 70 odstotkov tistega, kar je bilo sprejet na skupščini, pa se to prihaja na naš račun po dvanaestindnih. Kulturni skupnosti smo predlagali, naj nam v prvih petih, šestih mesecih nakaže več kot 100-odstotne akontacije, ki bi jih poračunali v "mrtvih" mesecih julija, avgusta, morda še septembra.

Odgovora še nismo, tako da ne vemo, kaj bo z novo predstavo. Gre za projekt Tartuffa, ki naj bi doživel premiero na Ohridskem poletju. Premiera je predvidena do junija, zato denar rabimo zdaj!

Passo zategujemo, kjer se le da, da bi program lahko speljali. Stroški nas bičajo. Vprašanje je, koliko bomo lahko še gostovali, če bodo prevozi tako zelo dragi. Če pa ne bomo gostovali, bo tudi dohodek manjši. Začarani krog, iz katerega ne vidimo poti.

EDO RESMAN, vodja strokovne službe SIS kranjske občine:

Demokracije in vladanja se lotevamo zaletavo

Ob realnem padcu denarja za potrebe samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1987 za okrog 12 odstotkov in v letu 1988 za okrog 20 odstotkov ni mogoče pričakovati, da bi se financiranje družbenih dejavnosti odvijalo nemoteno in brez pretresov.

Druga stvar pa je sprenevedenje. Kakor sam doživil republiški izvršni svet, gre za sprenevedenje, če kako se v interesnih skupnostih ne morejo uskladiti in da jih je zato treba ukiniti. Republiški izvršni svet določa obseg denarja za sise, torej bi moral obenem (ker ima zakonito pravico in dolžnost) tudi sprememljati zakone, ki občanom zagotavljajo pravice. Tega noči delati, ker se očitno noči zameriti ljudem. Gorenje je od leta 1984 kričimo, da zmanjšanje denarja na eni in širjenje z zakonom zagotovljenih pravic na drugi strani ne gre skupaj. Klasičen primer je zdravstvo.

Zato pravim, naj izvršni svet krije išče kar pri sebi. Če se izgovarja na republike strokovne službe, na komiteje (kaj počnejo?), pomeni, da ne funkcioniра država. V devetih letih, kar delam na sisih, se ne spominjam, da bi od katerekoli komiteje dobili kakršenkoli listek (razen enkrat, ko smo razmišljali o združevanju osnovnih šol in je komite dejal, da to ni prav). Teza, ki jo ima v mislih republiški izvršni svet, da bi denar za družbene dejavnosti združevali v republiki, je tehnikratska.

Ozadje resnice o enotnih nacionalnih programih je, da je vrednostno 90 odstotkov vseh programov družbenih dejavnosti že zakonsko zagotovljenih. To praktično pomeni, da se občinsko samoupravljanje in ves sistem komune enostavno lahko ukinje. Do teh 90 odstotkov je pripeljalo realno zmanjšanje denarja v sisih, ki je povzročilo krčenje dodatnih programov v občini, drugi razlog pa je širitev zakonsko zagotovljenih programov.

Sistem republike solidarnosti je propadel. Država pri nas ne zna vladati. Učimo se demokracije in vladanja, obojega na "auf biks". Vse spremembe zakonodaje, ki so povzročile višji družbeni standard, so bile lahko sprejeti na pobudo strokovnih organizacij in služb interesnih skupnosti, ampak dorekli so jih v oblastnih komitejih, v republiškem izvršnem svetu in republiški skupščini. Zdaj pa so taisti živčni in sprožajo nove anahronizme. Junija lani so, recimo, uvedli visoke participacije v zdravstvu, jih decembra po hitrem postopku znižali na smešne vstote. Maja gredo spet strmo navzgor.

To je gotovo najdražji sistem, ki je neučinkovit. Slišal sem za podatek, da stane funkcjoniranje samo strokovnih služb v Sloveniji dva odstotka od ustvarjenih prihodkov interesnih skupnosti. V kranjski občini stanejo strokovne službe sis skupaj s stroški delegatskega sistema 0,9 odstotka. V republiki poznaš model kranjske strokovne službe; zakaj se tudi v republiki tako ne organizirajo?

Dr. DRAGO PETRIČ, Medobčinska zdravstvena skupnost Gorenjske

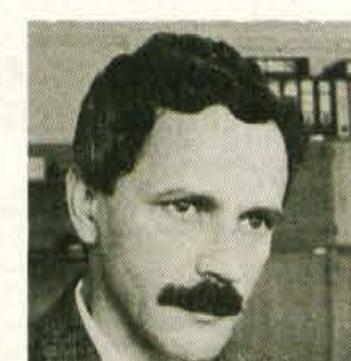
Visoka prispevna stopnja ne rešuje ničesar

»Kakšni ukrepi nas bodo doleteli v zdravstvenih skupnostih, da si bo ta dejavnost opomogla, še ne vemo povsem natancno. Za premagovanje likvidnostnih težav v zdravstvu naj bi letos uporabili presežke Narodne banke. Dopoliti naj bi tudi večje zbiranje sredstev prek sisov - v Ljubljani nameravajo, denimo, kar za tretjino povečati prispevno stopnjo. Ali se bo to zgodilo tudi na Gorenjskem, ne vemo, pa tudi nismo pripravljani, ali visoka prispevna stopnja rešuje stanje. Tudi kar zadeva ukrepe, ki jih bo 12. aprila skupščina zdravstvene skupnosti (zasedala bo kot četrti zbor) predlagala za zdravstvo, so pričakovanja majhna. Gre za racionalizacijo v zdravstvenih organizacijah, ki pomeni krčenje zaposlenih, zmanjševanje postelj in tako dalje. Slednje za Gorenjsko ni nič novega, saj v zdravstvenih ustanovah varčujemo že desetletje, zato nam tudi novo varčevanje ne more prinesi kaj prida novega.«

MILOJKO DEMŠAR, Osnovno zdravstvo Gorenjske

Veliko je odvisno od interventnega zakona

»Od ukrepov za rešitev družbenih dejavnosti ni pričakovati veliko, če ne bo univerzalne rešitve. Mislim na zvezni interventni zakon, ki zdaj zdravstvu onemogoča porabiti zbrana sredstva. Petina denarja je lani zmanjšala zdravstvu prav zaradi interventnega zakona. Ukrep, ki dopušča večje zbiranje denarja s prispevno stopnjo, nam ob nespremenjeni interventnem zakonodaji ni pomaga. Tudi če bi se prispevne stopnje

AKCIJSKA PRODAJA v poslovalnici ŽELEZNINA

od 5. aprila do 20. aprila

- lepenka
- izotekt V 3
- izotekt V 4
- ibitol
- bitumen

— Schiedel dimnik

**4 mesečno brezobrestno po-
sojilo**
25 % polog

Kupujte boljše

murka

Opravičilo

Zaradi prostorske stiske v današnji številki niso objavljeni vsi razpisi, oglasi in zahtave. Vse bomo objavili v torkovi številki. Prosimo za razumevanje.

Uredništvo

REZULTATI SPLOŠNEGA GLASOVANJA — 2. 4. 1989 — O KANDIDATIH ZA ČLANA PREDSEDSTVA SFRJ IZ SRS V OBČINI ŠKOFJA LOKA

Krajevna skupnost	Štev. glas. upravičencev	Štev. tistih, ki so glas.	%	Glasovali za BULCA	%	Glasovali za DRNOVŠKA	%	Neveljavne glasovnice	%
1. Žiri	2.910	23.751	88 %	8.472	36 %	14.695	62 %	584	2 %
2. Sovodenj									
3. Trebiša									
4. Gorenja vas									
5. Lučine									
6. Poljane									
7. Poljane									
8. Log									
9. Zminec									
10. Sorica									
11. Železniki									
12. Davča									
13. Dražgoše									
14. Selca									
15. Bukovica									
16. Lenart									
17. Stara Loka-Podlubnik									
18. Škofja Loka-mesto									
19. Kamnitnik									
20. Trata									
21. Godešič									
22. Reteče									
23. Sv. Duh									

Podrobnejši rezultati, to je rezultati po glasovalnih mestih, bodo objavljeni v Delegatskem obveščevalcu, v glasilih DO in KS ter na oglašnih deskah.

OK SZDL ŠKOFJA LOKA

SLOVENIJALES RADOMLJE

TELEFON: (061) 721-922

PRIPOROČAMO SE ZA NAKUP IN VAM
SPOROČAMO, DA VAS ČAKA POSEBNA
UGODNOST PRI PLAČILU Z GOTOVINO!

OBVEŠČAMO VAS, DA BOMO S 3. APRILOM V NAŠEM
RAZSTAVNO-PRODAJNEM SALONU V RADOMLJAH PODALJŠALI DELOVNI ČAS
DO 18.30 URE

SALON BO ODPRT VSAK DAN od 8.00 do 18.30 ure
OB SOBOTAH od 8.00 do 12. ure

IZ NAŠEGA PROIZVODNEGA PROGRAMA VAM NUDIMO VISOKO
KVALITETNO KUHINJSKO IN SEDEŽNO POHIŠTVO:

- stole in mize iz hrasta, bukve in bora
- usnjene sedežne garniture
- počivalniške, tapicirane v usnju in blagu

SLOVENIJATURIST *Hej, pojrite z nami!*

V PRVOMAJSKIH PRAZNIKIH NA IZLET, POČITNICE, V
»VESELU DRUŽBO« S SLOVENIJATURISTOM

Kar nekaj izmed vas, spoštovani bralci, vas načrtuje, da med prvomajskimi prazniki letos ne boste doma. Pozname Slovenijaturistovo geslo: »Hej, pojrite z nami!«? Velja tudi za vas! Pridružite se jim!

In kam vse vabijo v Slovenijaturistu v času prvomajskih praznikov? Za vse, ki bi radi preživeli aktivnejše počitnice, v veseli družbi v znanih turističnih krajih, so pripravljeni programi klubskih počitnic s skupnim naslovom »VESELU DRUŽBO«. Udeleženci boste ves čas počitnic deležni pozornosti in programa kluba »vesela družba« v obliku družabnih srečanj, šaljivih, skoraj športnih in drugih tekmovanj, ogledov, izletov in zabav. Programi vsebujejo organiziran prevoz iz Ljubljane do kraja počitnic in nazaj, predvideni pa so tudi popusti za otroke do 12. leta. Izberate lahko med Porečem, Punatom na Krku in Povljijo na Braku. V Poreču boste nameščeni v bungalovih na otoku sv. Nikole, na Krku vas čaka v Puntu hotel Park, na Braku pa boste v Povljiji nameščeni v hotelu Gaber. Za vse kraje je odhod 27. aprila ob 9. uri iz Ljubljane, cene pa so: Poreč - 454.000 din., Krk - 540.000 din., Brac - 520.000 din. Vanje je vračanun avtobusni prevoz (tudi prevoz s trajektom na Brac), pet polnih penzionov, klubski program in vodstvo. Vsi, ki se boste odločili za Brac, boste spomina tudi videli Plitvička jezera, Split in Šibenik.

Poleg omenjenih krajev pa najdemo v Slovenijaturistov ponudbi prvomajski počitnični tudi Rab, Pula, Rabac, Umag, Rovinj in Bohinjski Bistrica. Za vse programe je predviden lasten prevoz, trajajo pa šest do sedem dni. Na Rabu vam je na voljo hotel Imperial v mestu Rab od 28.4. do 2.5. za 263.000 din. - polni penzion in hotelsko naselje San Marino v Loparju za isti čas za 240.000 din. na osebo (polni penzion). V Pulju lahko izbirate med hoteliom Splendid: 28.4. - 2.5. - 266.000 din., hoteliom Multilia: 27.4. - 2.5. - 332.000 din., paviljoni Zlate Stjene: 28.4. - 2.5. - 229.000 din. Cena povsod vsebuje polne penzije. Južno od Pulja pa nudijo najem apartmajev v turističnem naselju »Punta Vérdula« od 27.4. do 2.5. za 5 oseb po 828.000 din, za 4 osebe po 716.000 din, za 3 osebe po 597.000 din in za 2 osebi stane najem 525.000 din.

V Rabcu je Slovenijaturist od 27.4. do 2.5. rezerviral sobe v hotelih Apollo - 313.000 din, Lanterna - 348.000 din in Mimosa ter Hedera - cena enotna 390.000 din. Povsod so seveda vračanuni polni penziji. V Rovinju vam je na voljo hotel Montauro od 27.4. do 2.5. za 526.000 din - polni penzioni. V Umagu lahko izbirate med hotelom Kristal 27.4. - 2.5. - 367.000 din - polni penzioni in apartmaji Polynesia za 5 oseb - najem 782.000 din in za 3 osebe - najem 575.000 din. Za ljubitelje hribov pa nudijo zasebne apartmaje in sobe v Bohinjski Bistrici - najem apartmaja stane od 468.000 din.

naprej za 7 dni, polpenzion za isti čas v zasebnih sobah pa 313.000 din. Ni kaj, pesta izbira počitnic za različne okuse in zahteve.

V Slovenijaturistu pa so pripravili tudi bogat program prvomajskih izletov po domovini in tujini. Za šest dni z odhodom 27. aprila vas vabijo na izlet z vlakom in Makedonijo z ogledom makedonskih jezer in znamenitosti. Izletniki bodo obiskali Ohridsko, Tikveško, Debarsko, Mavrovsко, Dojranško, Makedonsko, Globocško in Prespansko jezero. V ceno 690.000 din je vračanun prevoz z vlakom - turistični spaligk, polni penzioni, vstopnine, ogledi in vodstvo.

Zelo zanimiv je tudi program petdnevnega izleta v Črno goro z odhodom 28. aprila. Vsebuje letalski polet iz Brnika v Tivat, polni penzije v Budvi, avtobusne izlete po Črni gori: Cetinje, Lovčen, Skadarško jezero - tudi izlet z ladjo po jezeru, ob povratku ogled Dubrovnika in prevoz z vlakom iz Kardeljevega do Ljubljane. Cena je 930.000 din.

Izleti po tujini trajajo od dveh do sedem dni. Med najdaljšimi je avtobusni izlet v Amsterdam, od 26.4. zvečer do 1. maja, z ogledi slikovitega mesteca Haarlema, cvetličnega nasada v Keukenhofu, obmorskega letovišča Zandvoort, Rotterdam, Haaga - šrestolice Nizozemske, seveda pa bo najzanimivejši temeljiti ogled amsterdamskih znamenitosti. V ceno 2.425.000 din je vračanun prevoz, polpenzioni, vodstvo in organizacija. Najdaljši je izlet z avtobusom v Pariz, ki traja 7 dni. Poleg pariških znamenitosti bodo izletniki tudi Versailles. Program predvideva res temeljito spoznanje Pariza, za kar je namenjeno štiridnevno bivanje v francoski prestolnici. Cena izleta je 1.760.000 din. Odhod: 26.4. Za obisk Rima je pripravljen štiridnevni avtobusni program in poleg ogleda Rima, Vatikanja in Orvietta vsebuje tudi obisk Assisi. Cena je 1.400.000 din, odhod 27.4. Zelo zanimiv pa je program petdnevnega izleta z vlakom na Sicilijo, redek izletniški cilj. Izletniki bodo videli Palermo, Catania, Siracuso, Messino, Taormino in otok Vulcano. Cena je 3.678.000 din (prevoz s spalnikom, avtobusni in ladjiški prevoz, polpenzioni in vstopnine). Firence pa pogost izlet, za njihov obisk vam je na voljo tridnevni avtobusni program. Cena je 1.000.000 din - odhod 27.4. Od 27. do 28. aprila se lahko udeležite izleta z avtobusom na Dunaj, kjer si boste poleg mestnih znamenitosti ogledali veliko razstavo o prestolonasledniku Rudolfu (Mayerlinška skrinrost). Cena je 596.000. Za en dan lahko skočite z avtobusom v München do 210.000 din 27. aprila. Prav tako za en dan pa lahko tudi obiščete grški spomladanski sejem 2. in 6. maja za 144.000 din.

Podrobnejše informacije in natisnjeni programi Slovenijaturista so vam na voljo v njihovih poslovalnicah v Ljubljani na Titovi 40 in v Bohinjski Bistrici.

NOVA GORICA
KIDRIČEVA 9/A, 65000 NOVA GORICA,
TEL.: 065/23-311, TELEX: 34443 YUPROGO

UDEJANJAMO IDEJE SKOZI DEJAVNOSTI:
INŽENIRING Z VODENJEM, SVETOVANJEM IN NADZIRANJEM,
PROSTORSKO PLANIRANJE IN PROJEKTIRANJE, GEODEZIJA,
INFORMATIKA TER MARKETING

ŠIROKO PALETO DEJAVNOSTI ŽLAHTNIJO:
UČINKOVITO NAČELO PROJEKTNEGA VODENJA, TEAMSKO DELO,
SODOBNA RAČUNALNIŠKA TEHNOLOGIJA TER TRAJNA
ZAVEZANOST SVEŽIM IZZIVOM.

*JUTRI JE NAŠ, MORDA PA TUDI
VAS*

**SAJ K SODELOVANJU
VABIMO:**
**DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA
GRADBENIŠTVA**
**ZA VODENJE INŽENIRINGA Z NADZOROM
ZA PODROČJE GORENJSKE**

ČE IMATE USTREZNE DELOVNE IZKUŠNJE, OPRAVLJEN
STROKOVNI IZPIT, ČE BIVATE NA PODROČJU MED KRANJEM IN
BLEDOM IN ČE STE SEVEDA DINAMIČNI, KOMUNIKATIVNI TER
PODGETNI, DA O DOMAČEM TELEFONU IN AMBIČIJAH NE
GOVORIMO, NAS POKLIČITE (TOV. GREGORIČ LJUBICA) ALI PA
NAM PIŠITE - VSE VAŠE PODATKE BOMO UPORABLJALI IZKLJUČNO
ZA MEDSEBOJNO KOMUNICIRANJE.

DA - ZA SOLIDARNOSTNO POMOČ, ZA PREVENTIVO:

Vaša pomoč bo namenjena za:

- sodobno zdravljenje z zdravili in aparati, ki so dragi, a učinkoviti, ker znižujejo smrtnost obolelih otrok
- za zdravljenje obolelih v okolju, ki otrokom pomeni kakovostno spremembo pod nadzorstvom zdravnikov in staršev
- za izobraževanje in usposabljanje tistih, ki otrokom lahko pomagajo
- za tiskanje besedil, ki nas bodo osveščala o boleznih raka pri otrocih in o dejanjih odraslih pri uničevanju narave in človekovega okolja

NE - ZA UMIRANJE OTROK ZA RAKOM IN KRVNIMI BOLEZNIMI

Po podatkih Sklada za izboljšanje kakovosti zdravljenja in življenga otrok z rakom in krvnimi boleznimi je bilo na Gorenjskem do 4. aprila 1989 zbranih 94.148.000 dinarjev.

SOLIDARNOSTNA POMOČ OTROKU Z RAKOM

Žiro račun: 50103-743-51056

JELOVICA

64220 ŠKOFJA LOKA

Odbor za kadre, izobraževanje in družbeni standard objavlja prosta dela in naloge

VZDRŽEVANJE STROJEV IN NAPRAV - STRUGAR

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe kovinarske smeri in 12 mesecev delovnih izkušenj

VRATARSKA OPRAVILA II

Pogoji: II. stopnja strokovne izobrazbe - varnostnik in 6 mesecev delovnih izkušenj ali dokončana osnovna šola in 12 mesecev delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Jelovica, lesna industrija, Škofja Loka, Kidričeva 58, za kadrovsko službo.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

ABC POMURKA

ABC POMURKA - LOKA
TOZD JELEN - gostinstvo Kranj
64220 ŠKOFJA LOKA

Objavlja prosta dela in naloge

1. ORGANIZATORJA GOSTINSKE DEJAVNOSTI

Pogoj: visoka ali višja izobrazba gostinske smeri ali turistične smeri in 3 leta prakse na podobnih delih. Kandidat mora imeti tudi vozniški izpit B kategorije.

2. POSLOVODJAVA GOSTINSKEGA OBRATA STARI MAYR V KRAJNU

Pogoj: Srednja gostinska oz. delovodska gostinska šola in tri leta prakse na podobnih delih.

Poskusno delo za obe deli traja 90 koledarskih dni.

Prošnja bo sprejemala kadrovska služba podjetja ABC Pomurka, LOKA, DSSS, Kidričeva 54, Škofja Loka, osem dni po objavi oglasa.

tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem

Objavlja

LICITACIJO

naslednjih osnovnih sredstev

1. 1 tovorni avtomobil MB 1213, leto izdelave 1978, prevoženih 400.000 km v voznem stanju, izklicna cena 45.000.000 din

2. 2 kamp prikolici IMV ADRIA EXPORT 500, leto izdelave 1977 izklicna cena po 3.000.000 din

Prometni davek plača kupec.

Licitacija bo v prostorih tovarne dne 8. 4. 1989 ob 9. uri po načelu video-kupljenja.

Ogled opreme in vplačilo 10 % varščine od izklicne cene, bo istega dne od 8. do 9. ure.

Kupci bodo lahko blago prevzeli in plačali od 10. 4. do 17. 4. 1989. Po tem roku zapade 10 % varščina.

Lipin salon pohištva v Kranju

Živite v senci dobrega drevesa

Letos septembra bodo minila štiri leta, odkar je tovarna pohištva Lipa Ajdovščina odprla v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju salon pohištva. Ker je to edini Lipin salon na Gorenjskem, ga obiskujejo kupci iz vseh petih gorenjskih občin, prihajajo pa celo z ljubljanskega območja in s Štajerske. Za poznavalce razmer in za vse, ki vedo, kaj je kakovostno in lepo oblikovanu kuhinjsko (in ostalo) pohištvo, to ni nič nenavadnega: Lipa je namreč na dobrem glasu, za dober glas pa vemo, da seže daleč, tudi tja, kjer ga ne bi pričakovali.

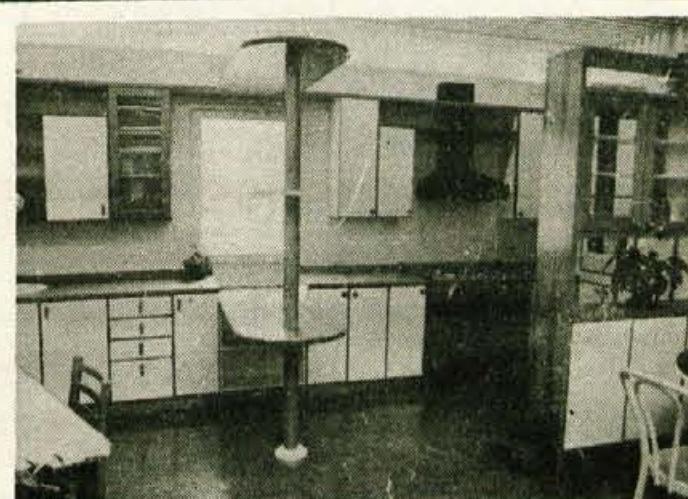
Že ko kupec vstopi v Lipin salon pohištva v Kranju, ga poleg domesne predstavitev kuhinjskega in ostalega pohištva preneseni miza z računalniško opremo - delovno mesto **svetovalca Antona Kuharja**. Kaj pomeni vsa ta oprema? Veliko za svetovalca, še več za kupce. Dovolj je, da imate s sabo podatke o kuhinji (dolžina, širina itd.) in računalnik, ki ga spremeno krmili ustrezljivi in prijazni svetovalec, vam bo po vaših željah v dobre četrt ure izrisal načrt postavitve kuhinjskega pohištva, po nekaj minutah pa bo tudi postregel s podatkom, koliko vse skupaj stane. Načrt (v treh dimenzijah in iz različnih zornih kotov) daje možnosti za razmišljanje o raznih kombinacijah in rešitvah in daje vsakomu predstavo o tem, kako bo izgledala kuhinja, potem ko bo postavljena. Skratka - Lipa je s tovrstno ponudbo računalniške obdelave podatkov zadela v polno. To dokazujejo tudi javne pohvale in pohvale kupcev v Lipinem salonu v Kranju.

V čem se Lipine kuhinje razlikujejo od ostalih? Spisek, ki so ga sestavili v tovarni, je kar dolg in obsegajo sedemnajst točk. Omenimo le nekatere! Dvojna višina kuhinj - 220 in 240 centimetrov, tri višine vitrin, štiri višine viščih omaric, zapolnitve kota s kotnim štedilnikom ali z visoko kotno omaro, barski pult po meri, štedilnik s komandami na vrhu (zaradi otrok), masivni predali, furnirane police širine 30 ali 60 centimetrov v dolžinah do 2,8 metra, možnost nastavitev nogic in namestitev podnožja (za lažje čiščenje tal), široka ponudba domaćih in uvoženih izdelkov bele tehnikе in raznih dodatkov (medenaste palice, stekla vitrin

če, masivni nalimki na občutljivih delih pohištva - in še bi lahko naštevali.

V Lipinem salonu pohištva v Kranju, kjer razstavljajo kuhinjsko pohištvo iz pretežno masivnega lesa in tudi nekaj pohištva za dnevne sobe, so pred kratkim preuredili notranjost in ponudbo obogatili s še tremi novimi kuhinjami: z Moreno, ki je iz naravnega masivnega hrastovega lesa, z Lilijo, ki je bela in je iz mediapana, ter z Jasno, ki pomeni kombinacijo bukovega lesa in belega ultrapasa. Poleg njih predstavlja-

Lipine kuhinje so dve leti zavarovane. Zavarovalnica Triglav povrne škodo, ki nastane na kuhinjskih elementih zaradi požara, strele, eksplozije, viharja, toče, poplave, izlivu vode, vložne tatvine, rop...

jo v salonu še kuhinjo Majo iz jesenovega lesa, Solaris iz hrastovega luženega lesa, Provenzale iz borovega lesa (v temni in svetli izvedbi), Lariso, ki ima vrata izdelana iz češnjevega lesa in iverice, furnirane s češnjevinim furnirjem. Idilo, ki predstavlja kombinacijo masivnega borovega lesa in

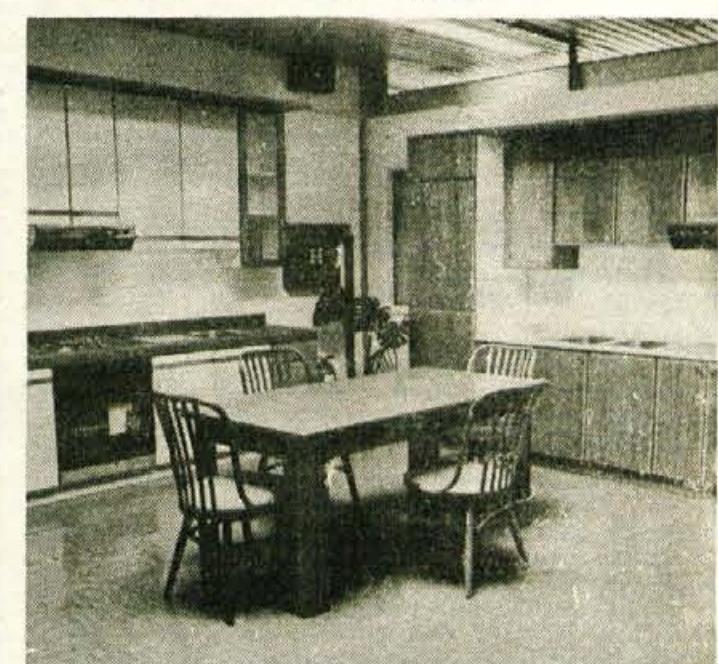
Kakšni so plačilni pogoji? Pri takojšnjem plačilu z gotovino je 30 odstotkov popusta, vendar le pri vrednosti blaga, ki presega štiri milijone dinarjev. Lipa pa daje tudi možnost plačila v petih mesečnih brezobrestnih obrokih in ob takojšnjem plačilu najmanj četrtnine vrednosti (polog). Rok dobave je do dveh mesecov.

Lipin salon pohištva v Kranju je odprt vsak dan od ponedeljka do petka od 12. do 19. ure, v sobotah pa od 8. do 12. ure. Telefonska številka, ki si jo velja zapomniti, je (064) 26-276.

oplemenite iverice na manj občutljivih mestih. Vesno, ki ima vrata izdelano iz mediapana, Laniko, za katero je značilna kombinacija ultrapasa in svetlega jesenovega lesa, kuhinjo Lipa, ki je prav tako kot Maja iz jesenovega lesa, vendar svetlo lužena, in ima kotni štedilnik s kotno napo... Pri kuhinjah Maja in Solaris je možen jedilni pult v dolžini od 1,2 do 2,8

metra, kuhinja Lanika je izdelana v višini 2,4 metra, skoraj za vse kuhinje so dobijo okrogle ali oglate jedilne mize s stoli. V salonu pa razstavljajo tudi temno pohištvo Domus (za dnevne sobe) v različnih višinah in širinah, stole-počivalnike iz govejega usnja in še kaj.

Kaj reči za konec? Pridite v preurejeni Lipin salon pohištva v Kranju in si oglejte kuhinjsko in ostalo pohištvo! Odločite se za nakup in "živite v senci dobrega drevesa"!

OLIPA POHIŠTVO

SALON POHIŠTVA KRAJN

Gorenjski sejem Kranj
Stara cesta 25
telefon: 064/26-276

ZAŠČITIMO SEBE IN NAŠE OTROKE PRED STEKLINO!

Na podlagi 8. člena Odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1989
(Ur. list SRS, št. 43/88) ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE — KRAJN, Iva Slavca 1

OBVEŠČA LASTNIKE PSOV

da bo obvezno cepljenje psov proti steklini na območju občin:
Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič po naslednjem razporedu:

Kraj	Datum	Ura	Mesto cepljenja
JESENICE			
Rateče	13. 4.	12.00	Centralni park. prostor
Podkoren	13. 4.	13.00	Pri zbiralnici mleka
Kr. gora, Log	13. 4.	14.00	Pri gasilskem domu
Gozd Martuljek, Sr. vrh	13. 4.	15.30	Za hotelom Špik
Belca	13. 4.	16.40	Na običajnem mestu
Mojsstrana, Zg. Radovna	13. 4.	17.00	Pri KS Mojsstrana
Dovje	13. 4.	18.00	Pri zbiralnici mleka
Hrušica	14. 4.	14.30	Pri gostilni Črnogar
Kor. Bela, Potoki	14. 4.	15.30	Pri gasilskem domu
Javornik	14. 4.	17.00	Pri trgovini
Bl. Dobrava, Lipce, Kočna, Podkočna	14. 4.	18.00	Pri gostilni Por
Jesenice	15. 4.	7.30—10.00	Na park. prost. pri Vitorju — pred spom. parkom
Planina pod Golico, Prihodi, Pl. rovt	15. 4.	11.00	Pred trgovino
Javorniški rovt, Pristava	15. 4.	13.00	Pri domu na Pristavi
Moste, Breg, Žirovnica, Selo,			
Zabreznica	15. 4.	14.30	Pri tehnici v Žirovnici
Breznica, Doslovče, Vrba, Rodine, Smokuc	15. 4.	16.00	Pri KS Breznica
Rateče, Podkoren, Kr. gora, Log, Gozd Martuljek, Sr. vrh — zam.	17. 4.	14.00	Pri gasilskem domu v Kr. gori
Dovje, Mojsstrana, Belca, Zg. Radovna, Hrušica — zam.	17. 4.	15.00	Pri KS Mojsstrana
Javornik, Kor. Bela, Potoki — zam.	17. 4.	16.00	Nasproti Vatrostalne
Bl. Dobrava, Lipce, Kočna, Podkočna — zam.	17. 4.	16.45	Pri gostilni Por
Jesenice — zam.	17. 4.	17.30	Na park. prost. pri Vitorju — pred spom. parkom
Moste, Breg, Žirovnica, Selo, Zabreznica — zam.	17. 4.	18.30	Pri tehnici v Žirovnici
Breznica, Doslovče, Vrba, Smokuc, Rodine — zam.	17. 4.	19.00	Pri KS Breznica
KRANJ			
Jezerško	10. 4.	12.00	Na običajnem mestu
Kokra	10. 4.	13.30	Na običajnem mestu
Predvor	10. 4.	15.00	Pri žagi Jelovica
Zg. Bela	10. 4.	16.00	Pri domu družb. organizacij
Prebačevo	11. 4.	15.00	Na dvorišču pri Novaku
Trboje	11. 4.	16.00	Na dvorišču zadružnega doma
Voklo	11. 4.	16.30	Pri zadružnem domu
Voglie	11. 4.	17.30	Pod lipo
Bitnje	12. 4.	15.00	Pri gasilskem domu
Zabnica	12. 4.	16.00	Na dvorišču zadružnega doma
Orehok	13. 4.	15.00	Na dvorišču pri Rajgeljnu
Breg ob Savi	13. 4.	15.30	Na običajnem mestu
Jama	13. 4.	16.00	Na običajnem mestu
Mavčice	13. 4.	17.00	Na dvorišču zadružnega doma
Podreča	13. 4.	17.30	Na dvorišču pri Bremšku
Rakovica	14. 4.	15.00	Pri Kosarepu
Besnica	14. 4.	15.30	Na dvorišču zadružnega doma
Nemilje	14. 4.	16.30	Pred gostilno Razpokar
Predosje	17. 4.	15.00	Pri gasilskem domu
Kokrica	17. 4.	16.00	Za gasilskim domom
Goričke	18. 4.	15.00	Ob Šoli
Trstenik	18. 4.	16.00	Na dvorišču za trgovino
Tenetiše	18. 4.	16.30	Na dvorišču ob butetu
Strahinj	19. 4.	15.00	Na dvorišču pred Lenčkom
Naklo	19. 4.	16.00	Na dvorišču KZ
Podbrezje	19. 4.	17.00	Na dvorišču za trgovino
Duplje	19. 4.	18.00	Na dvorišču za trgovino
Primskovo	20. 4.	15.00	Pri Vrečku
Kranj	20. 4.	16.00	Na sejmišču — pri Zlati ribi
Cirče	20. 4.	17.00	Pri gostilni
Stražišče	21. 4.	15.00	Pri gasilskem domu
Javornik	21. 4.	16.00	V Kajži
Kranj — zam.			
ponedeljek, torek, četrtek, petek	7.00—8.00		ŽVZG Kranj — ambulanta
sreda	15.00—16.00		ŽVZG Kranj — ambulanta
Trata	12. 4.	15.30	Pri Godelmanu
Cerkle	12. 4.	17.00	Na zadružnem dvorišču
Visoko	13. 4.	16.00	Za trgovino
Šenčur	13. 4.	17.00	Pri gasilskem domu
Zalog	21. 4.	15.30	Na dvorišču za trgovino
Lahovče	21. 4.	16.30	Pri gasilskem dopu
Šenturška gora	21. 4.	17.30	Pri gostilni Barlež
Cerkle — zam.	22. 4.	12.00	Na zadružnem dvorišču
ŠKOFJA LOKA			
Log	10. 4.	15.00	Pri trgovini KZ
Zminec	10. 4.	16.00	Pri Švavnaru
Breznica	10. 4.	17.00	Pri Mavžaru
Šk. Loka — za rodovniške in lovskie pse	11. 4.	15.00	Pred klavnicu
Moškrinj	12. 4.	15.00	Pri Štejsu
Sv. Duh	12. 4.	16.00	Pri dgomu
Godešič	12. 4.	18.00	Pri Martinovcu
Reče	12. 4.	19.00	Pri domu

Opozarjam lastnike psov, da posameznih pisnih obvestil ne bomo pošiljali. Posebej opozarjam, da je cepljenje proti steklini **obvezno**. Cepiti je treba vse pse, starejše od 4 mesecev. Kršilce bomo prijavili občinski veterinarski inšpekcijski. Cena za cepljenje psa je 56.000 din, razen za območje občine Tržič, kjer cena še ni določena.

ŽIVILA KRAJN
64000 KRAJN

Trgovska in gostinska DO ŽIVILA KRAJN, n.s.o. Naklo, Cesta na Okroglo 3, - DS SKUPNE SLUŽBE po sklepku komisije za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

IZDELovanje PLANOV, ANALIZ IN EKONOMSKIH RAZISKAV

Pogoji: VII. stopnja, smer diplomirani ekonomist, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema kadrovska služba DO ŽIVILA KRAJN, Naklo, Cesta na Okroglo 3, 64202 NAKLO - 8 dni po objavi.

Vsi prijavljeni kandidati bodo pisno obveščeni o izidu izbranih postopkov v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Novo INTERCAMBIO MENJALNICA
Unterbergen - Podgora
("pri Mlakarju") tel.: 9943-4227-3777
odprt: 8. - 12. 13. - 17., sobota 8. - 11.
ZELO UGODNA MENJAVA - GOVORIMO SLOVENSKO

64220 ŠKOFJA LOKA

SOZD ALPETOUR Škofja Loka DO HOTEL CREINA KRAJN objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJE HOTELSKE KUHINJE

2. NATAKARJA

POGOJI:

1. V. stopnja usmerjenega izobraževanja za poklic tehnik kuharstva oz. VK kuhar, 3 leta delovnih izkušenj ter poskusno delo 3 mesece.

2. IV. stopnja usmerjenega izobraževanja za poklic natakar in 2 leti delovnih izkušenj. Poskusno delo 3 mesece.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi kadrovskega sektorja Škofja Loka, Titov trg 4/b. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 60 dni po izteku prijavnega roka.

PLANINSKO DRUŠTVO
64280 KRAJNSKA GORA

Planinsko društvo Kranjska gora išče

OSKRBNIKA za PLANINSKO KOČO - MIHOV DOM - VRŠIČ in KOČA V KRNICI

Prijave s kratkim opisom sposobnosti za opravljanje te dejavnosti pošljite do 1.5.1989 na PD Kranjska gora, 64280 Kr. Gora.

Izbor kandidata bo opravljen UO PD Kranjska gora.

MIRA stavno in pohištveno mizarstvo Radovljica
Sercerjeva 22

Razpisuje dela in naloge

MATERIALNEGA KNJIGOVODJA

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri eno leto delovnih izkušenj v računovodstvu.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za dolochen čas s polnim delovnim časom.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljajo prijave v roku 15 dni od dneva objave na gornji nslov.

gorenjski tisk p.o.
Moše Pijadeja 1, p.p. 81
64000 KRAJN

EKONOMISTI, GRAFIČNI INŽENIRJI, ORGANIZATORJI DELA z najmanj

— VI. stopnjo izobrazbe
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Objavljamo proste delovne naloge komercialistov za obdelavo

— domačega tržišča

— vzhodnoevropskega tržišča

Izbranim kandidatom, s katerimi bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, bomo v času 3-mesečnega poskusnega dela omogočili strokovno uvajanje.

Prijave za dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovsko služba DO 8 dni po objavi.

CESTNO PODJETJE KRAJN p.o.
Jezerska cesta 20, 64000 KRAJN

Po sklepku odbora za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge:

VZDRŽEVANJE CESTE

za enoto Škofja Loka

2 delavca

Pogoji: priučen delavec-cestar z internim izpitom oz. strokovnim tečajem, 1 leto delovnih izkušenj, starejši od 18 let, 3 mesečno poskusno delo.

Za objavljena dela in naloge bodo delavci združili delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Kranj, Jezerska c. 20. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po sprejemu sklepa.

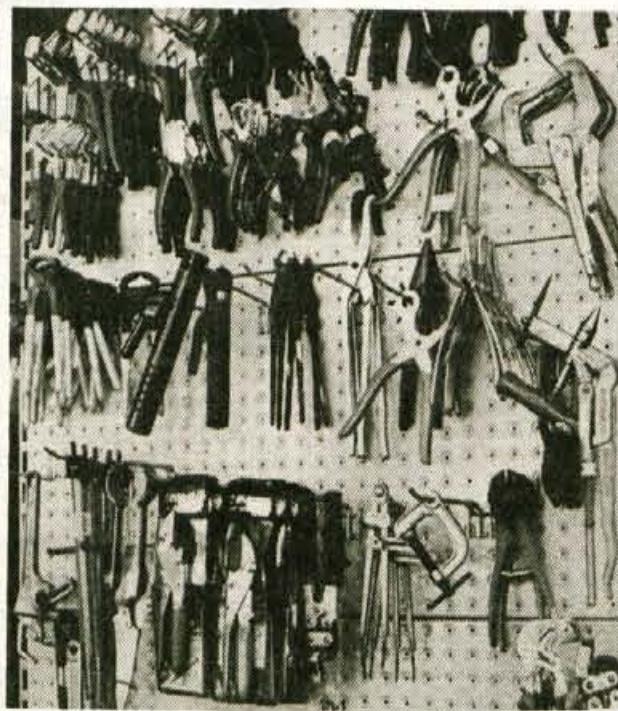
DELAWSKI SVET
TOZD gozdn avtoprevozniki in delavnice
SPODNJE GORJE, n.sub.o.

Razpisuje dela oziroma naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - VODJE TEMELJNE ORGANIZACIJE

Poleg splošnih pogojev, dolo

MERKUR

V APRILU IZKORISTITE
MOŽNOST UGODNEGA NAKUPA
SKORAJ VSEGA BLAGA V
SKUPNI VREDNOSTI NAD
500.000 DIN IZ NASLEDNJIH
BLAGOVNIH SKUPIN:

- BELA TEHNIKA
- GOSPODINJSKI APARATI
- EMAJLIRANA POSODA
- ELEKTRIČNO IN ROČNO
ORODJE, VARILNI APARATI,
VIJAČNO BLAGO,
- ELEKTRO IN
VODOINSTALACIJSKI
MATERIALI
- MATERIALI IN OPREMA ZA
CENTRALNO OGREVANJE
- GRADBENI MATERIALI
- BARVE, LAKI, PREMAZI

ZA VEČINO BLAGA NUDIMO:

15 % POPUST

ob gotovinskem plačilu ali plačilo v

4 OBROKIH brez obresti

PLAČILO S ČEKI

v 4-mesečnem zaporedju

10 % POPUST

članom stanovanjskih zadrug.

Ugodnejši pogoji ob nakupu večje količine opeke.

**VSA POJASNILA O
UGODNOSTIH NAKUPA DOBITE
V PRODAJALNAH**

MERKUR KRAJN
pravi ljudje na pravem mestu

ODISEJEV 1. MAJ

PARIZ 5 DNI (avtobus)
OD 24. DO 29.4.

BARCELONA 23.4. 2.100.000 DIN

BARCELONA - M. CARLO - NICA 2.400.000 DIN

GRČIJA (za skupine) 19.6. - 26.6. 1.900.000 DIN

8 DNEVNA ŠPANIJA - UGODNO

SIMONOV ZALIV P 26.4. - 2.5. 400.000

Hotel Haliaetum - depandansa

UMAG

APP Stella Maris P 27.4. - 2.5. 350.000 DIN

POREČ

RABAC

VIS

KOMIŽA

TN SOLARIS

ROVINJ

TN. MONSENA

PULA

5 DNI (avtobus)

OD 24. DO 29.4.

23.4. 2.100.000 DIN

2.400.000 DIN

UGODNA PONUDBA MATORANTSKEH IN SINDIKALNIH IZLETOV

Prijetne prvomajske praznike vam želi

MAISTROV TRG 2

64000 KRAJN

TEL.: (064) 21-790

ali 28-586

Hotel
CREINA Kranj

Odločili smo se, da damo v najem

VIDOTEKO ter KOZMETIČNI SALON in SAVNO!

Vse informacije dobite osebno v hotelu ali po telefonu (064) 23-650!

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO
PODGETJE KRAJN, n.solo.
Kranj, Ul. Mirka Vadnova 1

DS SKUPNE SLUŽBE

VABIMO K SODELOVANJU NOVE SODELAVCEV ZA DELA
NA PODROČJU RAČUNALNIŠKE OBDELAVE PODATKOV
S SREDNJO, VIŠJO ALI VISOKO IZOBRAZBO SMERI RA
ČUNALNIŠTVO. ZAŽELENE SO DELOVNE IZKUŠNJE NA
NALOGAH PROGRAMIRANJA OZ. ORGANIZIRANJA RA
ČUNALNIŠKIH OBDELAV.

ŽELIMO ZAPOSЛИTI DELAVCE, KI BI SE RADI S KREA
TIVNIM IN STROKOVNIM DELOM UVELJAVILI NA PO
DROČJU UVAJANJA OZ. DOGRAJEVANJA RAČUNALNI
ŠKO PODPRTEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA.

Kandidati za zgoraj objavljena prosta dela in naloge naj poš
ljejo vloge na naslov: KOGP Kranj, Mirka Vadnova 1, kadrov
ska služba. Rok za prijavo je 8 dni od dneva objave.

NOVO V KINU

Kavarna Astoria je najnovejši slovenski film po scenariju Žarka Petana. Zgodba pripoveduje z rahlo melanolijo in blago ironijo o mariborski meščanski družini: o kavarnarju, o njegovi ženi in sinu. Skozi njihove usode spoznamo socialno in nacionalno diferencijacijo predvojnega Maribora, razdvojenega na premožne in na siromašne, na zavedne Slovence in na zagrizene nemčurje, in prvo povojno obdobje, za katerega so bili značilni nesmiselno kruti ukrepi revolucionarne družbenne preobrazbe... Film, ki si ga bomo radi ogledali, saj je film o nas, o časih in dogodkih, ki so bili značilni samo za nas. V kinu Center v Kranju bo na sporedu v petek, 7. aprila, ob 20. uri, v soboto, 8. aprila, ob 18. uri in v nedeljo, 9. aprila, ob 19. uri.

Premiera odličnega ameriškega filma Presidio, ki bo na red
nem sporedu po filmskem gledališču, bo v nedeljo, 9. aprila, ob 21.
uri. V glavnih vlogah tega akcijskega filma igra Sean Connery.

Ameriški avanturistični film Allan Quatermain - Zaklad carja Salomona II je sedma nadaljevanje prvega filma o Salomonu. Veliki uspeh prvega filma je spodbudil snemanje drugega dela, v katerem se znova najdeti glavna junaka Allan in njegova Jesse. Film je poln nenavadnih efektov, presenečenj vseh vrst, tako da gledalcem zag
tovo ne bo dolgčas, posebej še, ker nas bo znova navduševal priljubljeni Richard Chamberlain.

Tisti, ki ste za vročo erotiko, si oglejte francoski film Nemoralne zgodbe, ki bo v Kranju na sporedu v kinu Storžič, in ameriški film Jack in Jill 2.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

POČITNICE 88/89 OB MORJU

Senior klub

- HVAR - OTOK SONCA, hotel Adriatik
- DUBROVNIK, hotel Palace
- MALI LOŠINJ, hotel AURORA
- «MINI POČITNICE» - 1. MAJ, 4 ali 6 dni
- POREČ, že od 299.000 din dalje
- ROVINJ, že od 240.000 din dalje
- BOL/Brač, že od 310.00 din dalje
- HVAR, že od 240.000 din dalje
- DUBROVNIK že od 230.000 din dalje

IZLETI PO DOMOVINI

ZA PRVOMAJSKE PRAZNIKE

- SAJ NI RES, PA JE - OHRIDSKO JEZERO za počitek in potez 30. 4., letalo, cena 990.000 din
- OHRIDSKO JEZERO, 26. 4., letalo, cena, 1.119.000 din
- SOLUN-OHRIDSKO JEZERO-SKOPJE, 26. 4., letalo, cena 1.498.000 din
- SLOVENSKA PLAŽA - BUDVA, 26. 4., ladja-letalo, cena 1.185.000 din
- VIS, 28. 4., avtobus, 615.000 din
- SAMOSTANI SRBIJE, 28. 4., letalo, 1.345.000 din
- ZA 1. MAJ NA BRIONE, 26. 4., od 495.000 din naprej

PRIPOROČAMO:

ZA VSE, ki bi želeli preživeti prvomajske praznike malce drugače

- ANTENINA KARAVANA - Pulj/VERUDELA - 28. 4. do 2. 5. Cena 320.000 din

S KOMPASOM NA KONCERTE

V MÜNCHEN:

- 18. 4. 89 - GARY MOORE, 1 dan, 165.000 din
- 3.5.89 - ELTON JOHN, 1 dan, 165.000 din
- 14. 5. 89 - LINTON KWESI JOHNSON, 1 dan, 165.000 din
- 16. 5. 89 - skupina SIMPLY RED, 1 dan, 165.000 din
- 21.5.89 - BEE GEES, 1 dan, 165.000 din
- 21.5.89 - TOM JONES, 2 dni, 185.000 din
- 21.5.89 - THE TUBES, 1 dan, 165.000 din
- MOTORHEAD, LJUBLJANA, 27. 4. hala Tivoli. Prodaja kart v vseh Kompasovih poslovalnicah

IZLETI V TUJINO:

ZA PRVOMAJSKE PRAZNIKE:

- CIPER, 8 dni, 27. 4.
- SVETA DEŽELA, 8 dni, 24. 4.
- JORDANIJA-JERUZALEM-RDEČE IN MRTVO MORJE, 9 dni, 28.4.
- BANGKOK-SINGAPUR, 11 dni, 30.4.
- VELIKA KITAJSKA TURA MARCO POLO, 17 dni, 23.4.
- MOSKVA, 5 dni, 25.4.
- KIEV-LENINGRAD-PSKOV, 8 dni, 28.4.
- NEW YORK-SAN FRANCISCO-LOS ANGELES-LAS VEGAS-SAN DIEGO, 11 dni, 24.4.
- ZDA-MIAMI, 14 dni, 24.4.
- ZDA - MEHIKA, 14 dni, 24.4.
- KUBA-BISERI KARIBOV, 14 dni, 23.4.
- INDIA-KATMANDU, 14 dni, 23.4.
- NIZOZEMSKA EKSPRES, 8 dni, 28.4.
- RIM, 5 dni, 29.4.
- URBINO-SAN MARINO, 3 dni, 29.4.
- BENETKE, 1 dan, 29.4.
- BUDIMPEŠTA-DUNAJ, 4 dni, 28.4.
- BRATISLAVA, 3 in 5 dni, 28.4.
- GRČIJA, 5 dni, 28.4.
- CARIGRAD, 4 dni, 1.5.
- AMSTERDAM, 4 dni, 27.4.
- OSTALA POTOVANJA:
- EGIPAT, 4 in 5 dni - 6.4.; 6 dni - 15.4. in 3.5.
- LONDON, individualna potovanja, 3-8 dni, IZREDNO UGODNO!

PRIPOROČAMO

- ZA SINDIKALNE ORGANIZACIJE - KOLEKTIVE
- BRATISLava, vsak četrtek, 1 dan, od 30.3. dalje
- CARIGRAD, četrtek/nedelja, bus, samo 400.000 din in 15 USD
- DUNAJ, 1 dan, musical CATS 1.4., že od 139.000 din dalje
- CIPER 4 in 5 dni, odhodi v četrtek in ponedeljek v aprilu in maju
- EGIPAT - posebno letalo, 4. 6. 8 in 10 dni v aprilu in maju
- DUNAJ, 2 in 3 dni, 7.4.
- PRAGA, 4 dni, za zaključek skupine, ugodna cena!
- SAN MARINO, tradicionalna prireditev
- USTOLIČENJE SAN MARINSKIH KAPITANOV - REGENTOV, 2 dni, 1.4.
- BENETKE, 1 dan, 15.4.
- BARCELONA - NICA, 4 dni, 16.4., letalo-avtobus

POČITNICE 89 - TUJINA

IZŠEL JE KATALOG »POČITNICE 89 - TUJINA« KONKUREN
ČNE CENE OD 2.117.000 din dalje

- PALMA DE MALLORCA, IBIZA, KRETA, SANTORIN, JOS, MI
KONOS, LARNACA, LIMASOL, NATANJA
- NAJCENEJŠE NA TRŽIŠČU! ZA PLAČILO DO 15. MAJA ZA
GOTOVLJENE CENE ZA ODHODE DO 3. JULIJA IN GRČIJO.
- DIREKTNI POLETI Z BRNIKA V GRČIJO Z NAJNOVEJŠIM
ADRIINI LETALOM AIR BUS

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

- ANGLEŠCINE - Bournemouth, Oxford, Brighton, How
Cambridge, London; dvo in več tedenski tečaji, različni odhodi
- TEČAJI SKOZI VSE LETO
- francoščine - Pariz, italijanščine - FIRENCE: španščine - MA
DRID; nemščine - MÜNCHEN in KÖLN

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice: Škofja Loka Nama — tel.: 621-957, Kranj — tel.: 28-473, Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora — tel.: 88-162

MALI OGLASI

27-960

cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam ventilator z motorjem za odvajanje žagovine. Žibert, Britof 164

Prodam VIDEOREKORDER hq VHS elin video profi, star 9 mesecov. 70-387 5086

Zaradi preusmeritve prodam več industrijskih in gospodinjskih ŠIVALNIH STROJEV. TIČAR, KURIRSKA POT 3, KRAJAN 5204

Prodam etažno PEČ central 20, za polovično ceno in čevljarski Šivalni STROJ celindero. Alojz Avsenik, Letališka 12, Lesce 5243

Prodam malo rabljen dvižni TRANSPORTNI TRAK za transport vreč in podobnega, strojne tovarne Trbovlje, Drinovec, Stahin 38, Naklo 5261

Prodam MAGNETOFON revox B 77, OJAČEVALEC 50 W, MIKROFON shure 565 SD in STOJALO. 37-197 5266

Barvni TV iskra senzor, 52 cm, poceni prodam. 51-575 5268

Prodam VIDEOREKORDER hq VHS. 70-387 5270

Prodam DIA PROJEKTOR refleksa, 1.800 AF, na daljnino upravljanje, še v garanciji. 24-363, dopoldne, od ponedeljka do petka 5278

Prodam TRAKTOR tomo vinkovič TV 420. Šrečo Primožič Šrečo, Dolina 12, Tržič 5281

Prodam KOSILNICO BCS 110, Šifrer, Potočnikova 10, Škofja Loka 5314

Prodam rabljeno barvno TV gojenje. Preddvor 70, 45-694 5318

Prodam GORILEC termomek. Cena ugodna. 58-014, popoldne 5326

Prodam KOSILNICO reform z obračalnikom ter kostanjevo v bukova DRVA. Kalan, Zalog 10, Golnik 5337

Prodam barvni TV blaupunkt. 28-880 5342

Prodam kombinirani 35-litrski plinsko-električni 12 V, 220 V, HLADILNIK elektroulux. Aleksander Tolar, Alpska 60, Lesce, 81-145, popoldne 5343

Prodam motorno vrtno KOSILNICO gojenje muta in 60 m 4-žilnega samonosilnega električnega KABLA. 51-662 5348

Prodam 2 starejša TRAKTORJA ferguson 533, potrebna manjši popravil. Gregor Sodja, Blejska Dobrava 87 5349

Prodam novo železno PEČ. Slavko Šuša, Župančičeva 14, Kranj 5375

Prodam motorno ŽAGO husqvarna 77. 51-038, zvečer 5381

Prodam skoraj nov PUHALNIK grič, z noži in motorjem. Alico, Sv. Barbara 12, Škofja Loka 5388

Prodam HLADILNIK gojenje. Gros, Štefetova 8, Kranj - Mlaka, 27-107 5391

Ugodno prodam novo železno OGRODJE za prevoz živine, dolž. 3,5 m, brez panjave. Moličnik Franc, Tržaška 280/a, Ljubljana, 061/263-037 5392

Prodam ročno SLAMOREZNICO in PLETILNI STROJ regina. 80-304 5399

VIDOREKORDER fischer prodam. 73-876 5411

Prodam novo ORODJE unior za opremo mehanične delavnice. Ogled po popoldne. Felicijan, Ljubno 121, Podnart 5418

Nov TRAKTOR ferguson prodam. 633-345 5420

Prodam suhe smrekove OBLOGE. 70-423 5557

Prodam 100 kvad. m. malo rabljenega ŠPIČAKA in 15 m rabljenih ŽLEBOV. 23-201 ali 45-376 5573

Ugodno prodam gradbene BARAKO, STROJ za ravnanje betonskega železa do premera 12 mm in 20 odstotkov cevne prodam električni ŠTIDILNIK. 37-777 5580

Ugodno prodam rabljena OKNA. Temetis 39, Golnik 5583

Prodam malo rabljen OBRAČALNIK sentral 220 in PARNI SESALEC robo. Globočnik, Zg. Otok 9, Radovljica 5492

Prodam PAJKA na dva vretena. Lahovče 61, Cerkle 5496

Prodam PLETILNI STROJ broder, Hocavar, Šutna 80, Žabnica 5505

Barvni TV gojenje elektronik in sončni KOLEKTOR imp 1.4 kvad. m., ugodno prodam. 68-521 5517

Ugodno prodam barvni TV gojenje selektonik. 621-758 5518

Prodam TRAKTOR zetor 25-11. Jurij Rozman, Dragocjana 18, Smlednik 5522

Prodam rabljeno PEČ standler, 3.500 kalorij. 28-645 5537

Nov trofazni dvotorafni ŠTEVEC, prodam 30 odstotkov ceneje in PEČ za centralno ogrevanje, 30 kW, staro 2 leti. Erzen, Zubakovje 2, Zg. Besnica 5554

Prodam super standard PLETILNI STROJ, odlično ohranjen. 24-645 5555

Ugodno prodam 270-litrsko zamrzovalno SKRINJO gojenje. Škrbič, Planina 26, Kranj 5585

Prodam 60-litrski HLADILNIK (mali). 21-100 5586

Prodam VIDEOREKORDER fischer s carinsko deklaracijo. 39-793 5588

Prodam barvni TV gojenje z daljinskim upravljanjem, star 3 leta in zelo malo rabljen. 620-175 5619

RAČUNALNIK C 64, disketno enoto, kasetnik, literaturo in programe, prodam. 45-647 5621

Prodam novo 120-litrsko zamrzovalno SKRINJO. 39-813 5602

TRAKTOR zetor 52-45, letnik 1988, skoraj nov, 50 obratovalnih ur in 340-litrsko traktorsko ŠKROPLINICO, novo, ugodno prodam. Ogled v soboto in nedeljo dopoldne. 620-235, po 19. uri 5610

Prodam GLASBENI CENTER gorene z zvočniki 2 x 50 W. Britof 206, Kranj. 39-276 5625

GRADBENI MATERIAL

Ugodno prodam strelno OPEKO bovec. 46-036 5286

Prodam 3 betonske - armaturne MREŽE 8/6. 45-237 5318

Prodam 9 koso armaturnih MREŽ, dolžine 6 m, širine 2,20 m, deb. 8 in 10 mm. 85-402 5332

Prodam 150 kvad. m. rabljene strelne KRITINE trajanca Dragograd in ALKATEM 5/4. 50-928 5352

Prodam 2 OKNI inles, novi, ino, dim. 140 x 120, z roleto. Trboje 9. 49-152 5372

Prodam 130 m smrekovega OPAŽA, širine 9 cm. 68-049 5396

lesnina

nudi:

po zelo ugodni ceni zložljive mize, stole in ležalnike za kampiranje.

Se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah.

Prodam semenski KROMPIR dezire in jerla ter PUNTE in BANKINE. 33-598 5325

Prodam JABOLKA - voščenke in bobovec, po 1.000 din ter plemenske ZAJKLE Peter Jošt, Sp. Duplje 72 5383

Kuhinjske ELEMENTE, HLADILNIK-kombiniran ŠTIDILNIK (3 plin, 1 elektrika), JOGI vzmetnico in GRAMOFON lenco, rabljeno, zelo poceni prodam. 85-080, vsak delavnik od 8. do 11 ure in od 13. do 16. ure 5409

Ugodno prodam trajničarečo PEČ in nov MOTOR meri 4. Toneta Fajfarja 12, Cerkle 5419

Prodam brako PRIKOLICO, PLINSKO NAPRAVO za avto in SIVALNI STROJ. 70-305 5427

Prodam 1 kub. m. hrastove, 1 kub. m. češnjeve HLODOVINE in 30 novih GAJBIC. 79-938 5430

OKNO kli 90 x 120 cm, vhodna KLETTNA VRATA marles in 80-litrski ležeči BOJLER, prodam 20 odstotkov ceneje. Krnica 53, Zg. Gorje 5442

Prodam BAKRENE PLOŠČE, bakrene SNEGOLOVE in stanovanjsko HIŠO. Marjan Markič, Sp. Duplje 103 5475

Prodam SEDEŽNO GARNITURO, en REGAL dnevne sobe, POSTELJICO z jogijem, električni ŠTIDILNIK in PEČ na olje. 75-380, Ahčin 5495

Prodam vrtaljkasti ZGRABLJALNIK VZ 280, lesen CIRKULAR in suhe smrekove DESKE, deb. 20 mm. Goriča 11, Golnik 5511

Zelo ugodno prodam nov PRALNI STROJ gojenje in nov APN 6. 51-224 5542

Prodam NOSILCE snegobranov. 622-667 5560

Prodam TRAKTOR zetor 50, 286 ur, 25 kubično NAKLADALKO, nov TRAKTOR za gnoj, 14 kosov NAVEZ za živino, SENO, LES za ostrešje, betonske KVA-DRE, betonske STEBRE za kozolec, 11 kub. m. teras PLOŠČIC, R 4, letnik 1983, PEČ kiperbusch in zamrzovalno SKRINJO. Ogleđ in prodaja v nedeljo, 9. 4. 1989, od 8. do 12. ure. Sp. Brnik 46, Cerkle 5570

STAN.OPREMA

Prodam KUHINJO marles, HLADILNIK, ŠTIDILNIK in zamrzovalno OMA-RO. 24-363, dopoldne, od ponedeljka do petka 5277

Ugodno se prodaja SEDEŽNA GARNITURA v Pristavi pri Tržiču. Informacije na 57-254 5410

Ugodno prodam novo hrastovo OMA-RO, dim. 230 x 100 x 60 cm. 27-923 5460

Prodam SEDEŽNO GARNITURO. 28-888 5482

Prodam 2 FOTELJA. 35-926 5502

STANOVANJA

2-sobno mansardno STANOVANJE z vrtom oddam za predplačilo. Šifra: Kranj - STRAŽIŠČE 5322

Prodam 2-sobno STANOVANJE, 58 kvad. m. v Škofji Loki - Frankovo na selje. 620-485 5327

V Kranju oddam kompletno STANO-VANJE z garažo in telefonom (pritličje hiše, s posebnim vhodom). Naslov v oglašnem oddelku. 5333

Prodajam APNO za beljenje prostrov. Dobite ga pri: Kopač, Pristava 55, Tržič, 58-010 5376

Prodam SIPOREKS, deb. 5 in 10 cm. Rečička 43, Bled. 77-873 5532

Prodam 5.100 kosov MODELARCA in 1.000 kosov BETONSKI BLOKOV. Frljic, Gosteč 1, Škofja Loka 5535

Suhe hrastove PLOHE in 100 kvad. m. strelne OPEKE elternit, prodam. 45-677 5536

Prodam suhe smrekove OBLOGE. 70-423 5557

Prodam 100 kvad. m. malo rabljenega ŠPIČAKA in 15 m rabljenih ŽLEBOV. 23-201 ali 45-376 5573

Ugodno prodam gradbene BARAKO, STROJ za ravnanje betonskega železa do premera 12 mm in 20 odstotkov cevne prodam električni ŠTIDILNIK. 37-777 5580

Ugodno prodam rabljena OKNA. Temetis 39, Golnik 5583

RAZNO PRODAM

Prodam SENO ter starejšo SLAMO-REZNICO, primerno za okras. 57-988

Prodam suha bukova drva, video rekorder 2000 S, nov hladičnik Gorenje 135 I, ter avto radio. Torek, Hrašč 17/a, Lesce 5549

Po dogovoru prodam 2-sobno STA-NOVANJE v.l. nadstropju, s centralnim ogrevanjem. 33-828, popoldne 5433

4-članska družina nujno in takoj vzame v najem STANOVANJE ali APART-MA, do 31. 12. 1989, na Bledu, Radovljici, Lesci ali bližnji okolici. Plaćilo po dogovoru. Naglič, Janeza Mežana 11, Cerkle 5512

Prodajam APNO za beljenje prostrov. Dobite ga pri: Kopač, Pristava 55, Tržič, 58-010 5376

Prodam 100 kvad. m. malo rabljenega ŠPIČAKA in 15 m rabljenih ŽLEBOV. 23-201 ali 45-376 5573

Ugodno prodam 2-sobno STANOVANJE z vrtom oddam SOBO in kuhinjo. Šifra: DOBRA PRILOŽNOST 5429

Zamenjam večje (starejše) 2-sobno držbeno STANOVANJE v Kranju za 1-sobno STANOVANJE s centralnim ogrevanjem. 33-828, popoldne 5433

Prodajam 2-sobno STANOVANJE na Planini III. 36-015 5365

3-članska družina nujno in takoj vzame v najem STANOVANJE ali APART-MA, do 31. 12. 1989, na Bledu, Radovljici, Lesci ali bližnji okolici. Plaćilo po dogovoru. Naglič, Janeza Mežana 11, Cerkle 5512

Prodajam 1-sobno STANOVANJE na Planini III. 36-015 5365

Zamenjam večje (starejše) 2-sobno držbeno STANOVANJE v Kranju za 1-sobno STANOVANJE s centralnim ogrevanjem. 33-828, popoldne 5433

Prodajam 1-sob

MALI OGLASI, OSMRTNICE

Prodam novo dirkalno KOLO special (ogrodje simonato). Zg. Bitnje 239
5595Prodam JETTO, letnik 1982. ☎ 78-870
5597Prodam CITROEN GS 1.3, letnik 1981, odlično ohranjen. Drago Čulig, Visoko 116, Šenčur. ☎ 25-947
5598Prodam GOLF, letnik 1981, registriran do aprila 1990. Ljubno 23, Podnart
5599Prodam FIAT 127, letnik 1979, karamboliran, celega ali po delih. ☎ 78-486
5603

Prodam ZAPOROŽCA, letnik 1974, ne-registriran, Metod Pezdir, Zg. Brnik 99/b, Cerkle 5604

Prodam 125 P, letnik 1978, na novo registriran. ☎ 37-762
5605Prodam z 101 GTL 65, letnik 1987. Bojan Tonejc, Cankarjeva 14, Radovljica
5606Prodam APN 6 S, star 1 leto, dobro ohranjen. Matjaž Tomaževič, Sp. Lipnica 29, Kamna gorica
5607Prodam dobro ohranjen WARTBURG karavan. Bevk, Tomincova 31, Kranj - Stražišče
5611JUGO 1.1 GX, letnik 1987, dodatno opremljen, prevoženih 20.500 km, ugodno prodam. ☎ 622-556, popoldne
5612Prodam GOLF, letnik 1977. Ogled po-poldne. Rafko Haklin, Golnik 144
5613Prodam GOLF JX, letnik 1977, odlično ohranjen. ☎ 25-727
5622GOLF diesel, letnik 1986, prodam.
28-353
5623Prodam SIMCO 1307 GLS, letnik 1979, metalik. ☎ 75-358, popoldne
5624

POSESTI

VIKEND na območju Tržiča zamenjam za manjšo, starejšo hišo ali hišo v gradnji, v Kranju ali okolici. Šifra: DOLINA
5292Prodam nezajedljivo PARCELO, komunalno opremljeno, 1.400 kvad. m., v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku.
5345Prodam GARAŽO v Bistrici pri Tržiču (blizina Taverne). ☎ 52-232
5353SVETUJEMO vam pri prodaji, nakupu, zamenjavi hiš, parcel, stanovanj in poslovnih hiš. Marketing agencija CLM, ☎ 78-356
5477V najem vzamemo SKLADIŠČE, 60 do 100 kvad. m., v Kranju ali bližnjih okolic. Ponudbe: SIPAD KOMERC 811, C. JLA 6, Kranj
5498Kupim zazidljivo PARCELO v okolici Kranja. Naslov v oglašnem oddelku.
5533

ZAPOSLITVE

STROJNI TEHNIK, 18 let prakse v orodjarstvu in gradbeništvu kot delavec, tehnolog, vodja proizvodnje, IŠČE DELO redno ali honorarno. ☎ 50-956
5199PKV KOVINARJA redno zaposlim. Ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve. Šifra: KOVINAR
5237Nimate lastnega prevoza, pa želite delati in zaslužiti. Poklicite na ☎ 45-676, vsak dan po 20. uri
5238Komunikativnim osebam nudimo HONORARNO DELO za prodajo izredno zanimivega izdelka. Niso knjige. ☎ 21-087, od 16. do 19. ure
5269Zaposlim SIVILJO z znanjem krojenja.
25-342
5295Takož zaposlim NK delavko. ☎ 631-457, Škofja Loka
5336Postanite založniški ZASTOPNIK v podpolanskem času za prodajo delovnih organizacij. Delo poteka na področju vašega bivanja. Prevoz obvezen. Informacije na ☎ 061/267-711, od 17. do 20. ure
5370Radi bi ustvarili nekaj, za kar potrebuje denar. Da ga zelo hitro zaslužite, potrebujete le svoj prevoz. ☎ 24-971, po 11. uri
5371Takož zaposlim ELEKTROINSTALATERJA ali ELEKTROMEHANIKA. Naslov v oglašnem oddelku.
5386Gostilna pri Jaku, Retnje 11, Križe pri Tržiču, takož zaposli upokojenko, ki ima veselje do kuhe (za kuhanje približno 50 malic dnevno). Delo je honorarno in 5 x tedensko. Informacije osebno ali na ☎ 57-661, popoldne
5406Skupina prevzame vsa ZIDARSKA in FASADERSKA dela. ☎ 27-295, Elsani Daut
5425Založba s tedenskim izplačilom provide v najboljšimi pogojih, išče honorarno SODELAVCE za prodajo celotnega programa. Informacije na ☎ 25-814, po 17. uri
5447Zasebni ZIDAR nujno išče kakršnokoli zidarsko delo. Čulum, C. na Klanec 31, Kranj
5463Honorarno zaposlim mlajšega upokojenca, po možnosti kovinarske stroke. Šifra: ZAPOSLITEV
5481Zaposlim mlajšega STRUGARJA ali pričutnega delavca v kovinski stroki. Šifra: KOVINARSTVO
5483Če želite postati HONORARNI ZA-STOPNIK in odlično zasluziti pri prodaji VODNIKA NARAVNE MEDICINE poklicite na ☎ 38-206
5520Komunikativnim osebam nudimo ho-norarno zaposlitev. ☎ 78-269
5545

Iščemo žensko za POSPRAVLJANJE

gostinskih prostorov v jutrišnjih urah.

Nudimo honorarno zaposlitev v kuhinji

in STREŽBI med poletno sezono. Go-

stilna Pri Viktorju, Partizanska 17,

Kranj. ☎ 23-484
5546Honorarno dopoldansko zaposlitev dobi VOZNIK C kategorije. ☎ 70-506, od 18. do 20. ure, v petek in soboto
5501Gostilna Mangart, Kolodvorska 2, Bled sprejme v redno delovno razmerje NATAKARICO. OD po dogovoru.
77-132
5506Mizarstvo Stare, Zg. Bitnje 186, pri Kranju, zaposli KV MIZARJA.
5584Takož zaposlimo KV ali PKV NATA-KARJA. Gostilna Na Vidmu, Poljane nad Škofjo Loko, ☎ 68-522
5627

ŽIVALI

Prodam TELICO simentalko, 8 mesece brejo. PODBREZJE 14
5233Prodam eno leto stare KOKOŠI nesnice ali za zakol. Drinovec, Strahinj 38, Naklo
5262JARKICE, rjave, stare 10 tednov, prodam. Zgoša 47/a, Begunje
5274Prodam 1 leto starega BIKCA. Žabnica 4, ☎ 44-608
5280Prodam KOKOŠI nesnice za zakol ali nadaljnjo rejo. Porenta, Sv. Duh 44, Škofja Loka
5354Prodam PRAŠIČKE in PRAŠIČE za zakol. Sv. Duh 41, Škofja Loka
5439Prodam brejo TELICO simentalko po izbiri. Marija Triler, Vešter 24, Škofja Loka
5457Prodam 3 BIKCE, stare 14 dni. Urbanc, Goričke 24, Golnik
5478Prodam manjše in večje PRAŠIČE. Stružovo 3, Kranj
5494Prodam TELICO, staro 1 leto. Černivec 17, Brezje, ☎ 79-077
5513Prodam PRAŠIČE, težke od 40 do 90 kg. Črče 38, Kranj
5523V naslednjem tednu bomo prodajali JARKICE, rjave, hisex. Lanšek, Beliharjeva 43, Šenčur
5525

Prodajam 1 leto stare KOKOŠI za zakol ali nadaljnjo rejo. Cena ugodna. Pavlin, Temniška 19, Naklo (nasproti Živil) 5574

Prodam teden dni starega TELIČKA. Podbrezje 158, Duplje, ☎ 70-188
5609Prodam rjave JARKICE. Jurij Stanislav, Log 9, Škofja Loka
5614Prodam 4 PRAŠIČE, težke po 100 kg.
85-483
5615Prodam BIKCA, starega 10 dni. Stružovo 20, Kranj
5620

KUPIM

Kupim semenski KROMPIR igor. ☎ 061/374-305
5288Kupim ročno vrtno KOSILNICO. ☎ 70-204
5465Kupim TELIČKA, starega do 3 meseca.
66-500
5500Kupim MOTOR za Z 1300 ali Z 125 P.
50-312
5601Kupim TRAKTOR pasquili ali podoben manjši traktor. ☎ 621-135
5626

OBVESTILA

MONTIRAM harmonika vrata, lesene obloge in staovanjsko opremo. ☎ 46-032
4324ROLETE, ŽALUZIJE, zasteklitev balkonov naročite na ☎ 064/75-610. Cena velja na dan naročila, plačilo pri montaži. KVALITETA!
4424OBRTNIKI! Izboljšave, orodja in pravne konstruiram. Šifra: KONSTRUKTER
5271VODOVODNO INSTALACIJO NA HŠI, novo (ali popravili stare - razna) vam naredim solidno in hitro.
28-427
5275Prodam in polagam UMETNI KAMEN. ☎ 42-785
5279

Umrila je naša draga mama, stara mama, prababica in tašča

MERI VERĐNIK

roj. Stular

Od nje smo se poslovili na Dovjem, 30. marca 1989. Zahvaljujemo se sosedom in prijateljem za pomoč in darovano cvetje ter g. župniku za lep poslovilni obred.

VSI NJENI
Mojsstrana, Kranj, Skopje

JOŽETA DOLINARJA

iz Čirč

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se ga kakorkoli spomnili v času njegove dolgotrajne bolezni in v dneh njegovega slovesa, ga pospremili na zadnji poti in mu poklonili prelep cvetje. Hvala vsem za ustno in pisno izraženo sožalje. Najlepša hvala dr. Pegamovi za dolgotrajno združljivje. Lepo se zahvaljujemo Kasteličevim za pomoč v težkih trenutkih. Za lep poslovilni obred iskrena hvala gospodu kaplanu. Hvala vsem za lepo misel nanj.

V žalosti vsi njegovi

Slavček med trnjem
se je zganil
in zapel,
bel cvet divje rože
je zakrvavel...
(Kosovel)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

JOŽETA DOLINARJA

iz Čirč

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se ga kakorkoli spomnili v času njegove dolgotrajne bolezni in v dneh njegovega slovesa, ga pospremili na zadnji poti in mu poklonili prelep cvetje. Hvala vsem za ustno in pisno izraženo sožalje. Najlepša hvala dr. Pegamovi za dolgotrajno združljivje. Lepo se zahvaljujemo Kasteličevim za pomoč v težkih trenutkih. Za lep poslovilni obred iskrena hvala gospodu kaplanu. Hvala vsem za lepo misel nanj.

V žalosti vsi njegovi

Prodam SENO in OTAVO. Trstenik 34
5397Prodam SENO, približno 2 toni.
51-014
5403Prodam otroški VOZIČEK chicco.
24-435
5407Ugodno prodam otroški kombinirani VOZIČEK peg. Informacije na
621-437, od 17. do 18. ure
5413Prodam večjo količino SENA. Mirko Jerič, Stefanija gora 13, Cerkle
5416Prodam zastekljena OKENSKA KRILA, primera za tople grede. Fajdiga, Zg. Duplje 58
5424Prodam semenski KROMPIR igor. Novak, Jezerska c. 61, Kranj
5432Ugodno prodam dobro ohranljeno otroško POSTELJICO z jogijem.
39-888
5438Prodam športni VOZIČEK peg.
24-269
5441Prodam semenski KROMPIR igor. Voklo 13
5448Prodam 2.000 kg SENA. Pavla Zupan, Sp. Gorje 152
5456Pozor! Prodam skoraj nov ameriški BI-LJARD, malo rabljen ali menjam za Z 101, letnik 1980 ali 1981. Raghard, Ko-roška c. 6, Bled - Rečica
5458Prodam semenski KROMPIR igor. Mi-helič, Podbrezje 16
5459Prodam semenski KROMPIR igor in drobni KROMPIR za krmo. ☎ 70-204
5466Prodam večjo količino SENA v Poljanah nad Škofjo Loko. ☎ 65-161
5468Prodam SENO. Pivka 1, Naklo
5476UNIKATNE TAPISERIJE studia "Odprti krog", avtor Mahadcharta, ugodno prodam. ☎ 26-249
5485

Usad nad vodnim zbiralnikom v Srednji vasi

Ko majhen problem postane velik...

Radovljica, 4. aprila - Dolga in naporna je pot od besed k dejanjem, si bržkone mislijo v bohinjski krajevni skupnosti Srednja vas, kjer že nekaj časa zamar opozarjajo na nevarni usad nad vodnim zbiralnikom. Od močne ujme, ki je vsaj posredno kriva za usad, bodo kmalu minila tri leta, vendar doslej ni bilo narejenog drugega kot to, da so graditelji pipeljali v bližino usada betonske elemente. Zataknili se je kot ponavadi pri denarju. V enem od zapiskov občinske komisije za ocenjevanje elementarnih nezgod je resda tudi predlog, naj bi si izdakte za sanacijo usada enakovredno delila Gozdno gospodarstvo Bled in občinski sklad za elementarne nezgode, vendar je komisija septembra predlani ocenila, da ni možnosti za plačilo iz

občinskega sklada, ker naj bi plaz nastal predvsem zaradi neurejenega odvodnjavanja na gradbišču gozdne ceste Srednja vas - Uskovnica. V občinski komisiji menijo, da bi moral denar za odpravo povzročene škode zagotoviti sklad za gozdarstvo, gozdarji pa trdijo, da sami niso finančno sposobni pokriti stroškov, ki so po takratnem predracunu znašali 12 milijonov dinarjev. Krajani so upravičeno nejevoljni. Po eni strani so se naveličali "papirnate vojne" in postavljanja delegatskih vprašanj, po drugi se bojijo nove katastrofe. Njihov strah je razumljiv, saj so lani za obnovu vodnega zbiralnika (v bližini usada) namenili 70 milijonov dinarjev, od tega 12 milijonov družbenih sredstev.

C. Z.

Odložena razprava o napadih na JLA

Beograd, 6. aprila — Na seji odbora za ljudsko obrambo zveznega zborna skupštine SFRJ so po vztrajanju slovenskih delegatov preložili načrtovanou razpravo o "bitvu, vzrokih in ocenah napadov na koncept SLO in posebej JLA". Odbor je tudi zavrnil predlog o civilnem služenju vojaškega roka.

Delegata odbora Vika Potočnik in Vinko Jelen iz Slovenije sta obrazložila svojo pobudo za preložitev razprave o poročilu prejšnjega zveznega izvršnega sveta glede napadov na SLO in JLA z nestrinjanjem, da ni informacija napisana tudi v slovenščini. Obenem sta opozorila, da imata skupština SR Slovenije in njen izvršni svet pripombe na nekatera stališča in ocene, pa zato informacija še ni zrela za razpravo v zvezni skupštini. Po polemičnih razpravah so se dogovorili, da je treba sedanje besedilo brez sprememb prevesti v jezike

vseh narodov in narodnosti, odbor pa ga mora proučiti vsaj dan pred zasedanjem zveznega zborna skupštine SFRJ.

Odbor je zatem odpril sprememb in dopolnila zakona o vojaški obveznosti. Zveznemu zboru bo predlagal, naj jih sprejme skupaj z amandmajmi ZIS, ki urejajo služenje vojaškega roka zaradi odklanjanja orožja iz verskih vrzov. Sklenili so, da mora ZIS prevzeti obveznost spremeljanja in uresničevanja odredbe tega zakona glede služenja vojaškega roka brez orožja pa tudi glede selektivnega od-

hoda študentov k vojakom. Predlog Vike Potočnik, naj iščejo še druge možnosti za služenje vojaškega roka — mislila je na civilno služenje, pa je večina delegatov odbora zavrnila.

S

Predavanje o Karavankah

Kranj, aprila - V sredo, 12. aprila, bo Društvo upokojencev iz Kranja priredilo planinsko predavanje z diapozičnimi karavankah. Predavanje bo ob 18. uri, o lepotah planinskega sveta pa bo govoril Stane Gantar.

Prometno tekmovanje mladih

Radovljica, 6. aprila — Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Radovljica prireja v soboto, 8. aprila 1989, ob 8. uri 21, občinsko tekmovanje Kaj veš o prometu. Udeleženci tekmovanja se bodo zbrali pri osnovni šoli F. S. Finžgar v Lescah, kjer bodo ob 9. uri naprej izpolnjevali teste, pol ure pozneje pa se bodo začele ocenjevanje in spretnostne vožnje. Ob 12. uri bodo razglasili rezultate tekmovanja in podelili priznanja. Če bo deževalo, bo tekmovanje 15. aprila. (S)

Tridnevni paket za upokojence

Kranj, aprila - Društvo upokojencev iz Kranja pripravilo svojim članom posebno ponudbo penzionca Jelka na Pokljuki. Če želite mir in sprehode po gorskem zraku, se pravljite za tridnevno počitnikovanje v tem penzioncu, ki stane le 150.000 dinarjev. Vključeni so tudi vsi organizacijski stroški, avtobusni prevoz in tridnevno bivanje v penzioncu Jelka.

NESREČE

Iverna plošča padla pred avto

Meja, 4. aprila - 28-letni Janez Janša iz Škofje Loke je povzročil prometno nesrečo, ki se je zgodila na magistralni cesti pri Meji. S kombijem je vozil iverko, ta pa je, potem ko so popustile vrvi, odletela s kombija pred avto, ki ga je vozila 42-letna Jelca Ambrož iz Kranja. Ko se je izogibala oviri, jo je zaneslo, da je trčila v drog javne razsvetljave. Voznica je bila laže, njena sotropica, 53-letna Vida Foršek, pa huje ranjena. Odpeljali so ju v Klinični center.

Našel bombo

Šenčur, 4. aprila - Pri čiščenju vodnjaka je Tine Okorn iz Šenčurja našel bombo. Takoj je obvestil milicijo, poklicni gasilci iz Kranja pa so poslali pirotehnik, da je bomba prevzel. Ugotovil je, da gre za staro nemško bombo »štilarico« iz druge svetovne vojne.

S. Saje

Vozila čakajo nove kandidate

Jesenice, 4. aprila - Ena glavnih dejavnosti Avto-moto društva na Jesenicah je skrb za vzgojo novih voznikov. Lani so v njihovi šoli organizirali kar pet tečajev iz cestno-prometnih predpisov, ki se jih je udeležilo prek 170 tečajnikov. Tudi letos so že opravili dva taka tečaja s skupno 70 kandidati, vendar za naslednji tečaj prijave prihajajo zelo počasno. Za vozniki izpit se v glavnem prijavljajo mlađi ljudje, za katere postajajo učne ure zaradi naraščajočih cen komaj dosegljive. Zato se v AMD Jesenice bojijo, kot je povedal vodja tamkajšnje avto-šole Slavjan Berlisk, da bodo imeli letos precej manj dežela za svojih 12 instruktorjev in 10 vozil.

Zaradi majhnega števila kandidatov v šoli ni potrebno čakanje. Dogaja se celo obratno, da instruktorji z vozili čakajo na učence. Tako lahko vsak kandidat takoj po opravljenem šolskem izpitu začne z učenjem vožnje. Marljivejši učenci lahko tako spravijo izpit v žep v komaj treh mesecih. Žal pa se skrbem zaradi zmanjšanega obiska v avto-šoli pridružujejo še ugibanja, kaj bodo prinesle spremembe zakonodaje glede delovanja šol za voznike, saj je predvidena zanje poslovitev vsaj treh delavcev.

GLASOVA ANKETA

Nekateri bi radi videli, da kmet ne bi znal seščeti dva in dva

Radovljica, 4. aprila - Ker je bilo letošnjo zimo nadvise lepo vreme brez mraza in snega, so kmetje bolj mislili na delo kot na to, kaj se jim spača in kaj ne. Če bi računali in razmisljali o ekonomiki, bi verjetno kdo med njimi že obupal. Pri prireji mleka že nekaj časa ni dobčika, ampak je izguba, ki pa se na kmetih ne pokaže v rdečih številkah zaključnega računa, ampak v tem, da se včasih dela na pol zastonj, da je treba vlagati v prirejo mleka tudi denar, zaslужen z delom v tovarni, denar od

prodaje lesa, krompirja, žganja in drugih predelkov, denar od drugih dejavnosti... Da bi prišel in delavjen kmet bankrotiral, se ni treba batiti in tega se zaveda tudi naša oblast, vendar pa se tudi najboljšim zastavlja vprašanje, kje je še meja potrpljenja in do kdaj še na račun delavškega standarda in družbenih pajiv letati pod ceno. Nekaj upanja, da bo vendarle bolje, daje sprostitev cene mleka in nove, višje odkupne cene, ki veljajo za mleko, oddano od prvega aprila dalje.

Anton Legat s Sela pri Žirovnici: "Vsa vlaganja v kmetijstvo so čista izguba. Tudi sam se sprašujem, ali je smiseln na pet hektarov veliki kmetiji imeti toliko mehanizacije, ali je smiseln obnavljati gospodarsko poslopje ali ne... Žal na kmetih vedno upamo, da bo bolje in dajemo kmetijti prednost pred osebnim standardom. Ko sem se pred nedavnim odločil med nakupom traktorja ali avtomobila, sem izbral - traktor, za katerega pa ne vem, kdaj bo povrnli vloženi denar. Mleko - na leto ga oddam 10 do 12 tisoč litrov - je bilo nazadnje plačano po 1.300 dinarjev za liter. Za plačilo je treba čakati najmanj dva tedna, v tem času pa se vse drugo že enkrat podraži."

Anton Dolenc iz Vrbnega: "Po podatkih Kmetijskega inštituta Slovenije dobivamo kmetje plačanih le nekaj več kot polovico vseh izdatkov prireje mleka. Na naši kmetiji je sicer mlečnost višja od tiste, ki je osnova za izračun, vendar je prireja obremenjena z odpeljevanjem dolga za gradnjo in z izdatki za dograditev. Ves problem je v tem, da se vse drugo draži hitreje, kot se mleko. Naj navedem le dve primerjavi: pred približno dvajsetimi leti je bil liter mleka več vreden kot kilogram železobetonske mreže, zdaj je razmerje 1 : 10; škopivo, ki je lani stalo 4 tisočake, stane zdaj 120 tisoč dinarjev."

Mirko Zupan iz Smočku: "Pred desetimi leti sem po njivah in travnikih potrosil skupno pet ton umetnega gnojila na leto, zdaj pa ga niti kilograma in puščim, da zraste le tisto, kar da narava. Včasih sem bil tudi kooperant blejske zadruge in sem vso živilo oddal v jeseniško klavnicu, zdaj pa zadrugo ne sodelujem več, vso živilo pa pokoljem doma. Najbolj me je zjedilo to, da zato, ker nisem zdržen kmet, nisem opravčen do premij in regresov niti do kmetijskih posojil. Nameraval sem postaviti hlev za petdeset glav živine, vendar sem se kasneje odločil raje za gradnjo hiše, v kateri bo devet sob za kmetijski turizem. Še vedno redim dvajset glav živine, sicer pa se ukvarjam tudi s prevozom gnojnice."

Ana Legat iz Hrašča: "Zmožem sva postavila kmetijo na noge (lani sva oddala 60 tisoč litrov mleka), zdaj ko bi morala obrabiti sadove dolgoletnih naporov in vlaganj, pa se nama zavrstjava vprašanje, kako naprej: ali se še toliko ukvarjati s prirejo mleka ali ne. Vsa tak prednost izobražen, po drugi strani pa bi vsaj nekateri radi videli, da ne bi znal seščeti dva in dva in da ne bi vedel, koliko ima izdatkov. Ureditev molziča bi bila nujna za našo kmetijo, toda - kje dobiti denar. Lani je bil predračun 20 milijonov dinarjev, letos pa je znesek bržčas že nekajkrat večji."

C. Zaplotnik

Ta mesec dražje ogrevanje

Mila zima malo pri pomogla

Kranj, 6. aprila - Za stanovanja, ki se v kranjski občini ogrevajo iz skupnih kotlarn, bodo stanovalci ta mesec dobili višje akontacije kot marca. Odbor za prenovo in gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnosti pri samoupravni stanovanjski skupnosti je namreč na zadnji seji v začetku tega tedna po razpravah v kuriških odborih in na predlog Energetskega oddelka v toždu Stanovanjska dejavnost delovne organizacije Domplan za zadnje tri mesece v obračunski sezoni 1988/89 še enkrat uskladil akontacije s stroški.

Čeprav je skok tokrat skoraj povsod precejšen, pa Kranj po podatkih v drugih mestih v Sloveniji pravzaprav ne odstopa s stroški ogrevanja v zadnjem trimesecu. Izračuni tudi kažejo, da bo v tej obračunski sezoni (od 1. julija 1988 do 30. junija 1989) v povprečju veljala cena ogrevanja za kvadratni meter okrog 2.000 dinarjev, kar pomeni, da bo ogrevanje 60 kvadratnih metrov velikega stanovanja v tej ogrevalni sezoni veljalo 1.44 milijona dinarjev. Čeprav je bila zima dokaj mila, prve ocene kažejo, da je bila v primerjavi z lanskim hišnjaša. Sicer pa je znašala povprečna poraba kurišnega olja to zimo med 19 in 23 litri na kvadratni meter oziroma 1.200 litrov za stanovanje s 60 kvadratimi metri. Trenutno je cena

kurišnega olja po 1.620 dinarjev za liter, mazuta pa 1.510 dinarjev za kilogram. K tej ceni pa je treba pristeti še stroške prevoza.

Seveda pa je tudi tokrat povečanje akontacije po posameznih kotlarnah v občini različno. Nova akontacija za ogrevanje na Planini se poveča za 105 odstotkov (od 1.900 na 3.899 dinarjev za kvadratni meter), topla voda pa za 95 odstotkov (od 7.056 na 14.042 dinarjev za porabljeni kubični meter). V naselju Vodovodni stolp je povečanje za 77 odstotkov (od 1.740 na 3.079 dinarjev za kvadratnih meter), JLA 6 za 38 odstotkov (od 1.700 na 2.342 din), H-8 za 63 odstotkov (od 1.787 na 3.193 din), Zlato polje za 152 odstotkov (od 1.930 na 4.863 din), Mlakarjeva za 23 od-

A. Žalar

Vaja vojaškega letalstva

Kranj, 6. aprila — Center za obveščanje za Gorenjsko je danes sporočil, da bo od torka, 11. aprila, do četrtek, 13. aprila 1989, na nekaterih območjih SR Slovenije potekala združena taktična vaja pod poveljstvom vojaškega letalstva in protizračne obrambe. V teh dneh pričakujejo tudi nizke prelete letal in helikopterjev v okolici letališča Brnik. Prebivalce Kranja in Gorenjske prosijo, da sprejemajo povečan hrup v teh dneh razumevanjem.

Kranj, 5. aprila - O škodi, ki jo je napravilo davišje neurje, poročajo zlasti iz Jesenic, kjer je veter z več hiš pometal strešno opeko, največjo škodo (5 milijonov) pa je napravil na strehi jeseniške Zelezarne na Javorniku. Odnasel je 20 kvadratnih metrov ostrešja, ki je bilo sicer že dotrajano, zato je tudi popustilo sunkom vetra. Kosi ostrešja so padali na lokalno cesto proti Rovtam, ki sicer ni prometna, vendar so kljub vsemu ovirali promet. V dveh urah so delavci Kovinarja oviro odstranili. Posnetek pa je iz gozda ob cesti Kranj - Brnik (nasproti letališča), kjer je veter izruval drevo, vendar na srečo ni padlo na cesto. - Foto: F Perdan